

LIBER II REGUM.

CAPIT. I.

LIBER II REGUM,

JUXTA HEBRAEOS II SAMUELIS.

1. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃

2. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃

2. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃

3. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃

6. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃

7. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃

10. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃

11. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃

12. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃

13. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃

17. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃

18. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃

20. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃

21. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃

Cap. I. 1. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃ 2. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃ 6. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃ 10. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃ 12. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃ 17. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃ 20. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃

3. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃ 7. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃ 11. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃ 13. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃ 18. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃ 21. וַיָּבֵיט אֱלֹהִים אֶת-יְהוֹשָׁפָאט׃

LIBER II REGUM.

CAPUT I.

1. מִהַכּוֹת. O'. τύπτων. 'A. πλήσσω.¹
2. וַיִּשָׁו עַל-רֹאשׁוֹ. O'. και γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. Σ. κεκοιμένος.²
6. הַנֶּעַר. O'. τὸ παιδάριον. 'A. ὁ παῖς. Σ. ὁ νεανίσκος.³
- נִקְרְיָתִי. O'. περιέπεσον. Alia exempl. περιέπεσαν.⁴
- וַיִּבְיָקוּ. *Premebant eum.* O'. συνῆψαν αὐτῷ. 'A. ἐκολλήθησαν (αὐτῷ). Σ. κατελάβοντο αὐτόν.⁵
7. הַנְּנִי. O'. ἰδοὺ ἐγώ. Σ. πάρειμι.⁶
9. וַיִּשְׁבֹּץ. *Spasmus* (s. *vertigo*). O'. σκότος δεινόν. 'A. ὁ σφικκτήρ.⁷
9. כִּי-כָל-לֵב-עֵינַי. O'. ὅτι πᾶσα ἡ ψυχὴ μου. Alia exempl. και ἔτι ἡ ψυχὴ μου.⁸
10. הַקֶּיֶן. *Diadema.* O'. τὸ βασίλειον ('A. ἀφόρισμα. Σ. Θ. διάδημα⁹).
- וַיִּצְטַד. *Et armillam.* O'. και τὸν χλιδῶνα (alia exempl. χλιδῶνα¹⁰). 'A. (και τὸ) κλάνιον. Σ. Θ. (και τὸ) βραχιάλιον.¹¹ Aliter: 'A. (και τὸ) βραχιάριον.¹²
12. בַּחֶרֶב. O'. ἐν ῥομφαίᾳ. Alia exempl. σφόδρα (בְּהֶרֶב).¹³
13. יָגֵר. O'. παροίκου. 'A. προσηλύτου.¹⁴
15. וַיִּבְהוּ וַיִּכְהוּ בְּפָנָיו. O'. προσελθὼν ἀπάντησον (Σ. ἔπελθε. Θ. ἄψαι¹⁵) αὐτῷ και ἐπά-

CAP. I. ¹ Cod. 243. Proculdubio Aquila scripsit: ἀπὸ τοῦ πλήξαι. ² "Σ. κεκοιασμένος. Reg. Coislin. vero 2: κεκοισμένος."—Montef. Lectio κεκοιασμένος (potius κεκοιασμένος), *calce obductus*, absurdissima est; e codice autem altero Parsonsii amanuensis recte exscripsit κεκοιμένος, supple τὴν κεφαλὴν. Hieron.: *pulvere conspersus caput.* ³ Cod. 243. ⁴ Sic Codd. II, III, XI, 55, 121, 244, 246. Cod. 243 ex corr. περιέπεσαν; et in marg.: τουτέστιν, ἠτήθη ὁ Ἰσραὴλ και ἔπεσαν. ⁵ Cod. 243 (cum ἐκόλλησαν). Minus probabiliter Cod. Reg. (ut videtur): 'A. κατελάβοντο αὐτόν. ἐκολλήθησαν αὐτῷ. Cf. Hex. ad 1 Reg. xiv. 22. xxxi. 2. ⁶ Idem. Hieron. *adsum.* Cf. Hex. ad 1 Reg. iii. 4. ⁷ Cod. 243. Cf. Hex. ad Exod. xxviii. 13, 25. Nescio an de *fibula* vel *cingulo* cogitaverit interpres.

⁸ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 29, 44, 52, alii (inter quos 243). ⁹ Cod. 243. Lectio posterior est in Comp., Codd. 19, 55, 82, aliis. ¹⁰ Sic Codd. II, III, XI, 29, 55, alii. ¹¹ Cod. 243 (cum χλιδῶνα in textu). Hesych.: Κλάνια ψέλλια βραχιόνων. Ad βραχιάλιον (sic Parsonsii amanuensis, non, ut Montef. exscripsit, βραχιάριον) cf. Hex. ad 2 Reg. viii. 7. Jesai. iii. 20. ¹² Procop. p. 93: Τὸν χλιδῶνα. Κόσμος ἐστὶ χρυσοῦς, ἢ τοῖς βραχίοσι περιτιθέμενος, ἢ τοῖς καρποῖς τῶν χειρῶν ὁ δὲ ἄκυλας βραχιάριον αὐτὸ κέκληκεν. Eadem habent Cod. Reg. et Theodoret. Quaest. II in 2 Reg. p. 404. Cod. 108 in marg.: 'A. βραχιάριον ἐστὶν (sic) ὁ χλιδῶν; unde glossema esse crediderim. ¹³ Sic Codd. 44, 74, 106, 134, 144. ¹⁴ Cod. 243. ¹⁵ Idem.

- ταξεν αὐτὸν, καὶ ἀπέθανε. Alia exempl. προσ-
γάγετε αὐτῷ, καὶ ἄψασθε αὐτοῦ· καὶ ἐπάταξαν
αὐτὸν, καὶ ἔβαλον αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν.¹⁶
16. עַל-רֹאשׁוֹ. Ο'. ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου. Σ.
κατὰ τῆς κεφαλῆς σου.¹⁷
18. בְּנֵי-יְהוּדָה קָשָׁת. Ο'. τοὺς υἱοὺς 'Ιούδα ✕ 'Α.
Λοιποί· τόξον.¹⁸
19. הַצִּבִּי יִשְׂרָאֵל. Decus Israelis. Ο'. στήλωσον
('Α. ἀκρίβασαι¹⁹) 'Ισραήλ. Alia exempl. καὶ
εἶπεν· ἀκρίβασαι, 'Ισραήλ.²⁰
- עַל-בְּמוֹתַיָּהּ קָלָל. Super excelsa tua inter-
fectum. Ο'. ὑπὲρ τῶν τεθνηκότων ἐπὶ τὰ ὕψη
(Σ. Θ. ὑψηλά²¹) σου τραυματιῶν. Alia ex-
empl. περὶ τῶν τεθνηκότων σου τραυματιῶν.²²
20. בְּחֻצָּת. Ο'. ἐν ταῖς ἐξόδοις (Σ. ἀμφόδοις²³).
- הִתְעַלְזָה. Ο'. ἀγαλλιάσωνται. Οἱ λοιποί· γαν-
ριάσωσι.²⁴
21. אֶל-טַל וְאֶל-מֶטֶר עֲלֵיכֶם וְשָׁרֵי תְרוּמוֹת. Ne
(descendat) ros neve pluvia in vos, et (ne sint
in vobis) agri oblationum. Ο'. μὴ καταβάτω
(alia exempl. κατάβοι²⁵) δρόσος, καὶ μὴ ὑετὸς

ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἄγροι ἀπαρχῶν ('Α. ἀφαιρεμάτων.
Θ. θανάτου²⁶). Θ. μὴ πέσοι ἐφ' ὑμᾶς δρόσος,
μήτε ὑετὸς ἐπὶ τὰ ὕψη σου, ὄρη θανάτου.²⁷

21. כִּי שָׁם נִגְעַל מִגֵּן גְּבוּרִים. Ibi enim abjectus
(s. pollutus) est clypeus heroum. Ο'. ὅτι ἐκεῖ
προσωχθίσθη ('Α. ἀπεβλήθη²⁸) θυρεὸς δυνατῶν.
Θ. ὅτι ἐκεῖ ἐξήρθη σκέπη δυναστῶν.²⁹
- מָשַׁח. Ο'. ἐχρίσθη. 'Α. ἠλειμμένος.³⁰
22. קָלָל. Ο'. τραυματιῶν. 'Α. Σ. ἀνηρημένων.³¹
- רִיקָם. Ο'. κενή. Σ. διακενῆς.³²
23. וְהִנְעִימָם. Ο'. καὶ ὠραῖοι οὐ διακεχωρισμένοι
[εὐπρεπεῖς].³³
- גָּבְרוּ. Ο'. ἐκραταιώθησαν. 'Α. Θ. δυνατοί.³⁴
24. עִם-עֲדָנִים. Cum deliciis. Ο'. μετὰ κόσμον
ὑμῶν. 'Α. Σ. (μετὰ) τρυφῆς.³⁵
- עַל לְבוּשָׁתְךָ. Ο'. ἐπὶ τὰ ἐνδύματα (alia ex-
empl. τὸν ἱματισμὸν³⁶) ὑμῶν.
25. עַל-בְּמוֹתַיָּהּ קָלָל. Ο'. ἐπὶ τὰ ὕψη σου τραυ-
ματῖαι. Aliter: Ο'. Θ. εἰς θάνατον ἐτραυμα-
τίσθης.³⁷

¹⁶ Sic Codd. 19 (cum ἄψασθε αὐτὸν . . ἐπάταξεν . . ἔβαλεν), 82, 93, 108, Reg. (cum προσάγαγε!). ¹⁷ Cod. 243. ¹⁸ Idem. Sic sine notis Codd. III (cum 'Ισραήλ pro 'Ιούδα), 98, 247 (ut III), Arm. 1 (cum τοξοποιητικόν). Montef. e Regio edidit: 'Α. τοῦ διδάξαι τοὺς υἱοὺς 'Ισραήλ καὶ 'Ιούδα κ. τ. έ., quae lectio est Codd. 19, 93, 108, ab Aquilae indole plane abhorrens. ¹⁹ Procop. p. 94. Interpres, iudice Scharfenbergio, Chaldaicum ܕܒܝܢܐ, veritatem cognoscere, respexit, unde לְיִצְחָק, ἐξακριβώσασθαι, Dan. vii. 19 in LXX, et ܕܒܝܢܐ, ἀκρίβεια, Dan. vii. 16 in LXX et Theod. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 93 (om. καὶ εἶπεν), 108 (idem), Reg., Theodoret. Vet. Lat.: Et ait: considera, Israel. ²¹ Cod. 243. ²² Sic Comp. (cum ὑπὲρ), Codd. 19 (idem), 93, Reg., Theodoret. ²³ Cod. 243. ²⁴ Idem. Sic in textu (cum μηδὲ γ.) Comp., Codd. 19, 93, 108, 242 (cum γανριάσωνται), Reg. (cum γανριάσονται), Chrysost. Opp. T. I, p. 680 B. ²⁵ Sic Codd. II (III manu 1ma ?), XI, 29, 82, alii (inter quos 243). ²⁶ Cod. 243, Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 497. ²⁷ Cod. Reg., teste Montef. Sic in textu (cum μήτε δρόσος) Codd. 19 (cum πέση), 93, 108, Chrysost. Opp. T. IV, p. 767 C (om. ἐπὶ τὰ ὕψη σου). Vet. Lat.: Neque ros, neque pluvia cadat super vos, montes mortis. ²⁸ Cod.

243, Procop. ibid. ²⁹ Cod. Reg. in continuatione. Sic in textu Cod. 93 (cum δυνατῶν), Chrysost. ibid. (idem). Vet. Lat.: sublata est protectio . . ³⁰ Cod. Reg. ³¹ Cod. 243. ³² Idem. ³³ Vox deest in Comp., Codd. XI, 19, 29, 44, aliis (inter quos 243), Chrysost. ibid. (cum κεχ.), Vet. Lat. Versio est Aquilae aut Theodotionis, coll. Hex. ad Psal. xv. 6. cxxxiv. 3. Ezech. xxxii. 19. ³⁴ Cod. 243, teste Montef. Lectio, a Parsonsii amanuensi non memorata, est, ni fallor, Cod. Regii textualis, quocum consentiunt Comp., Codd. 93, 108. Certe Aquilae usus postulat ἐδυναμώθησαν, coll. Hex. ad Gen. vii. 20, 24. Psal. lxiv. 4. ³⁵ Cod. 243. ³⁶ Sic Comp., Codd. 93 (cum εἰμ.), 108. ³⁷ Sic in textu Comp. (cum εἰς τὰ ὕψη σου ἐτρ.), Ald. (cum εἰς θ. ἐτρ. ἐπὶ τὰ ὕ. σ. τραυματῖαι), Codd. XI, 19 (cum εἰς θ. ἐτραυματίσθη ἐμοί), 44 (cum εἰς πόλεμον ἐτρ.), 52, alii (inter quos 243), Chrysost. Opp. T. XI, p. 703 E (ut 19). Vet. Lat.: in morte vulneratus est. "Cod. 243 in marg.: Ὁ. ἐπὶ τὰ ὕψη σου τραυματῖαι (sic). Θ. τὸ ἔσω; quod, ni fallor, significat Theodotionem etiam habuisse εἰς θ. ἐτραυματίσθης, quae verba sunt textus (τὸ ἔσω) nostri codicis."—Parsonsii aman. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxv. 1. Minus probabiliter Montef. ex eodem edidit: Ο'. Θ. ἐπὶ τὰ

26. נִפְלְאָתָהּ. *Mirabilis fuit.* Ο'. ἐθαυμαστώθη. Alia exempl. ἐπέπεσεν.³⁸

27. כְּלֵי מִלְחָמָה. Ο'. σκεύη πολεμικά (Θ. ἐπιθυμητά³⁹).

CAP. II.

3. הָעֵלְיָה דָּוִד. Ο'. Vacat. ✕ Θ. οὐς ἀνήγαγε Δαυίδ (4).¹

6. אֶעֱשֶׂה אֲתֶכֶם הַשּׁוֹבָה הַזֹּאת. Ο'. ποιήσω μεθ' ὑμῶν τὸ ἀγαθὸν τοῦτο (alia exempl. τὰ ἀγαθὰ ταῦτα²). Σ. ἀμείψομαι ὑμᾶς τὴν χάριν ταύτην.³

הַדְּבָר הַזֶּה. Ο'. τὸ ῥῆμα τοῦτο. Alia exempl. τὸν λόγον τοῦτον.⁴

7. תְּחַזְקֶנָּה. Ο'. κραταιούσθωσαν. 'Α. ἐνισχύεσθωσαν.⁵

וַהֲיוּ לְבָנֵי-חַיִל. Ο'. καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνατούς ('Α. εὐπορίας). Σ. (καὶ γίνεσθε ἄνδρες) γενναῖοι.⁶

8. אֶת-אִישׁ-בִּשְׁתִּי. Ο'. τὸν 'Ιεβοσθέ. Οἱ λοιποὶ Εἰσβάαλ.⁷

וַיַּעֲבֶרְהָ. Ο'. καὶ ἀνεβίβασεν (alia exempl. διεβίβασεν⁸) αὐτόν. Σ. (καὶ) περιήγαγεν (αὐτόν).⁹

10. בֶּן-אַרְבָּעִים שָׁנָה. Ο'. τεσσαράκοντα ἐτῶν. Alia exempl. υἱὸς τεσσαράκοντα ἐτῶν.¹⁰

11. וַיְהִי מִסְפַּר הַיָּמִים אֲשֶׁר. Ο'. καὶ ἐγένοντο αἱ ἡμέραι αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ.¹¹

12. וַעֲבָדֵי. Ο'. καὶ οἱ παῖδες ('Α. Θ. δούλοι¹²). מִמַּחֲנֵי־גְבֻעוֹנָה. Ο'. ἐκ Μαναὲμ εἰς Γαβαὼν. Alia exempl. ἐκ παρεμβολῆς βουνοῦ.¹³ Θ. (ἐκ) παρεμβολῶν βουνοῦ.¹⁴

13. עַל-בְּרֵית. Ο'. ἐπὶ τὴν κρήνην ('Α. Θ. κολυμβήθραν¹⁵).

וַיְהִי. Ο'. ἐπὶ τὸ αὐτό. 'Α. Σ. ὁμοῦ.¹⁶

16. וַיַּחֲבֹן. Ο'. καὶ μάχαιρα αὐτοῦ. ✕ Σ. ἐνέπηξαν.¹⁷

בְּצֵד. Ο'. εἰς πλευράν. 'Αλλος' εἰς πλάγιον.¹⁸

וַיְהִי. Ο'. κατὰ τὸ αὐτό. 'Α. Σ. ὁμοῦ.¹⁹

וַיִּקְרָא לְמִקְוֵי הַהוּא. Ο'. καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου. Alia exempl. καὶ ἐπεκλήθη τῷ τόπῳ ἐκείνῳ.²⁰

הַחֶלֶקֶת הַחֲרִישִׁים. *Ager acierum* (gladiatorum). Ο'. μερὶς τῶν ἐπιβούλων (ἡχῆרים), 'Α. Σ. κλήρος τῶν στερεῶν.²¹

17. עַד-מָדָד. Ο'. ὥστε λίαν. 'Α. Σ. ἕως σφόδρα.²²

וַיַּצִּיגְהָ. Ο'. καὶ ἔπταισεν (Σ. ἐτροπώθη²³).

19. וְלֹא-נִמְצָא. Ο'. καὶ οὐκ ἐξέκλιε (Σ. παρήλασεν²⁴).

20. הַחֲתָה. Ο'. εἰ ('Α. Σ. μὴ²⁵) σύ.

ὑψη σου τραυματίας. ³⁸ Sic (cum ἐπέπεσεν ἐπ' ἐμὲ ἢ ἀγ. σου ὡς ἢ ἀγ. τῶν γυναικῶν) Cod. 93, Chrysost. Opp. T. I, p. 214 (cum ἐπέπεσεν), et Tom. XI, p. 142 E (cum ἔπεσεν), Theodoret., Vet. Lat. ³⁹ Codd. Reg. (cum 'Α. pro Θ.), 243. Sic in textu Codd. 19, 93, 108.

CAP. II. ¹ Cod. 243 in marg. Sic in textu sine aster. Codd. III, 98, 247. ² Sic Comp., Codd. XI, 19, 29, 55, alii. ³ Cod. 243. ⁴ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ⁵ Cod. 243. ⁶ Idem: 'Α. εὐπορίας. Σ. γενναῖοι.

⁷ Procop. p. 101: Τὸν Μεμφιβοσθέ [sic in textu Codd. XI (cum Μεμφειβος), 19, 82]. Τοῦτον οἱ λοιποὶ ἐρμηνευταὶ Εἰσβάαλ ὀνομάζουσι. Sic in textu Cod. 93. Cf. 1 Paral. viii. 33. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 123. ⁹ Cod. 243.

Scharfenb. corrigat παρήγαγεν, non male. Cf. Hex. ad Gen. viii. 1. Praeterea Montef. ad καὶ ἀνεβίβασεν κ.τ.ε. e Regio edidit: 'Α. ἐκ παρεμβολῆς βουνοῦ, absurde. Cf. ad v. 12.

¹⁰ Sic Comp. (cum ἐτῶν ἦν), Codd. 52, 55, 71, alii. ¹¹ Sic

Comp. (om. ὁ), Codd. XI, 19 (om. τῶν), 82 (ut Comp.), 93, 108 (ut Comp.). ¹² Cod. 243. ¹³ Sic Comp., Codd.

19, 82, 93, 108, Reg. ¹⁴ Cod. 243. Nobil. affert: Θ. παρεμβολῶν. ¹⁵ Idem, teste Parsonsii amanuensi. Mon-

tef. e Regio edidit: 'Α. Θ. ἐπὶ τῆς κολυμβήθρας. Cf. ad Cap. iv. 12. ¹⁶ Idem. ¹⁷ Idem in marg. ante μάχαιρα.

Cod. 98 in textu: καὶ ἐνέπηξε μάχαιραν αὐτοῦ. Hieron.: defixit gladium. ¹⁸ Sic Cod. III in textu. Cf. Hex.

ad 1 Reg. vi. 8. ¹⁹ Cod. 243. ²⁰ Sic Comp., Codd. XI (cum ἐκλήθη), 19, 93, 108. ²¹ Cod. 243. Hieron.:

Ager robustorum. ²² Idem. Cf. Hex. ad 1 Reg. xi. 15.

²³ Idem. Cf. Hex. ad Deut. xxviii. 25. ²⁴ Idem. Vox

παρήλασεν, *cursu superavit*, non hic omnino quadrare videtur. ²⁵ Idem.

21. לָסוּר מֵאַחֲרָיו. Ο'. ἐκκλῖναι ἐκ τῶν ὀπισθεν αὐτοῦ. Σ. ἀκολουθῶν αὐτῷ.²⁶
22. וְהָיָה כִּי יִשָּׂא אֶת-יָדָיו אֵלַי וְאָמַר אֵלַי וְאָמַר אֵלַי. Ο'. καὶ πῶς ἄρῳ τὸ πρόσωπόν μου πρὸς Ἰωάβ; καὶ ποῦ ἔστι ταῦτα; ἐπίστρεψε πρὸς Ἰωάβ τὸν ἀδελφόν σου.²⁷
23. אֶל-הַחֲמֹשׁ. *In abdomine.* Ο'. ἐπὶ τὴν ψόαν (s. ψύαν). 'Α. πρὸς τὸν ἐνοπλισμόν.²⁸
תַּחְתָּיו. Ο'. ὑποκάτω ('Αλλος' ἐπὶ τοῦ τόπου²⁹) αὐτοῦ.
24. עַד-גְּבַעַת אַמָּה. *Usque ad collem Amma.* Ο'. ἕως τοῦ βουνοῦ (Σ. νάπησ³⁰) Ἀμμάν (Θ. ὑδραγωγού³¹).
- אֲשֶׁר-עַל-פְּנֵי-גִיחַ. Ο'. ὃ ἐστὶν ἐπὶ προσώπου Γαί (Σ. Θ. φάραγγος³²). *Alia exempl. τοῦ κατὰ πρόσωπον Γιέζ³³.*
- וְהָיָה כִּי יִשָּׂא אֶת-יָדָיו אֵלַי וְאָמַר אֵלַי. Ο'. ὄδον ἔρημον (Σ. σπηλαίου³⁴) Γαβαών (Θ. βουνού³⁴). *Alia exempl. τῆς ὁδοῦ τοῦ σπηλαίου τοῦ βουνού.³⁵*
25. לְאַגְדָּה אֶחָת. *In manipulum unum.* Ο'. εἰς συνάντησιν ('Α. δέσμην (s. δεσμόν). Σ. συστροφήν³⁶) μίαν. *Alia exempl. εἰς συναγωγὴν μίαν.³⁷*
26. הֲלֹנְצָה. Ο'. μὴ εἰς νίκος ('Αλλος' ἕως ἐσχάτου³⁸).
27. אִישׁ מֵאַחֲרָיו אָחִיו. Ο'. ἕκαστος ✕ Σ. διώκων ✕ κατόπισθε τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.³⁹

28. וְלֹא-יִרְדְּפוּ עִוֵּי. Ο'. καὶ οὐ κατεδίωξαν ✕ ἔτι ✕.⁴⁰
29. בְּעֵרְבָה. Ο'. εἰς δυσμάς. 'Α. Θ. ἐν ὀμαλῇ. Σ. διὰ τῆς πεδιάδος.⁴¹
כָּל-הַבְּתָרוֹן. Ο'. ὅλην τὴν παρατείνουσαν ('Α. Βεθωρῶν⁴²).
- מַחֲנֵים. Ο'. εἰς τὴν παρεμβολήν (Σ. Μαναίμ⁴³).
30. וַיִּפְקְדוּ. Ο'. καὶ ἐπεσκέπησαν (Σ. διαπεφωνή-κασιν⁴⁴).

CAP. III.

1. אֲרָפָה. Ο'. ἐπὶ πολὺ. Σ. μακρός.¹
וְדָלִים. *Et debiles.* Ο'. καὶ ἡσθένει ('Α. ἀραιούμενος. Σ. ἡλαττούτο²).
3. כְּלָאֵב. Ο'. Δαλουῖα. Οἱ λοιποὶ 'Αβία.³
4. אֲדֹנִיָּה. Ο'. 'Ορνία. 'Α. Σ. 'Αδωνίας.⁴
6. מַתְחִיזָה. *Fortem se praestans.* Ο'. κρατῶν. 'Α. ἐνισχύων. Σ. κραταιούμενος.⁵
7. וְשָׂמָה רֵצְפָה. Ο'. ✕ Οἱ λοιποὶ, 'Α. καὶ ὄνομα αὐτῇ ✕ 'Ρεσφά.⁶
8. אִישׁ-בְּשֶׁת. Ο'. τῷ Ἰεβοσθέ (Οἱ λοιποὶ Ἰεσβάαλ⁷).
- וְהָיָה כִּי יִשָּׂא אֶת-יָדָיו אֵלַי. Ο'. μὴ κεφαλὴ κυνός (Σ. κυνοκέφαλος⁸).

²⁶ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis ἀκολουθεῖν habet. ²⁷ Hic duas versiones coaluisse quivis videt, quarum alteram, καὶ ποῦ—Ἰωάβ, quae reddit Hebraea וְהָיָה כִּי יִשָּׂא אֶת-יָדָיו אֵלַי וְאָמַר אֵלַי, reprobant Comp., Codd. 19, 56, 82, 158. ²⁸ Cod. 243. Cf. Hex. ad Exod. xiii. 18. ²⁹ Idem in marg. sine nom. ³⁰ Codd. Reg., 243. Cf. Hex. ad Cant. iv. 6. ³¹ Idem. Posteriori Aquilae, non Theodotionis, nomen praemittere testatur Montef., repugnante Parsonsii amanuensi. Cf. tamen ad Cap. viii. 1. ³² Cod. 243. ³³ Sic Comp. (cum Γιέ), Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ³⁴ Cod. 243 in marg. (ad ἔρημον): Σ. σπηλαίου. Θ. βουνού. Montef. vero e Reg. edidit: וְהָיָה כִּי יִשָּׂא אֶת-יָדָיו אֵלַי וְאָמַר אֵלַי. Σ. αὐτοῦ σπηλαίου. Ο'. Γαβαών. Θ. τοῦ βουνού. ³⁵ Sic Codd. XI, 19, 82 (om. τοῦ β.), 93, 108, 158 (cum ὄδον pro τῆς ὁδοῦ). ³⁶ Codd. Reg. (cum δεσμόν), 243 (cum δεσμῆν). ³⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108,

158. ³⁸ Cod. 243 in marg. sine nom., teste Parsonsii amanuensi (ad εἰς νίκος, non, ut Montef., ad ἕως πότε). Cf. Hex. ad Jessai. xxxiv. 10. ³⁹ Cod. 243 (cum ✕ Σ. διώκων in marg.). Sic in textu sine notis Cod. 93. Nisi forte Symmachus verterit: ἕκαστος διώκων τὸν ἀδ. αὐτοῦ. ⁴⁰ Idem (cum ✕ ἔτι in marg.). Sic sine aster. Codd. XI, 98. ⁴¹ Idem. ⁴² Idem. ⁴³ Idem. ⁴⁴ Idem, cum scholio: τουτέστιν, ἀριθμηθέντες οὐχ εὐρέθησαν. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxv. 21.

CAP. III. ¹ Cod. 243. ² Idem. ³ Idem. ⁴ Codd. Reg., 243 (cum Ὀρνεία in textu). Cod. 242, Procop. p. 101: Ἀκύλας Ἀδωνίας. Cf. Hex. ad 3 Reg. i. 5. ⁵ Cod. 243. ⁶ Idem in marg.: Δ. Α. ✕ καὶ ὄνομα αὐτῇ Sic in textu sine notis Comp., Codd. XI (cum ἡ ὄν. pro καὶ ὄν. αὐτῇ), 19, 56 (ut XI), 82, 93, alii, Arm. 1 (ut XI). ⁷ Cod. Reg. Cf. ad Cap. ii. 8. ⁸ Codd. Reg., 243.

8. וְאֶפְשָׁה הַיּוֹם לְיְהוּדָה אֲשֶׁר לְיַהֲזָבֵה. Ο'. ἐγὼ εἶμι; ἐποίησα σήμερον ἔλεος. Alia exempl. εἶμι; ἐγὼ ἐμαυτῶ σήμερον ἐποίησα ταῦτα πάντα, καὶ ἐποίησα ἔλεον.⁹
 וְאֶל-אֶחָיו וְאֶל-מְרֵעָהוּ. Ο'. καὶ περὶ ἀδελφῶν, καὶ περὶ γνωρίμων. *Ἄλλος· πρὸς τοὺς ἀδελφούς σου, καὶ πρὸς τοὺς ἐταίρους.¹⁰
9. כֹּה. Ο'. τάδε. Σ. οὕτως.¹¹
 וְאֶפְשָׁה. Ο'. ποιήσω. Σ. συμπράξω.¹²
11. מִיָּאֲתָו. Ο'. ἀπὸ τοῦ φοβεῖσθαι (Σ. διὰ τὸ φοβεῖσθαι¹³) αὐτόν.
12. תְּחַתּוֹ לֵאמֹר לְמִי-אֶרֶץ. Pro se, dicens: Cuius est terra? Ο'. εἰς Θαιλὰμ οὗ ἦν (fort. Θαίλαμου γῆν¹⁴) παραχρῆμα.
 תְּחַתּוֹ. Ο'. παραχρῆμα. *Α. Σ. ἀνθ' ἑαυτοῦ. Θ. παραχρῆμα.¹⁵
 לְמִי-אֶרֶץ. *Α. τίνος ἡ γῆ;¹⁶
14. אֲרִשְׁתִּי. Despondi. Ο'. ἔλαβον. *Α. ἐμνηστευσάμην.¹⁷
15. בֶּן-לִוִּישׁ (לִישׁ ק). Ο'. υἱοῦ Σελλῆς (s. Σελλήμ). *Α. (υἱοῦ) Λαῖς.¹⁸
16. וַיֵּלֶךְ. Ο'. καὶ ἐπορεύετο (Σ. ἠκολούθει¹⁹).
 הָלַךְ וּבָכָה. Ο'. κλαίων. Alia exempl. πορευόμενος καὶ κλαίων.²⁰
 עַד-בְּחָרִים. Ο'. ἕως Βαρακίμ (alia exempl. Βαουρείμ²¹).
17. וַדְּבַר-אֲבִנָּר הָיָה. Ο'. καὶ εἶπεν 'Αβεννήρ. Alia exempl. καὶ λόγος 'Αβεννήρ ἐγένετο.²²
18. וְתַעֲמִי יִשְׂרָאֵל. Ο'. τὸν 'Ισραήλ. Alia exempl. τὸν λαόν μου 'Ισραήλ.²³
19. גַּם-אֲבִנָּר בְּאֹזְנֵי. Ο'. 'Αβεννήρ ἐν τοῖς ὠσεί. Alia exempl. καίγε 'Αβεννήρ ἐν τοῖς ὠσεί; alia, 'Αβεννήρ καίγε ἐν τοῖς ὠσεί.²⁴
21. וַיִּכְרְתוּ. Ο'. καὶ διαθήσομαι. Σ. (ἵνα) συνθῶνται.²⁵
 בְּכָל אֲשֶׁר. Ο'. ἐπὶ πᾶσιν οἷς (Σ. ὧν²⁶).
22. וַהֲיָה. Ο'. καὶ ἰδοῦ (Σ. εὐθύς²⁷).
 מַהְגִּדוֹד. A turma praedatoria. Ο'. ἐκ τῆς ἐξοδίας. *Α. ἀπὸ τοῦ εὐζώνου. Σ. . . λόχου.²⁸
 Aliter: *Α. . . τοῦ γεδδούρ μονοζώνου.²⁹
25. וַיִּדְעָתָּהּ תַּעֲמִי-אֲבִנָּר. Ο'. ἡ οὐκ οἶδας τὴν κακίαν 'Αβεννήρ. Σ. οἶδας τὸν 'Αβεννήρ.³⁰
26. וַיִּצֵּא. Ο'. καὶ ἀνέστρεψεν (alia exempl. ἐξήλθεν³¹).
- מַבּוֹר הַסָּרָה. Ο'. ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ Σεειράμ (alia exempl. Σεειρά³²). *Α. ἀπὸ τοῦ λάκκου τῆς ἀποστάσεως.³³
27. וַיִּשָּׂא. Et seorsum duxit eum. Ο'. καὶ ἐξέκλινεν (Σ. παρήγαγεν³⁴) αὐτόν.
 בְּשִׁלְיָהּ. In quiete. Ο'. ἐνεδρεύων. Alia exempl. ἐνεδρεύων ἐν παραλογισμῶ.³⁵ *Ἄλλος· ἀφυλακτῶν.³⁶

⁹ Sic Codd. 19 (cum ἐγὼ εἶμι; ἐγὼ), 82 (cum πάντα ταῦτα), 93 (idem), 108. Cod. 243 in textu: ἐγὼ εἶμι; ἐποίησα ἔλεος; in marg. autem: ἐμαυτῶ ἐποίησα σήμερον ταῦτα πάντα.
¹⁰ Cod. 243 in marg. sine nom. ¹¹ Cod. 243. ¹² Idem.
¹³ Idem. ¹⁴ Pro Θαιλὰμ οὗ ἦν Cod. III legit et pingit: θηλαμ οὗ γ' ἦν; Euseb. in Onomastico, p. 220: Θηλαμονγῆ; Arm. 1: Τσαλὸμ γῆν. Pro Hebraeis igitur לְמִי-אֶרֶץ Seniores legisse videntur לְמִי-אֶרֶץ, vel simile quid.
¹⁵ Cod. 243. Minus probabiliter Cod. Reg., et Euseb. ibid.: *Α. παραχρῆμα. Σ. ἀνθ' ἑαυτοῦ. ¹⁶ Bar Hebraeus: אֶרֶץ לְמִי-אֶרֶץ. ¹⁷ Cod. 243. ¹⁸ Idem (cum Σελλήμ in textu). Sic in textu Comp., Codd. III (cum Λαῖς), 247 (cum Λαῖε). ¹⁹ Idem. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19 (om. μετ' αὐτῆς), 82, 93, 108. ²¹ Sic Comp. (cum Βαουρείμ), Ald. (cum Βαουρίμ), Codd. III, 64, 247.

²² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum ὁ λόγος). ²³ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ²⁴ Prior lectio est in Codd. 244, 245, 247; posterior in Ald., Codd. III, 29, 55, 56, aliis (inter quos 243). ²⁵ Cod. 243. ²⁶ Idem. ²⁷ Idem, teste Montef. Parsonsii amanuensis lectionem nescit. ²⁸ Idem, silente Parsonsii amanuensi. ²⁹ Cod. Reg., Procop. p. 102, parum probabiliter. Cf. Hex. ad Gen. xlix. 19. 1 Reg. xxx. 8. ³⁰ Cod. 243, teste Montef. Pro οἶδας, οἶδα exscripsit Parsonsii amanuensis. ³¹ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἀπῆλθεν), 93, 108, Reg. ³² Sic Comp., Codd. 82 (cum Σεειρά), 93, 108 (ut 82), Bar Hebr. ³³ Codd. Reg., 243. ³⁴ Cod. 243. ³⁵ Sic Comp. (om. ἐνεδρεύων), Codd. 19, 82, 93, 108, 158. ³⁶ Cod. 243 in marg.: ἀφυλακτῶν (sic).

27. שָׁחַתְוּ. Ο'. εἰς (alia exempl. ἐπὶ³⁷) τὴν ψόαν (s. ψύαν). 'A. εἰς τὸν ἐνοπλισμόν. Σ. κατὰ τῆς λαγόνος.³⁸

28. נָקַי. Ο'. ἀθῶος. Σ. καθαρός.³⁹

עַד-עוֹלָם. Ο'. καὶ ἕως αἰῶνος. Alia exempl. ἀπὸ νῦν καὶ ἕως αἰῶνος.⁴⁰

29. יִחַלְוּ. Intorqueantur. Ο'. κατανησάτωσαν. Σ. ἐλθέτωσαν.⁴¹

וַיִּמְחֹזֶק בַּפֶּלֶךְ. Et innixus baculo. Ο'. καὶ κρατῶν σκυτάλης ('A. Σ. ἄτρακτον⁴²).

וַיִּחַסְרוּ-לָהֶם. Ο'. καὶ ἐλασσούμενος ἄρτους. Σ. (καὶ) ἐνδεής (ἄρτων).⁴³

30. הִרְגוּ. Ο'. διαπαρητηροῦντο. 'A. Σ. ἀπέκτειναν.⁴⁴

33. הַכְּמוֹת נָבַל. Ο'. εἰ κατὰ τὸν θάνατον Νάβαλ. 'Αλλος' μὴ ὡς ἀποθνήσκει ἄφρων.⁴⁵

34. כִּנְפוּל לְפָנַי בְּנִי-עוֹלָה נִפְלְתָה. Ο'. ὡς Νάβαλ (Aliter: Ο'. Θ. Νάφαλ⁴⁶), ἐνώπιον υἱῶν ἀδικίας ἔπεσας. Σ. ἀλλ' ὡσπερ πίπτουσιν ἔμ-προσθεν ἀδίκων ἔπεσας.⁴⁷

וַיִּסְפֹּךְ. Ο'. καὶ συνήχθη (alia exempl. συνήληθεν; alia, προσέθετο⁴⁸).

35. לְהַבְרֹת. Ad cibandum. Ο'. περιδειπνήσαι (potior scriptura περιδειπνίσαι⁴⁹). Σ. τοῦ μεταλαβεῖν.⁵⁰

36. וַיְכַלְהֶם עַל-הַיּוֹר. Ο'. καὶ ἔγνω πᾶς ὁ λαός. Alia exempl. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐπέγνω.⁵¹

בְּעֵינַי כָּל-הָעָם טוֹב. Ο'. ἐνώπιον τοῦ λαοῦ
✕ Ο'. 'A. Θ. ἀγαθόν (4).⁵²

39. וַיִּשְׁחַת מַלְכֵּךְ. Infirmus, et (modo) unctus rex. Ο'. συγγενής.. καὶ καθεσταμένος ὑπὸ βασιλέως. 'A. Σ. ἀπαλὸς καὶ κεχρισμένος (βασιλεύς).⁵³

CAP. IV.

1. וַיִּרְפוּ. Ο'. καὶ ἐξελύθησαν ('A. Σ. παρείθησαν¹).

וַיִּבְהֹלוּ. Ο'. παρείθησαν. Alia exempl. ἐταράχθησαν.² 'A. κατεσπoudάσθησαν. Σ. ἐθορυβήθησαν. Θ. ἐξέστησαν.³

2. וַיִּשְׁרִי-גְדוּדֵיהֶם. Ο'. ἡγούμενοι συστρεμμάτων. 'A.. εὐζωνοί. Σ. λοχαγοί.⁴

4. בְּחַפְזָה לָנוּס. Ο'. ἐν τῷ σπεύδειν αὐτὸν (alia exempl. αὐτὴν⁵) καὶ ἀναχωρεῖν. Σ. (ἐν τῷ) θορυβεῖσθαι φεύγειν.⁶

מִפִּיבֶשֶׁת. Ο'. Μεμφιβοσθέ. Alia exempl. Μεμφιβάαλ.⁷

5. מִשֵּׁבֶב הַצְּהָרִים. Ο'. ἐν τῇ κοίτῃ τῆς μεσημβρίας. Alia exempl. τὸ μεσημβρινόν.⁸

6. וַיִּכְהוּ אֶל-הַחֲמֹשׁ. Et percusserunt eum in ab-

³⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 55, 56, 64, alii (inter quos 243). ³⁸ Cod. 243. Cf. ad Cap. ii. 23. ³⁹ Idem.

⁴⁰ Sic Ald. (cum ἀπὸ τοῦ ν. καὶ ε. τοῦ αἰ.), Codd. XI (idem), 29, 44 (ut Ald.), 52, alii (inter quos 243). ⁴¹ Cod. 243. Hieron. *veniat*. ⁴² Idem (cum σκυτάλην in textu): 'A. Σ. ἄτρακτον, τουτέστι, βακτηρίαν εἰς τὸ ἐπιστηρίζεσθαι. Hieron.: *tenens fusum*. Prorsus incredibiliter Procop. p. 102, et Theodoret. Quaest. XII in 2 Reg. p. 410: Σκυτάλη δὲ χρῶνται οἱ τὸ σῶμα πεπηρωμένοι, ὅθεν Ἀκύλας τυφλὸν τὸν τοιοῦτον ἐξέδωκεν (Theodoret. ὠνόμασεν).

⁴³ Idem. ⁴⁴ Idem. ⁴⁵ Idem in marg. sine nom. ⁴⁶ Idem in marg.: Ὁ. Θ. Νάφαλ. ἡμάρτηται τὰ ἔχοντα Νάβαλ. ⁴⁷ Idem (cum ἀδικως), subjuncto scholio: τουτέστιν, οὐκ ἐν πολέμῳ παραταττόμενος δοριάλωτος γέγονας. Cf. Theodoret. Quaest. XIII in 2 Reg. p. 410. ⁴⁸ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108; posterior in Codd. XI, 29, 44, 52, aliis (inter quos 243). ⁴⁹ Sic Comp., Codd. III (cum ἄρτους), 158.

Ad rem Hieron. in Jerem. xvi. 7: "Moris autem est lugentibus ferre cibos et praeparare convivia, quae Graeci περιδειπνα vocant, et a nostris vulgo appellantur *parentalia*, eo quod parentibus justa celebrentur." ⁵⁰ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis nil notat. ⁵¹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁵² Cod. 243 (cum ✕ Ο'. 'A. Θ. ἀγαθόν in marg.). Sic in textu sine notis Codd. III, 247 (cum ἀγαθά). ⁵³ Codd. Reg., 243 (cum κεχαρισμένος).

Ad rem Hieron. in Jerem. xvi. 7: "Moris autem est lugentibus ferre cibos et praeparare convivia, quae Graeci περιδειπνα vocant, et a nostris vulgo appellantur *parentalia*, eo quod parentibus justa celebrentur." ⁵⁰ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis nil notat. ⁵¹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁵² Cod. 243 (cum ✕ Ο'. 'A. Θ. ἀγαθόν in marg.). Sic in textu sine notis Codd. III, 247 (cum ἀγαθά). ⁵³ Codd. Reg., 243 (cum κεχαρισμένος).

Ad rem Hieron. in Jerem. xvi. 7: "Moris autem est lugentibus ferre cibos et praeparare convivia, quae Graeci περιδειπνα vocant, et a nostris vulgo appellantur *parentalia*, eo quod parentibus justa celebrentur." ⁵⁰ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis nil notat. ⁵¹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁵² Cod. 243 (cum ✕ Ο'. 'A. Θ. ἀγαθόν in marg.). Sic in textu sine notis Codd. III, 247 (cum ἀγαθά). ⁵³ Codd. Reg., 243 (cum κεχαρισμένος).

Ad rem Hieron. in Jerem. xvi. 7: "Moris autem est lugentibus ferre cibos et praeparare convivia, quae Graeci περιδειπνα vocant, et a nostris vulgo appellantur *parentalia*, eo quod parentibus justa celebrentur." ⁵⁰ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis nil notat. ⁵¹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁵² Cod. 243 (cum ✕ Ο'. 'A. Θ. ἀγαθόν in marg.). Sic in textu sine notis Codd. III, 247 (cum ἀγαθά). ⁵³ Codd. Reg., 243 (cum κεχαρισμένος).

Ad rem Hieron. in Jerem. xvi. 7: "Moris autem est lugentibus ferre cibos et praeparare convivia, quae Graeci περιδειπνα vocant, et a nostris vulgo appellantur *parentalia*, eo quod parentibus justa celebrentur." ⁵⁰ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis nil notat. ⁵¹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁵² Cod. 243 (cum ✕ Ο'. 'A. Θ. ἀγαθόν in marg.). Sic in textu sine notis Codd. III, 247 (cum ἀγαθά). ⁵³ Codd. Reg., 243 (cum κεχαρισμένος).

Ad rem Hieron. in Jerem. xvi. 7: "Moris autem est lugentibus ferre cibos et praeparare convivia, quae Graeci περιδειπνα vocant, et a nostris vulgo appellantur *parentalia*, eo quod parentibus justa celebrentur." ⁵⁰ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis nil notat. ⁵¹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁵² Cod. 243 (cum ✕ Ο'. 'A. Θ. ἀγαθόν in marg.). Sic in textu sine notis Codd. III, 247 (cum ἀγαθά). ⁵³ Codd. Reg., 243 (cum κεχαρισμένος).

domine. Ο' και ενύσταξε και εκάθευδε (alia exempl. ὑπνωσεν⁹).

7. הָעֲרָבָה דָּרָה. Ο' οδὸν τὴν κατὰ δυσμάς ('Α. τῆς ὀμαλῆς. Σ. (τῆς) πεδιάδος¹⁰).

8. נִקְמֹת. Ultionem. Ο' εκδίκησιν τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ. Ἄλλος· τιμωρίαν.¹¹

9. אֲשֶׁר-פָּדָה. Ο' ὃς ἐλυτρώσατο. Σ. ὁ ῥυσάμενος.¹²

11. נֵי. Ο' και νῦν. Σ. πόσφ μαλλον.¹³
צַדִּיק. Ο' δίκαιον. Σ. ἀνάιτιον.¹⁴

12. וַיִּקְצְצוּ. Et praeciderunt. Ο' και κολοβοῦσι ('Α. ἀπέκοψαν¹⁵).

עַל-הַבְּרָכָה. Ο' ἐπὶ τῆς κρήνης ('Α. Σ. κολυμβήθρας¹⁶).

CAP. V.

2. גַּם-שְׁלֹשִׁים גַּם-תְּמוּלָּה. Ο' και ἐχθὲς και τρίτην. Σ. ἀλλὰ και πρίν.¹

6. לֵאמֹר לְאִתְּבוּא הַנָּה פִּי אֶם-הִסִּירָה הָעֵוְרִים. Dicentes: Non ingredieris huc, sed arcebunt te (etiam) caeci et claudi (s. nisi abstuleris (הִסִּירָה) caecos et claudos); quasi dicas. Ο' οὐκ εἰσελεύσῃ ὧδε, ὅτι ἀντέστησαν οἱ τυφλοὶ και οἱ χωλοὶ, λέγοντες. Σ. λέγοντες· οὐκ εἰσελεύσῃ ὧδε, ἐὰν μὴ ἐπὶ τῷ ἄραι τοὺς τυφλοὺς και τοὺς χωλοὺς, λέγοντας.²

7. אֶרְצָה אַרְצֵי. Arcem. Ο' τὴν περιοχὴν. 'Α. Σ. τὸ ὀχύρωμα.³

8. כָּל-מַכֵּה יְבוּסִי וַיַּגֵּעַ בְּצִנּוֹר. Omnis qui percusserit Jebusaeum, et pervenerit ad aquaeductum. Ο' πᾶς τύπτων Ἰεβουσαῖον ἀπτέσθω ἐν παραξιφίδι. 'Α. πᾶς πατάσων Ἰεβουσαῖον, και ἄψεται ἐν κρουνισμῷ. Σ. ὃς ἂν τύψῃ Ἰεβουσαῖον, και κατακρατήσῃ (s. κρατήσῃ) ἐπάλλξεως.⁴

אֶל-הַבַּיִת. Ο' εἰς οἶκον (alia exempl. ἐκκλησίαν⁵) κυρίου.

9. וַיָּשֶׁב הַיָּרְדֵן בְּמִצְדָה וַיִּקְרָא-לָהּ עֵיר הַיָּרְדֵן. Ο' και ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν τῇ περιοχῇ, και ἐκλήθη αὐτὴ ἡ πόλις Δαυὶδ. Σ. και διέτριβε Δαυὶδ ἐν τῷ ὀχυρώματι, και ἐκάλεσεν αὐτὸ πόλιν Δαυὶδ.⁶

מִן-הַמִּלּוֹא וּבֵיתָה. A Millone et introrsum. Ο' ἀπὸ τῆς ἄκρας, και τὸν οἶκον αὐτοῦ. 'Α. (ἀπὸ τοῦ) πληρώματος.. Σ. (ἀπὸ τοῦ) προσθέματος, και ἔσω.⁷

10. וַיִּגְדֹּל. Ο' και μεγαλυνόμενος. 'Α. ἐπὶ τὸ μείζον.⁸

צַבָּאוֹת. Ο' παντοκράτωρ. 'Α. στρατιῶν. Σ. δυνάμεων.⁹

11. אֶבֶן קִיר. Ο' λίθων ✕ τοίχου (4).¹⁰

12. הַכִּינֹו. Ο' ἠτοίμασεν (Σ. ἤδρασεν¹¹) αὐτόν.

16. Ο' Σαμαὲ—'Ελιφαάθ.¹²

⁹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, 245. ¹⁰ Cod. 243.

¹¹ Idem in marg. sine nom. ¹² Idem. ¹³ Idem.

Cf. Hex. ad Job. xv. 16. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Idem. Montef. e Regio affert: 'Α. κόπτουσι.

¹⁶ Idem. Cf. ad Cap. ii. 13.

CAP. V. ¹ Cod. 243. Cf. Hex. ad 1 Reg. xix. 7.

² Montef. e Coislin. 1 affert: Σ. λέγοντες—χωλοὺς, de altero Coislin. silens, e quo Parsonsii amanuensis exscripsit: Σ. ἐὰν μὴ ἐπὶ τὸ (sic) ἄραι—λέγοντας. ³ Codd. Reg., 243.

⁴ Procop. p. 106: 'Ο Σύμ. φησιν· ὃς ἂν τύψῃ—ἐπάλλξεως· ὁ δὲ 'Ακ. πᾶς—κρουνισμῷ· δηλοῖ δὲ τὸ δεῖν σφοδρῶς πατάξαι, και πρὸς αἵματος ἔκχυσιν. Cod. 243 affert tantum: 'Α. ἄψεται ἐν κρουνισμῷ. Σ. και κρατήσῃ (sic) ἐπάλλξεως. Paulo aliter Theodoret. Quaest. XVI in 2 Reg. p. 412: 'Εβραῖός τις εἶπε, τὸ, πᾶς τύπτων—παραξιφίδι, ἐκδεδωκέναι τὸν Ἀκύλαν, ἀπτόμενος ἐν τῷ κρουνῷ· τοῦτο λέγων, ὅτι φειδόμενος ὁ Δαβὶδ τοῦ τείχους τῆς

πόλεως, διὰ τοῦ ὀλοκῷ τοῦ ὕδατος ἐπέταττε τοῖς ὀπλίταις εἶσω παρελθεῖν τῆς πόλεως. Cf. Hex. ad Psal. xli. 8, ubi κρουνὸς Symmachi est, quem in nostro loco תִּנְצָצָה pro תִּנְצָצָה legisse temere conjicit Thenius. ⁵ Sic Codd. 44 (cum θεοῦ), 55, 74, alii. Montef. tacite edidit: Ἄλλος· εἰς ἐκκλησίαν.

⁶ Cod. 243. ⁷ Codd. Reg., 243. Hieron. De Locis Hebr. (Opp. T. III, p. 250): "Mello, civitas quam aedificavit Salomon. Porro Sym. et Theod. adimpletionem transtulerunt." Cf. Hex. ad 3 Reg. ix. 15. ⁸ Codd. Reg. (teste Montef.), 243 (teste Parsonsii amanuensi). Lectio Symmachum potius quam Aquilam refert. ⁹ Cod. 243.

¹⁰ Idem (cum ✕ τοίχου in marg.). Sic sine aster. Comp. (cum τοίχου λίθων), Codd. III, 82 (cum τοίχου pro λίθων), 93 (idem), 98, 108 (ut Comp.), 247. ¹¹ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis exscripsit ἤδρακεν. ¹² Haec desunt in Codd. III, 29, 55, 56, aliis (inter quos 243).

17. אֶל-הַמְצִיחַ. Ο'. εἰς τὴν περιοχὴν ('Α. Σ. τὸ ὄχύρωμα¹³).
- 18, 22. רַפְּאִים (bis). Ο'. τῶν Τιτάνων. 'Α. Σ. 'Ραφαείμ.¹⁴ (Θ.) γιγάντων.¹⁵
20. בְּעַל-פְּרָצִים. Ο'. ἐπάνω διακοπῶν. 'Α. ἔχων διακοπὰς.¹⁶
21. אֶת-עַצְבֵיהֶם. *Idola eorum.* Ο'. τοὺς θεοὺς ('Α. τὰ διαπονήματα. Σ. τὰ γλυπτὰ¹⁷) αὐτῶν.
- וַיִּשְׂאוּ. Ο'. καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ. *Alia exempl. καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ καὶ εἶπε κατακαῦσαι αὐτοὺς ἐν πυρί.*¹⁸
22. וַיִּנְטְשׁוּ. *Et diducti sunt.* Ο'. καὶ συνέπεσαν ('Α. Σ. ἐπήλθον¹⁹).
23. בְּיָהּ. Ο'. διὰ κυρίου. *Alia exempl. διὰ κυρίου, ✕ λέγων εἰ ἀναβῶ πρὸς τοὺς ἄλλοφύλους, καὶ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου (4);*²⁰
- וְהָאֵל-אֶתְחַרְתֶּם וְנָאֵת. Ο'. ἀποστρέφου ἀπ' αὐτῶν, καὶ παρέση. Σ. κύκλευσον κατόπιν αὐτῶν, καὶ ἐλεύση.²¹
- מִמּוֹל בְּנָאִים. *E regione populorum tremularum.* Ο'. πλησίον (*alia exempl. ἐξεναντίας*²²) τοῦ κλαυθμῶνος. 'Α. ἐξεναντίας τῶν ἀπίων.²³
- * Ἄλλος κατεναντίον ἐν ταῖς φρουρήσεσι.²⁴
24. אֶת-קוֹל צִעְצֵי הַבְּנָאִים. *Sonum in-*

cessus in cacuminibus populorum. Ο'. τὴν φωνὴν τοῦ συγκλισμοῦ ἀπὸ τοῦ ἄλσους (*alia exempl. τοῦ συσσεισμοῦ τοῦ ἄλσους*²⁵) τοῦ κλαυθμῶνος. 'Α. Σ. (τὸν) ψόφον διαβήματος ἐν κεφαλαῖς τῶν φρουρήσεων.²⁶ *Aliter: Σ. τὴν πρόσρηξιν τῶν ὀπλῶν in cacumine montis Bochim.*²⁷

24. וְיָחַרְתָּ. *Alacer eris.* Ο'. καταβήση πρὸς αὐτούς. 'Α. Σ. συντεμεῖς.²⁸

וְלָהֶכְתָּ. Ο'. κόπτειν. *Alia exempl. τύπτειν.*²⁹

CAP. VI.

2. מִבְּעַלְי יְהוּדָה. Ο'. ἀπὸ τῶν ἀρχόντων ('Α. Σ. ἐχόντων¹) 'Ιούδα. *Aliter: 'Α. ἀπὸ τῶν ἱερέων.*²
- וְלִהְלֵחֹת. Ο'. ἐν ἀναβάσει (*alia exempl. add. τοῦ βουνοῦ*³) τοῦ ἀναγαγεῖν. Θ. (ἐν) τῇ ἀναβάσει.⁴
- וְאֵת אֶרְוֹן. Ο'. τὴν κιβωτόν. 'Α. (τὸ) γλωσσόκομον.⁵
3. וַיִּרְכְּבוּ. Ο'. καὶ ἐπεβίβασαν (Σ. ἐπέθηκαν⁶).
- 3, 4. וַיִּשְׁאָהוּ מִבֵּית אֲבִינָדָב אִשְׁרָאֵל בְּבָבֶעָה. Ο'. *Vacat. ✕ τὴν καινήν. καὶ ἦραν αὐτὴν ἀπὸ οἴκου 'Αμιναδάβ, ὃς ἐν βουνῶ (4).*⁷
4. לִפְנֵי הָאָרוֹן. Ο'. ἔμπροσθεν (*alia exempl. add. ἐκ πλαγίων*⁸) τῆς κιβωτοῦ.

¹³ Cod. 243. ¹⁴ "Reg. et Coislin. 2; itemque v. 22." —Montef. Ad v. 18 Parsonsii amanuensis affert: Σ. 'Ραφαείμ; ad v. 22 vero: 'Α. 'Ραφαείμ. Cf. Hex. ad Jos. xiii. 12. Prov. ii. 18. ¹⁵ Cod. 56 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Prov. ii. 18. ix. 18. ¹⁶ Cod. Reg. ¹⁷ Cod. 243. ¹⁸ Sic Ald. (cum καὶ εἶπε Δαυὶδ), Codd. 52, 56 (cum κατακαύσατε), 71, alii (inter quos 243, cum καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, καῦσαι αὐτοὺς ἐν π.). Cf. 1 Paral. xiv. 12. ¹⁹ Codd. Reg. (cum 'Α.), 243 (cum Σ.). ²⁰ Sic Cod. 243, et sine aster. Ald., Codd. 56 (om. τὰς), 64, 71 (ut 56), alii, Arm. 1. ²¹ Cod. 243. Apud Montef. mutila est lectio. ²² Sic Codd. 44, 52, 74, alii. ²³ Cod. Reg., Procop. p. 109. Cf. 1 Paral. xiv. 14 in LXX. Lectio suspitione non vacat, tum propter articulum, tum propter v. 24, ubi prorsus alia versio vocis Hebraeae Aquilae tribuitur. ²⁴ Cod. 243. Vid. ad v. 24. ²⁵ Sic Comp. (cum τῶν ἄλσων), Ald., Codd. XI, 19 (ut Comp.), 29, 44

(cum σεισμοῦ), 55, alii (inter quos 243). ²⁶ Cod. 243. Vox φρουρήσεως in Bibliis non legitur nisi in Hex. ad Mich. vii. 4, ubi incerto interpreti tribuitur pro Hebraeo מְבִיכָה, perplexitas. ²⁷ Bar Hebraeus: (Cod. 21,580: $\overline{\text{ס}} \overline{\text{ב}} \overline{\text{ע}}$) $\overline{\text{ס}} \overline{\text{ב}} \overline{\text{ע}}$ $\overline{\text{ס}} \overline{\text{ב}} \overline{\text{ע}}$ (Cod. 21,580: $\overline{\text{ס}} \overline{\text{ב}} \overline{\text{ע}}$) $\overline{\text{ס}} \overline{\text{ב}} \overline{\text{ע}}$ $\overline{\text{ס}} \overline{\text{ב}} \overline{\text{ע}}$. ²⁸ Cod. 243. ²⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, Reg.

CAP. VI. ¹ Cod. 243. ² Procop. p. 109. Lectio prorsus spernenda. ³ Sic Codd. 19, 56 (cum ἐν τῇ ἀ.), 82 (idem), 93 (idem), 108, 246 (ut 56). ⁴ Cod. 243. ⁵ Idem. ⁶ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis lectionem non habet. Cf. 1 Paral. xiii. 7 in LXX. ⁷ Sic Cod. 243 in marg.; in textu autem sine aster. Codd. III (om. ὃς), 98 (cum ἀπὸ τοῦ οἴκου), 247 (cum ὃς ἦν ἐν τῷ β.). ⁸ Sic Codd. 19, 55 (cum καὶ ἐκ), 82 (idem), 93 (idem), 108, Theodoret.

5. **בְּכָל עֵצִי**. *O.* ἐν ὀργάνοις ἠρμωσμένοις. *Σ.* ἐν παντοίοις ξύλοις.⁹
וּבְמַנְעֵנְעִים. *Et sistris.* *O.* καὶ ἐν κυμβάλοις ('*A.* *Σ.* σείστροις¹⁰).
6. **עַד-גֶּרֶן נָכוֹן**. *Ad aream Nachonis.* *O.* ἕως ἄλλω Ναχώρ. *Alia exempl.* ἕως ἄλωνος 'Αχώρ.¹¹
'*A.* (ἕως) ἄλωνος ἐτοίμης.¹²
7. **וַיִּכְהוּ**. *O.* καὶ ἐπαισεν (*alia exempl.* ἐπάταξεν¹³) αὐτόν. '*A.* (καὶ) ἐπληξεν (αὐτόν).¹⁴
עַל-הַשָּׁל. *Propter imprudentiam.* *O.* Vacat.
✠ ἐπὶ τῇ προπετείᾳ (✠).¹⁵ '*A.* ἐπὶ τῇ ἐκνοίᾳ.¹⁶
8. **וַיַּחַר לְדָוִד**. *O.* καὶ ἠθύμησε (Οἱ λοιποὶ ἔλυ-πήθη¹⁷) Δαυίδ. *Σ.* (καὶ) ὀργίλον τῷ Δαυίδ.¹⁸
10. **לְהִסִּיר**. *Devertere facere.* *O.* τοῦ ἐκκλίνειν. *Σ.* παραγαγεῖν.¹⁹
וַיִּטְהַר. *O.* καὶ ἀπέκλινεν (*alia exempl.* ἐξέ-κλινεν²⁰) αὐτήν.
11. **אָרוֹן**. *O.* ἡ κιβωτός. ('*A.*) γλωσσόκομον.²¹
וְאֶת-כָּל-בֵּיתוֹ. *O.* ὅλον τὸν οἶκον 'Αβεδδάρᾳ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ. *Alia exempl.* τὸν 'Αβεδδάρᾳ καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ.²²
12. **וַיֵּלֶךְ**. *O.* καὶ ἐπορεύθη. *Alia exempl.* καὶ εἶπε Δαυίδ· ἐπιστρέψω τὴν εὐλογίαὶν εἰς τὸν οἶκόν μου. καὶ ἐπορεύθη.²³
- 13, 14. **וַיִּהְיֶה כִּי צָעְדוּ נְשָׂאֵי אָרוֹן-יְהוָה שָׁשָׂה**

וַיִּזְבְּחוּ שָׁרֵי מִכְרֶכֶר
הַיְהוָה לְפָנָיו יְהוָה. *O.* καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ αἴροντες τὴν κιβωτὸν ἑπτὰ χοροὶ, καὶ θῦμα μόνσχος καὶ ἄρνες. καὶ Δαυίδ ἀνεκρούετο ἐν ὀργάνοις ἠρμωσμένοις ἐνώπιον κυρίου. '*A.* καὶ ἐγένετο ὅταν διεβημάτισαν αἴροντες τὸ γλωσσόκομον κυρίου ἐξ βήματα, καὶ ἐθυσίαζε βοῦν καὶ σιτευτόν. καὶ Δαυίδ ὀρχούμενος ἐν παντὶ κράτει πρὸ προσώπου κυρίου.²⁴ *Σ.* ὡς δὲ διέβησαν οἱ βαστάζοντες ἐξ βήματα, ἐθυσίαζε βοῦν καὶ πρόβατον. Δαυίδ δὲ ἦν ἐν τιάρᾳ ἔμπροσθεν κυρίου.²⁵

14. **בַּדְּפִי**. *O.* στολὴν ἑξαλλον. '*A.* ἐπένδυμα ἐξαίρετον. *Σ.* ὑποδύτην (*fort.* ἐπενδύτην) λινοῦν.²⁶
15. **בְּתַרְוָעָה**. *O.* μετὰ κραυγῆς ('*Αλλος* ἀλαλαγμοῦ²⁷).
16. **וּמְפִיזוּ וּמְכַרְכְּרוּ**. *Subsipientem et saltantem.* *O.* ὀρχούμενον καὶ ἀνακρούμενον. '*A.* διατινασσόμενον καὶ καρχαρούμενον. *Σ.* σκιρτῶντα καὶ καγκάζοντα.²⁸
וַתָּבוֹ לוֹ. *O.* καὶ ἐξουδένωσεν (*Σ.* ἐξευτέλισεν²⁹) αὐτόν.
17. **וַיָּבִיאוּ**. *O.* καὶ φέρουσι (*alia exempl.* εἰσήνεγκαν³⁰).
- וַיִּצְבְּרוּ**. *Et statuerunt.* *O.* καὶ ἀνέθηκαν (*alia exempl.* ἀπέθηκαν³¹).

⁹ Cod. 243. ¹⁰ Codd. Reg., 243. ¹¹ Sic Codd. 44, 74, 92, alii (inter quos 243, cum ἀλώνων), Bar Hebr. ¹² Cod. 243 affert: '*A.* ἐτοίμης. Euseb. in Onomastico, p. 298: Ναχών· ἄλωνος Ναχών. 'Ακύλας· ἄλωνος ἐτοίμης. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ¹⁴ Cod. 243. ¹⁵ Idem in marg. Sic in textu sine aster. Comp., Codd. III (om. τῇ), 19, 52, 56, alii. ¹⁶ Idem. ¹⁷ Idem. ¹⁸ Idem. Cf. Hex. ad 1 Reg. xv. 11. ¹⁹ Idem. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 98, 108, 123, 243. ²¹ Sic in textu Codd. III, 247. Cf. ad v. 2. ²² Sic Codd. III, 247 (om. ὅλον), Arm. 1. ²³ Sic Codd. 19 (cum ἐπιστρέψω τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ καὶ τὴν εὐλ.), 82, 93, 108, 158. Vet. Lat.: *Dixitque David: Ibo, et reducam arcam cum benedictione in domum meam.* ²⁴ Cod. 243. Montef. minus emendate exscripsit τὸ γλωσσόκομον (sine κυρίου), et ἐθυσίασε (bis) pro ἐθυσίαζε. ²⁵ Idem. ²⁶ Idem, teste

Parsonsii amanuensi. Pro veste interiori ὑποδύτην Montef. ex eodem exscripsit ἐπένδυμα, quae Symmachi versio est ad Exod. xxv. 7. xxviii. 26. Cf. etiam Hex. ad Jud. xvii. 5. 1 Reg. ii. 18. Praeterea Montef. edidit: '*Αλλος* ἐφοῦδ βύσσινον, ex 1 Paral. xv. 27, ut videtur. Bar Hebraeus: **שָׂחַלְלָהּ**. ²⁷ Cod. 243 in marg. sine nom. ²⁸ Codd. Reg., 243 (cum scriptura καγκάζοντα, pro qua Montef. perperam edidit καγκάζοντα). Aquilae vocabulum καρχαρούμενος ex imitatione Hebraei **כַּרְכַּרְוּ** confictum esse, contra Scharfenbergium in *Animadv.* T. II, p. 140, firmiter tenemus, ita tamen ut Graecam quandam speciem, quasi a *κάρχαρος*, *asper* (unde Homericum *καρχαρόδους κύων*) prae se ferat; quale istius interpretis artificium tetigimus ad 1 Reg. xiii. 21. ²⁹ Cod. 243. ³⁰ Sic Ald., Codd. XI (cum εἰσήνεγκεν), 52, 71, 74, alii (inter quos 243). ³¹ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 29, 44, 64, alii (inter quos

17. עלות. Ο'. ολοκαυτώματα. Σ. αναφοράς.³²
 18. בשם. Ο'. ἐν ὀνόματι. Σ. διὰ τοῦ ὀνόματος.³³
 19. וְאֶשְׁפָּר. *Et portionem* (carnis assatae? vini?).
 Ο'. καὶ ἐσχαρίτην (רְשָׁפָר?). 'Α. Σ. (καὶ)
 ἀμυρίτην.³⁴
 20. מִהֲנִכְבֵּד. Ο'. τί δεδόξασται. 'Αλλος' τί ἔν-
 τιμος ἦν.³⁵
 הַרְקִים. *Hominum nequam.* Ο'. τῶν ὀρχου-
 μένων ('Α. κενῶν. Σ. εἰκαίων³⁶).
 21. לְצַוֹת אֹתִי. *Ad praeficiendum me.* Ο'. τοῦ
 καταστήσαί με. 'Α. Σ. ἐντείλασθαί μοι.³⁷
 22. וְיִקְלְתִי עַד מוֹתִי וְהִיִּיתִי שָׁפָל. Ο'. καὶ
 ἀποκαλυφθήσομαι ἔτι οὕτως, καὶ ἔσομαι ἀχρεῖος.
 'Α. καὶ ἀτιμασθήσομαι ἔτι ὑπὲρ τοῦτο, καὶ ἔσο-
 μαι ταπεινός.³⁸ Σ. καὶ εὐτελέστερος ἔσομαι
 καὶ ταπεινότερος.³⁹

CAP. VII.

1. הִנִּיחֵלֹו. *Quietem concessit ei.* Ο'. κατεκλη-
 ρονόμησεν αὐτόν. *Alia exempl.* κατέπαυσεν
 αὐτῷ.¹
 2. בְּתוֹךְ הַיְרִיעָה. Ο'. ἐν μέσφ τῆς σκηנῆς. Τὸ
 'Εβραϊκόν' ἐν μέσφ δέρρεως.²
 6. וְאֶהְיֶה. Ο'. καὶ ἤμην. Σ. ἀλλ' ἤμην.³
 בְּאֶהֱלֵךְ. Ο'. ἐν καταλύματι ('Α. Σ. σκέπη⁴).
 8. מִן־הַנֶּזֶף. *E pascuo.* Ο'. ἐκ τῆς μάνδρας ('Α.
 ὠραιότητος. Σ. νομῆς⁵).

8. מִמֵּי הַנְּחֹלִים. Ο'. τῶν προβάτων. *Alia ex-*
empl. ἐξ ἐνὸς τῶν ποιμνίων.⁶ 'Α. ἀπὸ ὄπι-
 σθεν.⁷
 9. וְעָשָׂתִי לְךָ שֵׁם גָּדוֹל. Ο'. καὶ ἐποίησά σε ὄνο-
 μαστόν. *Alia exempl.* καὶ ἐποίησά σοι ὄνομα
 μέγα.⁸
 10. וְשָׁכַן תַּחְתָּיו. Ο'. καὶ κατασκηνώσει καθ' ἑαν-
 τόν. Σ. (καὶ) ἀναπαύσεται ἐπὶ τοῦ τόπου
 αὐτοῦ.⁹
 וְלֹא יִרְגַּז. *Et non commovebitur.* Ο'. καὶ οὐ
 μεριμνήσει ('Α. κλονηθήσεται. Σ. μεταστα-
 θήσεται¹⁰).
 לְעַזְבוֹתָיו. Ο'. τοῦ ταπεινώσαι ('Α. κακουχῆσαι.
 'Αλλος' μετακινήσαι¹¹) αὐτόν. 'Αλλος' τοῦ
 κακῶσαι αὐτόν.¹²
 11. יַעֲשֶׂה. Ο'. οἰκοδομήσεις. Σ. ποιήσεις.¹³
 12. מִמֵּעֵיבָה. Ο'. ἐκ τῆς κοιλίας (Σ. τῶν ἐγκά-
 των¹⁴) σου.
 וְהִכִּינֹתִי. Ο'. καὶ ἐτοιμάσω (Σ. ἐδράσω¹⁵).
 13. וְכִנְנֹתִי. Ο'. καὶ ἀνορθώσω (Σ. ἐδράσω¹⁶).
 15. כַּאֲשֶׁר הָיָה אֲשֶׁר מַעַם הַסִּירְתִי. Ο'. καθὼς ἀπέστησα ἀφ' ὧν ἀπέστησα. Σ.
 Οἱ λοιποὶ καθὼς ἀφείλον παρὰ Σαούλ.¹⁷
 16. וּמִמְלַכְתָּהּ. Ο'. ὁ οἶκος αὐτοῦ (Οἱ Γ'.
 σου¹⁸), καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ (Οἱ Γ'. σου¹⁸).
 נִכְוֶן. Ο'. ἀνωρθωμένος. Σ. ἠδρασμένος.¹⁹
 18. הִבִּיאֹתָנִי. *Perduxisti me.* Ο'. ἠγάπησάς ('Α.
 Σ. ἤγαγες²⁰) με.

243).³² Cod. 243, qui mox ad εἰρηνικὰς scholium habet:
 τὰς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ λαοῦ. ³³ Idem. ³⁴ Idem.
 Vox aliunde incognita, cujus loco ἀμορίτης (cf. I Paral.
 xvii. 3) ex ἀμόρα (quod Hesychio est σεμίδαλις ἐφθῆ σὺν
 μέλιτι, Athenaeo autem μελίτωμα πεπεμμένον), fortasse repo-
 nendum. ³⁵ Codd. Reg., 243, in marg. sine nom.
³⁶ Cod. 243. ³⁷ Idem. ³⁸ Procop. p. 114. ³⁹ Cod.
 243.

CAP. VII. ¹ Sic Comp. (cum αὐτόν), Codd. 19, 56 (ut
 Comp.), 82, 93, 108, 245 (ut Comp.), 246 (idem), Reg.
² Cod. Reg. Cf. Hex. ad Jesai. liv. 2. Jerem. xlix. 29.
³ Cod. 243. ⁴ Idem. ⁵ Idem. ⁶ Sic Comp. (cum
 τῶν προβάτων), Codd. 82, 93, 108. ⁷ Codd. Reg., 243.
 Sic in textu (cum τῶν πρ.) Codd. III, 52, 92, 98, alii.

⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum altera lectione in
 marg.). ⁹ Cod. 243. ¹⁰ Idem (in marg. ad προσθήσει).
¹¹ Codd. Reg., 243 (cum 'Α. κακουχῆσαι μετακινήσαι). ¹² Sic
 in textu Cod. 121. Cf. Hex. ad Lev. xvi. 31. ¹³ Cod.
 243. ¹⁴ Idem (cum vitiosa scriptura τῶν ἐνεγκάντων).
 Cf. Hex. ad Psal. xxxix. 9. ¹⁵ Idem. ¹⁶ Idem.
¹⁷ Idem. Ad καθὼς ἀπέστησα Cod. 106 in marg.: *a Saul.*
 Ex ingenio, ut videtur, Comp.: καθὼς ἀπέστησα ἀπὸ Σαούλ,
 ὃν ἀπέστησα. ¹⁸ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii
 amanuensis ex eodem exscripsit: "in marg. οἶκος σου;"
 "in marg. βασιλεία σου;" et pro θρόνος αὐτοῦ, "θρόνος σου
 ex emend. interlineari." Bar Hebraeus affert: *אֵשׁוּ אֵי
 .אֵשׁוּ אֵי גַלְגַּל רְעִיבָה יִשְׂרָאֵל*. ¹⁹ Cod. 243.
²⁰ Idem.

19. וְהָיָה עוֹד זָרוֹת. *Et parvum erat adhuc istud.*
 O'. καὶ κατεσμικρύνθη (alia exempl. κατε-
 σμικρύνθη²¹) μικρόν. Alia exempl. καὶ κατε-
 σμίκρυνται μικρὰ ταῦτα.²²

21. בְּעֵבוֹר דְּבָרָה. O'. καὶ διὰ τὸν δούλον σου.
 Alia exempl. διὰ τὸν λόγον σου.²³

22. עַל-כֵּן גְּדַלְתָּ. O'. ἔνεκεν τοῦ μεγαλῦναί (alia
 exempl. μεγαλυνθῆναι²⁴) σε. 'A. ἐπὶ τοῦτο
 ἐμεγαλύνθησ. Σ. διὸ μέγας εἶ.²⁵

23. וְלָשׁוֹם לוֹ. O'. τοῦ θέσθαι σε. Σ. ἵνα τάξῃ
 ἑαυτῶ.²⁶

וְנִרְאוּת. *Et terribilia.* O'. καὶ ἐπιφάνειαν
 ('A. ἐπίφοβα. Σ. ὑπερμεγέθη²⁷).

24. וְהִתְכַוֵּן. O'. καὶ ἠτοίμασας (Σ. ἠδρασας²⁸).

25. וַעֲשֵׂה. O'. καὶ νῦν. ✕ 'A. Σ. καὶ ποιήσον.²⁹

26, 27. וַיְגַדֵּל שָׁמָּה עַד-עוֹלָם לֵאמֹר יְהוָה צְבָאוֹת
 אֱלֹהִים עַל-יִשְׂרָאֵל וּבֵית עַבְדָּךָ דָּד יְהוָה
 נִכְוֵן לְפָנֶיךָ: כִּי-אַתָּה
 O'. μεγαλυνθείη τὸ
 ὄνομά σου ἕως αἰῶνος. Alia exempl. καὶ νῦν
 μεγαλυνθείη τὸ ὄνομά σου ἕως αἰῶνος, λέγων
 κύριε παντοκράτωρ θεὸς ἐπὶ τὸν 'Ισραήλ. καὶ
 ὁ οἶκος τοῦ δούλου σου Δαυὶδ ἔσται ἀνωρθω-
 μένος (Σ. ἠδρασμένος³⁰) ἐνώπιόν σου, ὅτι σύ.³¹

27. גְּלִיתָהּ אֶת-אֶזְנוֹ עַבְדְּךָ. O'. ἀπεκάλυψας τὸ

ᾠτίον τοῦ δούλου σου. Σ. ἀκουστὸν ἐποίησας
 (τῷ δούλῳ σου).³²

27. וְהָיָה לְ-חֵץ. O'. τὴν καρδίαν (Σ. διάνοιαν³³)
 ἑαυτοῦ.

CAP. VIII.

1. וַיִּכְנִיעֵם. *Et depressit eos.* O'. καὶ ἐτροπώσατο
 ('A. ἐκόλασεν. Σ. κατήσχυεν¹) αὐτούς.

וְהָיָה מִתְּחִלָּה. *Frenum metropolews* (s. bra-
 chii). O'. τὴν ἀφωρισμένην. 'A. τὸν χαλινὸν
 τοῦ ὑδραγωγίου (s. ὑδραγωγῶ).² Aliter: 'A.
 τὸν χαλινὸν τοῦ πήχεος. Σ. τὴν ἐξουσίαν τοῦ
 φόρου.³

2. וַיִּמְדוּם בְּחַבְלֵי הַשֵּׁבֶט אֶת-חַוְלֵי הַיָּדַיִם
 וְהָיָה לְ-חַבְלֵי הַיָּדַיִם. O'.
 καὶ διεμέτρησεν αὐτούς ἐν σχοινίοις, κοιμίσας
 αὐτούς ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ ἐγένετο τὰ δύο σχοι-
 νίσματα τοῦ θανατῶσαι, καὶ τὰ δύο σχοι-
 νίσματα τοῦ πληρῶσαι (alia exempl. καὶ τὸ πλήρωμα τοῦ σχοινίσμα-
 τος⁴) ἐζώγησε (Aliter: O'. τὸ ἐν σχοινίσμα
 ἐζώγησε⁵). Σ. καὶ διεμέτρησεν αὐτούς ἐν
 σχοινίοις, βαλὼν αὐτούς εἰς γῆν. ἐμέτρησε δὲ
 δύο σχοινία εἰς τὸ θανατῶσαι, ἐν δὲ εἰς τὸ
 περισῶσαι.⁶

וַיִּשְׁאֲלֵם מִן-הַחֵץ. O'. φέροντας ξένια. Σ. ὑπὸ φόρον.⁷

²¹ Sic Comp., Codd. III, 158 (om. καὶ), 244.

²² Sic Codd. 19, 82, 93 (cum τὰ μικρὰ), 108, Reg. (ut 93).

²³ Sic Comp. (cum duplici lectione διὰ τὸν λ. σου καὶ διὰ τὸν δ. σου), Codd. III, 19 (ut Comp.), 93 (idem), 108 (idem), 158 (idem). Montef. ex Regio [et Cod. 123] affert: "Ἄλλος" (καὶ) κατὰ τὸν λόγον σου.

²⁴ Sic Comp., Codd. III, 82, 92, 93, alii.

²⁵ Cod. 243.

²⁶ Idem.

²⁷ Idem.

²⁸ Idem.

²⁹ Idem in marg.: 'A. Σ. ✕ καὶ ποιήσον. Sic in textu sine notis Codd. III, 98, 123, 158, 247. In Comp., Codd. 82, 93, 108, Arm. 1, locus sic legitur: καὶ καθὼς ἐλάλησας ποιήσον.

³⁰ Cod. 243.

³¹ Sic Comp. (cum κύριος π. ὁ θεὸς), Ald. (cum κύριος), Codd. III (om. νῦν, καὶ (ante ὁ οἶκος), et σύ, cum θεὸς pro θεὸς), XI (cum κύριος), 19 (cum ὁ θεὸς pro θεὸς), 29, 64 (cum κύριος), alii (inter quos 243, cum κύριος).

³² Cod. 243. Cf. Hex.

ad I Reg. xx. 12.

³³ Idem.

CAP. VIII. ¹ Cod. 243. Vox κολάζειν, Schleusnero frustra suspecta, non modo significat supplicio afficere, sed

reprimere, coercere, e.g. superbientes, qui sensus cum no-

tione vocis Hebraeae optime quadrat. Quod vero ad Sym-

machi versionem attinet, contra assurgit Bar Hebraeus, notans:

וְהָיָה מִתְּחִלָּה לְ-חַבְלֵי הַיָּדַיִם; h. e. 'Ο 'Εβραῖος ἀνέκλιεν (s. ἐκοίμισεν) αὐτούς. Σ. κατέβαλεν. Videndum igitur ne altera lectio Theodotioni vindicanda sit, qui pro

וְהָיָה מִתְּחִלָּה καταισχυνείς posuit Jesai. xxv. 4.

² Cod. Reg. Procop. p. 125: Ἄκ. δὲ τὴν ἀφωρισμένην χαλινὸν ὑδραγωγίου ἐξέδωκεν. Post lectiones Aquilae et Symmachi mox memorandas Cod. 243 subjungit: τόπος ἐστίν. ὁ δὲ Ἄκ. φησὶ, τὸν χαλινὸν τοῦ ὑδραγωγῶ. Ad חַבְלֵי הַיָּדַיִם, ὑδραγωγὸς (qui usus ad Syrismum et recentiore Hebraismum pertinet) cf. ad Cap. ii. 24.

³ Cod. 243. Symmachum ante oculos habuit Hieron., vertens: frenum tributū.

⁴ Sic Comp. (cum τοῦ τρίτου σχ.), XI (cum duplici versione καὶ τὸ πλ. τοῦ σχ. καὶ τὰ δύο σχ. ἐμέτρησαι (sic)), 19 (ut Comp.), 29, 56, 71, 82 (ut Comp.), alii (inter quos 243).

⁵ Cod. 243 in marg.

⁶ Idem (cum ἐμέτρησε pro ἐμέτρησε).

⁷ Codd.

3. בְּלָכְתוֹ לְהָשִׁיב יָדוֹ. *Cum profectus est ut restitueret imperium suum.* O'. πορευομένου αὐτοῦ ἐπιστήσαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ. Σ. ὅτε ἐπορεύετο στήσαι τρόπαιον ἑαυτοῦ.⁸
4. וַיִּלְכֹּד. O'. καὶ προκατελάβετο (Σ. συνέλαβεν⁹).
וַיַּעֲקֹר. *Et nervos succidit.* O'. καὶ παρέλυσεν ('Α. ἐξώρισεν. Σ. ἐνευροκόπησεν¹⁰).
5. וְאֵרָם דַּמָּשֶׁק. O'. Συρία Δαμασκοῦ. *Alia exempl. ὁ Σύρος ἐκ Δαμασκοῦ.*¹¹
6. נְצִיבִים. *Stationes militares.* O'. φρουράν (s. φρουράς). 'Α. ἐστηλωμένους. Σ. φρουρούς.¹²
7. אֵת שְׁלֵטֵי הַזָּהָב. *Scuta aurea.* O'. τοὺς χλι-

δῶνας (Schol. κλοιούς, ὃ ἐστὶ μανιάκας¹³) τοὺς χρυσοῦς. 'Α. τοὺς κλοιούς τοὺς χρυσοῦς. *Aliter: 'Α. (τὰς) πανοπλίας (τὰς χρυσᾶς). Σ. (τὰς) φαρέτρας τὰς χρυσᾶς.*¹⁴

7. וַיִּשְׁרְפוּ. O'. οἱ ἦσαν. *Aliter: O'. οὓς ἐποίησαν.*¹⁵
O'. (—) καὶ ἔλαβεν—Σολομώντος (4).¹⁶
8. O'. (—) ἐν αὐτῷ—τὰ σκεύη (4).¹⁷
9. מַלְכֵי מִצְרָיִם. O'. ὁ βασιλεὺς 'Ημάθ ('Α. τῆς 'Επιφανείας¹⁸).
10. וְלִשְׁלֵטֵי הַיָּם. O'. ἐρωτήσαι αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην. Σ. ἀσπάσασθαι (αὐτόν).¹⁹

Reg., 243. Hieron.: *sub tributo.* ⁸ Idem. ⁹ Idem.
¹⁰ Cod. 243 (cum ἐξώρισεν). Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 141 tentat ἐξεργάζωσεν, appellans Hex. ad Gen. xlix. 6, pro quo nos faciliorem emendationem, a Montefalconio in *Lex. Hebr. ad Hex.* p. 492 propositam, recepimus. ¹¹ Sic Codd. 82 (sine ὁ), 93, 108. ¹² Cod. 243 (ad εἴκοσι καὶ δύο (sic) v. 5). Cf. ad v. 14. Mox ad ἐπορεύετο Montef. e Regio affert: "Ἄλλος· ἐφέρετο, invitis libris Graecis.
¹³ Cod. 243 in marg. ad χλιδῶνας (sic). ¹⁴ Idem in continuatione: 'Α. βραχίαια. Ὁ. οὓς ἐποίησαν. 'Α. πανοπλίας. Σ. φαρέτρας τὰς χρυσᾶς. Montef. e Regio exscripsit: 'Α. καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τοὺς κλοιούς χρυσοῦς [ex Theodoreto, ut videtur, qui in Quaest. XXII ad 2 Reg., p. 420 ait: τοὺς μέντοι χλιδῶνας τῶν Σύρων τοὺς χρυσοῦς, κλοιούς ὁ 'Ακ. ἠρμήνευσεν 'Εμάθ δὲ τὴν 'Επιφανείαν τῆς Συρίας]. "Ἄλλος· βραχίαια χρυσᾶ; notans: "Hic observes velim tres hoc loco vocis וְלִשְׁלֵטֵי Aquilae versiones varias afferrī, nempe κλοιούς, βραχίαια, et πανοπλίας. Duas vero postremas pro eadem voce alibi usurpat idem interpres, ut videas in *Lexico Graeco* [pp. 566, 610], primam vero nuspiam alibi." Quod ad βραχίαιον attinet, semel tantum Aquilae tribuitur, idque non pro eodem Hebraeo, in loco 2 Reg. i. 10, ubi lectionem suspectam esse jam observavimus. Altera vox πανοπλία pro eodem Hebraeo ponitur 4 Reg. xi. 10, sed interpres est Symmachus, non Aquila; in loco autem Psal. xc. 14, ubi in Hexaplis editum: 'Α. ὡς πανοπλία καὶ περιφέρεια ἢ ἀλήθεια αὐτοῦ, tum vox Hebraea est וְלִשְׁלֵטֵי, non וְלִשְׁלֵטֵי, tum Symmachi manum prodit particula ὡς in Hebraeo non obvia. Itaque Montefalconii animadversio fundamento destituta est. Nunc ad Scharfenbergium provocemus, quo iudice lectio βραχίαια tanquam glossema referenda est ad versionem LXXviralem τοὺς χλιδῶνας, juxta glossam Phavorini: βραχίαια, ἃ παρ' ἡμῶν χλιδῶνες καλοῦνται; quae autem in Cod. 243 Aquilae et Symmacho tribuuntur, πανοπλίας et φαρέτρας χρυσᾶς, sunt verba

Josephi Antiq. VII, 5, 3: καὶ τὰς τε χρυσᾶς φαρέτρας καὶ τὰς πανοπλίας, ἃς οἱ τοῦ 'Αδάδου σωματοφύλακες ἐφόρου, ἀνέθηκε τῷ θεῷ εἰς 'Ιεροσόλυμα. Hactenus doctus Animadversor, cui nos eousque assentimur, ut βραχίαια tanquam glossema reprobemus, ut jam antea ad Cap. i. 10 reprobavimus; quod vero ad alteram lectionem attinet, ut eam pro genuina Aquilae et Symmachi versione habeamus, praeter Cod. Coisliniani auctoritatem, cogit nos alius gravissimus testis, Bar Hebraeus, e cujus commentario inedito Parsonsius quidem nescio quid agens excitavit: *Aq. armillas*; revera autem triplex lectio in eo asservatur: *אֵת מַלְכֵי מִצְרָיִם*; h. e. O'. χλιδῶνας. 'Α. arma. Σ. φαρέτρας. Hic, quod ad Aquilam attinet, nihil de *armillis*, nihil de *torquibus*; etsi, fatemur, vox *אֵת* juxta Syri nostri usum, non tam πανοπλία (*אֵת מַלְכֵי מִצְרָיִם* Luc. xi. 22 in Philox.) quam ὅπλα sonat. Restat Theodoreti lectio κλοιούς, quae et ipsa secundum scholium Cod. 243 glossema vocis χλιδῶνας esse potest; quam tamen si quis ad alteram Aquilae editionem referre maluerit, nos non acriter repugnantibus habebit. Postremo Montef. ex Regio, ut videtur, edidit: "Ἄλλος· τὰ ὅπλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ δόρατα, quae verba post Σουβὰ in textum inferunt Codd. 19 (cum καὶ πάντα τὰ δ. τὰ χρ. καὶ δόρατα), 82 (cum καὶ πάντα τὰ δ. τὰ χρ. καὶ τὰ δ.), 93 (idem), 108 (ut 19), 158 (cum καὶ τὰ δ. τὰ χρ. καὶ τὰ δ.).
¹⁵ Cod. 243, ut supra. Sic in textu Codd. II (cum ἐποίησεν), 55, 121, 247 (cum ἐποίησας). ¹⁶ Haec desunt in Comp., Codd. 56, 246. ¹⁷ Deest in Comp. solo. ¹⁸ Theodoret., ut supra. Procop. p. 126: βασιλεὺς 'Ημάθ.] 'Ακύλας, τὴν 'Επιφανείαν τῆς Συρίας. Glossam esse, non Aquilae versionem, ductam ex Euseb. Onomastico, p. 184: 'Εμάθ... καὶ μήποτε αὕτη ἐστὶν ἡ 'Επιφανεία, ἢ πλησίον 'Εμέσσης, recte perspexit Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 141. Montef. e Regio, ut ait, notam hexaplaem commentus est: וְלִשְׁלֵטֵי 'Α. τὴν ἐπιφανείαν. O'. τὴν δύναμιν. ¹⁹ Cod. 243.

10. מִלְחָמָהּ שִׁשׁ. Ο'. ἀντικείμενος. Alia exempl. ἀνήρ ἀντικείμενος. 'Α. Σ. πολέμων.²⁰
11. כִּבְשָׁ. Subjecit. Ο'. κατεδυνάστευσεν. 'Α. Σ. ὑπέταξεν.²¹
13. בְּגִיא־מֶלֶח. In valle salis. Ο'. ἐν Γεβελέμ. Alia exempl. ἐν Γημελά; alia, καὶ ἐν Γεμελάχ.²² 'Α. Σ. ἐν φάραγγι ἀλῶν.²³
14. שָׁם נִצְבִּים. Ο'. Vacat. ✕ ἔστηκεν ἐστηλωμένους (4).²⁴ Σ. ἔταξεν φρουράν.²⁵
16. מִזְכִּיר. Ο'. ἐπὶ τῶν ὑπομνημάτων (Schol. τὸ (fort. τοῦ) ἀπογράφεσθαι τὰ συμβαίνοντα²⁶). 'Α. ὁ ἀναμνήσκων. Σ. ἐπὶ τῆς μνήμης.²⁷
17. וְשָׂרָיָה. Ο'. καὶ Σασά (alia exempl. Σαραίας²⁸).
18. וְהַכְרִיתִי וְהַפְּלִיתִי. Et Cherethi et Pelethi (satellites regii, q. d. carnifices et cursores). Ο'. καὶ ὁ Χελεθὶ καὶ ὁ Φελετί. Ἄλλος ἐπὶ τῶν Χερηθαίων καὶ τῶν Φεληθαίων.²⁹ Schol. Τοὺς σφενδονήτας καὶ τοὺς τοξότας οὕτω καλεῖ.³⁰

וּבְנֵי דָוִד פְּהָגִים הָיוּ. Et filii Davidis sacerdotes (s. intimi consiliis) erant. Ο'. καὶ οἱ υἱοὶ Δαυὶδ ἀυλάρχαι ('Α. ἱερεῖς. Σ. σχολάζοντες³¹) ἦσαν. 'Ο 'Εβραῖος, Σ. 'Α. καὶ οἱ υἱοὶ Δαυὶδ ἱερεῖς ἦσαν.³²

²⁰ Cod. 243. Sed vera lectio est, ut videtur: 'Α. Σ. ἀνήρ πολέμων. ²¹ Idem. ²² Prior scriptura est in Cod. III, Euseb.; posterior in Comp. (om. καὶ), Codd. 19, 82 (cum Γεμελάχ), 93 (cum Γεμελάχ), 108, et, ut videtur, Reg., e quo Montef. oscitanter exscripsit, καὶ Γεμελ' Ἀχεῖς (pro Γεμελάχ εἰς). ²³ Euseb. in Onomastico, p. 158: Γημελά' χώρα 'Εδώμ' ἐν δὲ Βασιλείαις (supple ex Hieronymi versione 'Α. Σ.) φάραγγα ἀλῶν. ²⁴ Cod. 243 in marg. (non, ut Montef., ἐστηλωμένην). Sic in textu sine aster. Comp. (cum ἐστη.), Codd. III, 19 (ut Comp.), 82, 93, 98, 108 (ut Comp.), 247, Procop. p. 126. ²⁵ Idem (ad φρουράς pro φρουράν): Σ. ἔταξεν φρουράν, ἢ κάστρα, ἐγκαθέτους, ubi posteriora ad glossographos remittenda, coll. Procop. ibid.: ἐστηλωμένους δὲ φησιν τοὺς ἐγκαταστάνας φρουροὺς, οὓς νῦν τινας ἐγκαθέτους φασίν. ²⁶ Cod. 243 in marg. ²⁷ Idem. Cod. Reg., Procop. p. 126: Ἀκύλας ἀναμνήσκων. ²⁸ Sic Comp. (cum Σαρέας), Codd. III, 19 (cum Σαρίας), 56 (cum Σαρέα), 82 (cum Σαράας), 93, 108 (ut Comp.), 123 (cum Σαραῖα), 246 (ut 56). Mox ad γραμματεὺς (pro ὁ γραμματεὺς) Cod. 243 in marg.: ὁ τὰ ἱερά γράμματα παιδεύων. ²⁹ Cod. 243

CAP. IX.

2. עָבָד. Ο'. ἦν παῖς. 'Α. Σ. δούλος.¹
3. וְעַד שָׁפְהָה. Nonne (superstes est) adhuc. Ο'. εἰ ὑπολέλειπται... ἔτι. Σ. ἀρα οὐκ ἔστιν οὐκέτι.²
6. מִפְּיבֹאֵל. Ο'. Μεμφιβοσθέ. Alia exempl. Μεμφιβάαλ.³ Πάντες Μεμφιβοσθέ.⁴
9. וְלִכְלֹל-בְּיָתוֹ. Ο'. καὶ ὄλω τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ὄλον τὸν οἶκον αὐτοῦ; alia, καὶ πάντα τὸν οἶκον αὐτοῦ.⁵
10. וְעֲבַדְתָּ לִּי. Ο'. καὶ ἐργᾶ ('Α. ὑπουργήσεις. Σ. γεωργήσεις⁶) αὐτῷ.
- וְהִבְאֵתָה וְהָיָה לְךָ אֲרָזִים לְחֶמֶת וְלֶחֶם לְבָרֶכְתְּךָ. Ο'. καὶ εἰσοίσεις τῷ νῖφ τοῦ κυρίου σου ἄρτους, καὶ ἔδεται ἄρτους. Alia exempl. καὶ εἰσοίσεις εἰς τὸν οἶκον τοῦ κυρίου σου ἄρτους, καὶ φάγονται.⁷

CAP. X.

2. עָמְדִי דָּקָה. Ο'. μετ' ἐμοῦ ἔλεος (Σ. χάριν¹).
- וְלִנְחָמִי. Ο'. παρακαλέσαι (Σ. παραμυθούμενος²) αὐτόν.

in marg. sine nom. (cum Χερηθέων et Φεληθέων). Cf. ad Cap. xx. 23, ubi Symmachi est lectio. ³⁰ Procop. ibid. (ad καὶ ὁ Φελεθὶ καὶ ὁ Χερηθί). Chaldaeus enarrat: לְעֵלְוִתֵּי אֲרָזִים וְלֶחֶם לְבָרֶכְתְּךָ. ³¹ Cod. 243, cum scholio: Θεοδ. τὴν κατάστασιν ἔχοντες τῆς βασιλικῆς οἰκίας. ἐν δὲ ταῖς Παραλειπομένοις φησὶ δομῆστικοι ("Domestici, qui circa aliquem sunt, neque ab ejus latere discedunt."—Cod. Theodos. Cf. 1 Paral. xviii. 17). Ad σχολάζοντες (literis vacantes?) cf. Geiger in Symmachius etc. p. 52. ³² Bar Hebraeus: אֲרָזִים לְחֶמֶת וְלֶחֶם לְבָרֶכְתְּךָ. CAP. IX. ¹ Codd. Reg. (cum 'Α. pro 'Α. Σ.), 243. ² Cod. 243. ³ Sic Codd. 82 (cum Μεμφειβ.), 93, Reg. ⁴ Cod. 243 in marg.: Μεμφιβοσθέ κείται ἐν τῷ ἔξαπλῷ παρὰ πᾶσιν ἐν ἄλλῳ δὲ Μεμφιβάαλ (sic). ⁵ Prior lectio est in Ald., Codd. XI, 29, 64, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁶ Cod. 243. ⁷ Sic Codd. 82, 93, 108 (om. σου), 158, Reg., Arm. 1.

CAP. X. ¹ Cod. 243. ² Idem.

3. **כִּי־שָׁלַח... הַמְּכַבֵּד.** O'. μὴ παρὰ τὸ δοξάζειν (Σ. ἄρα τιμῶν³)... ὅτι ἀπέστειλε. Alia exempl. οὐχὶ δοξάζων... ἀπέσταλκε.⁴

הַלֹּא בַעֲבוּר. O'. ἀλλ' ὅπως οὐχί. Alia exempl. ἀλλ' ὅπως; alia, οὐχ ἵνα; alia, οὐχί, ἀλλ' ἵνα.⁵

וְלֹהֶפְכָּה. Et ad evertendum eam. O'. καὶ τοῦ κατασκέψασθαι αὐτήν. Alia exempl. τοῦ καταστρέψαι αὐτήν.⁶

4. **אֶת־הַצִּי וְקָנָם.** O'. τοὺς πάγωνας (Aliter: O'. τὸ ἡμισυ τοῦ πάγωνος⁷) αὐτῶν.

וַיִּכְרֹת. O'. καὶ ἀπέκοψε (alia exempl. ἀφείλε⁸).

אֶת־מְדוּיָהֶם בַּחֲצִי. O'. τοὺς μανδύας ('Α. χιτῶνας⁹) αὐτῶν ἐν τῷ ἡμίσει. Alia exempl. τῶν μανδύων αὐτῶν τὸ ἡμισυ.¹⁰

5. **נִכְלָמִים.** O'. ἠτιμασμένοι (s. ἠτιμωμένοι¹¹). 'Α. ἐντρεπόμενοι. Σ. αἰσχροί.¹²

וְשִׁבְתֶּם. O'. καὶ ἐπιστραφήσεσθε (alia exempl. ἀνακάμψατε¹³).

6. **נִבְאָשׁוּ בְדָוִד.** Foetidi (odiosi) facti sunt Davidi. O'. κατησχύνθησαν ὁ λαὸς Δαβὶδ. Σ. ἐκακούργησαν πρὸς Δαβὶδ.¹⁴

וְאֶת־מֶלֶךְ מֵעֵכָה. O'. καὶ τὸν βασιλέα Ἀμαλήκ (alia exempl. Μααχά¹⁵).

7. **הַצִּבָּא הַגְּבוּרִים.** O'. τὴν δύναμιν (Οἱ λοιποί

στρατιὰν¹⁶) τοὺς δυνατούς. Alia exempl. τὴν δύναμιν τῶν δυνατῶν.¹⁷

8. **פָּתַח הַשַּׁעַר.** O'. παρὰ τῇ θύρᾳ τῆς πύλης. Alia exempl. παρὰ τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως.¹⁸

וַיִּמְעַכָּה לְבָדִים בְּשָׂדֵה. O'. καὶ Ἀμαλήκ μόνοι ἐν ἀγρῷ (Θ. πεδίῳ¹⁹). Alia exempl. καὶ Μααχά καθ' ἑαυτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ.²⁰

9. **מִפְּנִים.** A fronte. O'. ἐκ τοῦ κατὰ πρόσωπον ἐξεναντίας.²¹

מִכֹּל בְּחֹרֵי. O'. ἐκ πάντων τῶν νεανιῶν ('Α. Σ. ἐκλεκτῶν²²).

11. **וְהִלַּכְתִּי.** O'. καὶ ἐσόμεθα. Alia exempl. καὶ πορεύσομαι.²³

16. **וַיִּצְאָ אֶת־רַגְלֵי הַשָּׂר מֵעֵבֶר הַנְּהָר וַיִּבְאוּ חֵילָם.** O'. καὶ συνήγαγε (alia exempl. ἐξήγαγε²⁴) τὴν Συρίαν τὴν ἐκ τοῦ πέραν ('Α. ἀπὸ πέραν. Σ. ἐξεναντίας. O'. [Θ.] ἐκ τοῦ πέραν²⁵) τοῦ ποταμοῦ Χαλαμάκ, καὶ παρεγένοντο εἰς Αἰλάμ. Aliter: O'. καὶ ἐξήγαγε τὴν Συρίαν τὴν ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ παρεγένετο Αἰλάμ.²⁶ 'Α. καὶ ἐξήγαγε τὴν Συρίαν τὴν ἀπὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἦλθον δυνάμει αὐτῶν.²⁷ Σ. καὶ ἐξήγαγε τοὺς Σύρους τοὺς πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἤγαγον τὴν δύναμιν αὐτῶν.²⁸ Θ. καὶ ἐξήγαγε τὸν Σύρον τὸν ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ Χαλαμά, καὶ παρεγένοντο Αἰλάμ.²⁹

³ Cod. 243 (cum ἄρα). Montef. e Regio affert: 'Α. ἄρα τιμῶν, parum probabiliter. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg.

⁵ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 247, Reg.; altera in Codd. III (cum οὐκ ἵνα), 44, 52, 55, alii; tertia in Codd. 29, 98, 243. ⁶ Sic Ald., Codd. 29, 56, 71, alii (inter quos 243). ⁷ Cod. 243 in marg. (Montef. pingit: * τὸ ἡμ.). Sic in textu (sine τὸ) Cod. 98. Comp. edidit: τοὺς π. αὐτῶν τὸ ἡμισυ, invitis libris.

⁸ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, invito Bar Hebraeo, qui affert: **וְשִׁבְתֶּם לַחֲצִי.** ⁹ Procop. p. 126 (=Cat. Niceph. T. II, p. 541): Τοὺς μανδύας ἢ τὰ καλούμενα ἀρκαδικία (Niceph. ἀρκαδικὰ), ἢ τὰ μαντία ὁ δὲ Ἀκύλας χιτῶνας φησιν. (Ad ἀρκαδικὸν cf. Hex. ad Gen. xxxviii. 14.) ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 29, 56, 64, alii (inter quos 243). ¹² Codd. Reg., 243. ¹³ Sic Codd. 19, 82, 93, 108 (cum ἀνακάμψατε), Reg. Cf. 1 Paral. xviii. 5.

¹⁴ Cod. 243 (cum οἱ ἄνδρες pro ὁ λαὸς in textu). Hieron.:

injuriam fecissent David. ¹⁵ Sic Comp., Ald. (cum Ἀμαλήκ M.), Codd. III, XI (cum Μααχά), 19, 55 (ex corr.), 64 (ut Ald.), alii. ¹⁶ Cod. 243. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

¹⁸ Sic Comp., Codd. XI, 19, 29, 52, alii (inter quos 243). Cf. 1 Paral. xix. 9 in Hebr. et LXX. ¹⁹ Cod. 243. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19 (cum Βααχά), 82, 93, 108, Reg. (cum Μαχά).

²¹ Duae versiones coaluerunt, quarum priorem reprobant Comp., Codd. 19, 29, 44, alii; posteriorem autem Codd. III, 247. ²² Cod. 243. ²³ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ²⁴ Sic Comp., Codd. XI, 19, 71, 82, 93, 108, 158.

²⁵ "Eusebius de Locis Hebraicis."—Montef. Eusebii locus, ubi Theodotionis versio siletur, pertinet ad 3 Reg. iv. 12. ²⁶ Cod. 243 in marg. ²⁷ Idem. Pro δυνάμει (cujus loco Montef. exscripsit ἐν δυνάμει) nescio an rescribendum δυνάμεις.

²⁸ Idem. Pro αὐτῶν Montef. edidit ἑαυτῶν. ²⁹ Idem. Sic in textu Codd. 19 (cum Χαλαμάκ et εἰς Αἰλάμ), 82 (cum Χαλαμά), 93 (idem), 108 (cum Χαλαμά et Ἐλάμ).

16. אֲרָצָה. O'. ἄρχων τῆς δυνάμεως. Alia exempl. ὁ ἀρχιστράτηγος.³⁰
 17. חֲלָמָה. O'. εἰς Αἰλάμ. Alia exempl. εἰς Χαλααμά.³¹
 19. וַיִּשְׁלְמוּ. Et pacem fecerunt. O'. καὶ ἠτύτομόλησαν. Alia exempl. καὶ διέθεντο διαθήκην.³²

CAP. XI.

1. יָשָׁב. O'. ἐκάθισεν. Alia exempl. κατώκει.¹
 2. לָעֵת הָעָרֶב. O'. πρὸς ἐσπέραν. Alia exempl. ἐν τῷ καιρῷ τῆς δειλῆς.²
 3. וַיִּדְרֹשׁ. O'. καὶ ἐζήτησε (Σ. περιειργάσατο³).
 4. מִתְקַדְּשֵׁת מִשְׁמָתָהּ. Purgabat se ab immunitate sua. O'. ἁγιαζομένη ('Α. ἀπολελουμένη⁴) ἀπὸ ἀκαθαρσίας (Σ. μiasμοῦ. Θ. ἀφέδρου⁵) αὐτῆς. Alia exempl. ἦν λελουμένη ἐξ ἀφέδρου αὐτῆς.⁶
 5. הָרָה אֲנִי. O'. ἐγὼ εἶμι ἐν γαστρὶ ἔχω. Alia exempl. συνείληφα ἐγώ.⁷
 7. לְשָׁלוֹם (in priore loco). O'. εἰς εἰρήνην. Σ. περὶ τῆς σωτηρίας. Θ. εἰ ὑγιαίνει.⁸
 8. מִשְׁאֵת הַמֶּלֶךְ. Munus (portio cibi) regis. O'. ἄρσις τοῦ βασιλέως. *Ἄλλος ἐκ τῶν παρεστηκότων τῷ βασιλεῖ.⁹

9. בַּיַּת פְּתַח. O'. παρὰ τῇ θύρᾳ (alia exempl. add. τοῦ οἴκου¹⁰). Alia exempl. ἐν τῷ πυλῶνι τοῦ οἴκου.¹¹
 11. הֲיִהְיֶה נַפְשִׁי אִם-שָׁחַתְהוּ הַיְהוָה. O'. πῶς (ἴ?); ζῆ ἢ ψυχὴ σου, εἰ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο. Alia exempl. μὰ τὴν ζώην σου, καὶ μὰ τὴν ζωὴν τῆς ψυχῆς σου, οὐ μὴ ποιήσω τὸ πρᾶγμα τοῦτο.¹²
 16. אֶל-הַמְּקוֹם אֲשֶׁר יָדַע. O'. εἰς τὸν τόπον οὗ ἦδει. Alia exempl. εἰς τὸν τόπον τὸν πονούντα.¹³
 18. אֵת כָּל-דְּבָרֵי הַמְּלָחָמָה. O'. πάντας τοὺς λόγους τοῦ πολέμου λαλῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα. Alia exempl. πάντα τὰ ῥήματα τοῦ πολέμου.¹⁴
 23. וַיִּנְהַיֵּהוּ עַל-יְהִיָּהוּם עַד-פֶּתַח הַשַּׁעַר. O'. καὶ ἐγενήθημεν ἐπ' αὐτοὺς ἕως τῆς θύρας τῆς πύλης. Alia exempl. καὶ συνηλάσαμεν αὐτοὺς ἕως τῶν θυρῶν τοῦ πυλῶνος.¹⁵
 24. וַיִּרְאוּ הַמּוֹרָאִים אֶל-עַבְדֵּי הָיְהוָה. O'. καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξεύοντες πρὸς τοὺς παῖδάς σου. Alia exempl. καὶ κατεβαρύνθη τὰ βέλη ἐπὶ τοὺς δούλους σου.¹⁶
 25. וַיִּהְרָסוּ. O'. καὶ κατάσπασον (alia exempl. κατάσκαψον¹⁷) αὐτήν.

³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³¹ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum Χαλααμά), 93 (cum Χαλαμά), 108. ³² Sic Comp., Codd. 19 (cum διέθετο), 82, 93, 108. Cod. II in marg. ab antiqua manu: καὶ ἔθεντο διαθήκην.
 CAP. XI. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ² Sic Comp. (om. τῷ), Codd. 19, 82, 93, 108 (ut Comp.), 158. ³ Cod. 243. ⁴ Codd. Reg., 243. ⁵ Idem: Σ. Θ. μiasμοῦ ἀφέδρου. ⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁸ Cod. 243. Theodotionis lectionem ter expriment Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, qui omnes, excepto Comp., in fine addunt: καὶ εἶπεν ὑγιαίνει. Procop. p. 129: Καὶ εἰ ὑγιαίνει ὁ πόλεμος. *Ἄλλη ἔκδοσις: καὶ εἰς εἰρήνην τοῦ πολέμου. ⁹ Cod. 243 in marg. sine nom. (subjuncto scholio: προσφάγιον παρὰ τοῦ βασιλέως ἐπέμφθη αὐτῷ, καὶ ἐβαστάζετο ὑπίσω αὐτοῦ). Sic in textu (om. ἐκ) Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. (ex quo Montef. perperam, ni fallor, exscripsit: ὑπίσω αὐτῶν (pro αὐτοῦ) τῶν π., qui error Schleusnerum in Nov. Thes. s. v. παρίστημι male

habuit). Interpres, quisquis fuerit, in suo habuisse videtur מַשְׂמָה, ex elatione, s. majestate; vel (quae Schleusneri est conjectura) מַשְׂרָה. ¹⁰ Sic Ald., Codd. III (om. τοῦ), 29, 44, alii (inter quos 243), Arm. 1. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹² Idem, et Reg. In textu voculam πῶς reprobant Ald., Codd. 64, 247. ¹³ Sic Codd. 82, 108. Verba τὸν πονούντα eleganter vertunt Hebraea אֶל-עַבְדֵּי הָיְהוָה. S. Chrysost. Opp. T. XI, p. 534 B: εἰς τὸ μέρος ἐστήκαμεν τοῦ πολέμου τὸ πονούν; ubi nescio an hunc ipsum locum juxta recensioem sibi familiarem respexerit. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19 (add. in fine λαλῆσαι π. τ. β.), 82, 93, 108, Reg. Praeterea verba λαλῆσαι π. τ. β. desunt in Codd. III, XI, 56, 71, aliis, Arm. 1. ¹⁵ Sic Codd. 19, 82, 93 (cum τῆς πόλεως pro τοῦ πυλῶνος), 108. Hieron.: nos autem facto impetu persecuti eos sumus usque ad portam civitatis. ¹⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Idem post βασιλέως add. ὡσεὶ ἄνδρες δέκα καὶ ὀκτώ, invito Hebraeo. ¹⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

25. וְיִחְזַקְהוּ. *Et confirma eum.* Ο'. καὶ κραταίωσον αὐτήν (potius αὐτόν¹⁸).

27. וַיִּרְכַּשׁ. *Et recepit eam.* Ο'. καὶ συνήγαγεν αὐτήν. *Alia exempl.* καὶ ἔλαβε τὴν Βηρσαβεή.¹⁹

CAP. XII.

1. וַיֹּאמֶר לוֹ. Ο'. καὶ εἶπεν αὐτῷ. *Alia exempl.* καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀνάγγελον δὴ μοι τὴν κρίσιν ταύτην.¹ *Alia:* καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀναγγελῶ σοι δὴ κρίσιν. καὶ εἶπεν.²

3. וַהֲגִדָּל. Ο'. καὶ ἠδρύνθη (*alia exempl.* συνετράφη³).

4. וַיָּבֵא הַלֵּל לְאִישׁ הָעָשִׂיר. Ο'. καὶ ἦλθε πάροδος τῷ ἀνδρὶ τῷ πλουσίῳ (*alia exempl.* ὁδοίπρος πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν πλούσιον⁴). 'Α. καὶ ἦλθεν παροδίτης τῷ ἀνδρὶ τῷ πλουσίῳ. Σ. ἐλθόντος δὲ ξένου τῷ πλουσίῳ. Θ. καὶ ἦλθεν ὁδοίπρος πρὸς τὸν πλούσιον.⁵

5, 6. כִּי בֶן-מָוֶת הָאִישׁ הָעָשִׂיר זֶה : וְאֵת-הַכְּבָשָׁה יִשְׁלַם אֲרַבְעָתַיִם. Ο'. ὅτι υἱὸς θανάτου ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο. καὶ τὴν ἀμνάδα ἀποτίσει ἑπταπλασίονα (*alia exempl.* τετραπλασίονα⁶). 'Α. ὅτι ἄξιος (fort. υἱὸς) θανάτου ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο. καὶ τὴν ἀμνάδα ἀποτίσει τετραπλασίον. Σ. ὅτι ἄξιος θανάτου ὁ ἄνθρωπος ὁ ποιήσας τοῦτο. καὶ τὴν ἀμνάδα ἀποτίσει

τετραπλασίως. Θ. . . καὶ τὴν ἀμνάδα ἀποτίσει τετραπλασίον.⁷

7. וְנָכְרִי מִשְׁחַתֵּי. Ο'. ἐγὼ εἰμι ὁ χρίσας σε. *Alia exempl.* ἐγὼ εἰμι ἔχρισά σε.⁸

8. הַצֵּלְתִּי. Ο'. ἐρυσάμην (*alia exempl.* ἐξειλάμην⁹) σε.

8. וְדָבַר בְּיַד. Ο'. τὸν οἶκον (*alia exempl.* τὰ πάντα¹⁰) τοῦ κυρίου σου.

וְכַהֲנָה לְפָנָי מְעָט. Ο'. καὶ εἰ μικρόν (*alia exempl.* ὀλίγα σοί¹¹) ἐστίν, προσθήσω σοι κατὰ ταῦτα (*alia exempl.* καθὼς ταῦτα¹²). 'Α. καὶ εἰ ὀλίγον, καὶ προσθήσω σοι κατὰ ταῦτα. Σ. καὶ εἰ ὀλίγα (s. ὀλίγον) ἐστίν, προσθήσω σοι πολλαπλασίως. Θ. καὶ εἰ ὀλίγα (s. ὀλίγα σοι) ἐστίν, προσθήσω σοι καθὼς ταῦτα.¹³

9. מִדַּע בְּעֵינָיו. Ο'. τί ὅτι ἐφαύλισας τὸν λόγον κυρίου, τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ; Θ. καὶ τί ὅτι ἐξουδένωσας τὸν κύριον, τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον αὐτοῦ;¹⁴

10. וְעַתָּה לֹא-תִסּוּר קֶרֶב מִבֵּיתְךָ עַד-עוֹלָם עָקֵב. Ο'. καὶ νῦν οὐκ ἀποστήσεται ῥομφαία ἐκ τοῦ οἴκου σου ἕως αἰῶνος, ἀνθ' ὧν ὅτι ἐξουδένωσάς με. Θ. καὶ νῦν οὐκ ἐξαρθήσεται ῥομφαία ἐκ τοῦ οἴκου σου τὸν αἰῶνα ἕνεκεν τούτου ὅτι ἐξουδένωσάς με.¹⁵

¹⁸ Sic Codd. II, III, 74, 92, 106, alii. Clausula deest in Ald., Codd. XI, 19, 29, 44, aliis (inter quos 243).

¹⁹ Sic Comp. (cum Βηρσαβαί), Codd. 19, 82 (ut Comp.), 93 (idem), 108 (cum Βηρσαβαί).

CAP. XII. ¹ Sic Comp., Ald. (cum καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀνάγ. δὴ μοι κρίσιν καὶ εἶπεν αὐτῷ), Codd. 19 (cum ἀπάγ. μοι δὴ), 82, 93, 108, 119 (cum κρίσιν pro τὴν κρ. τ.), 121 (in marg. sine τὴν). Cod. 106 in marg.: *responde mihi iudicium.* S. Chrysost. Opp. T. II, p. 289 C: Καὶ τί φησι; Βασιλεῦ, δίκη μοί ἐστι πρὸς σέ. Ἦν τις κ. τ. ε. ² Sic Codd. 29, 98, 243. ³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ⁴ Idem. ⁵ Cod. 243. Josephus (Antiq. VII, 7, 3) narrat: ξένου δὲ ἐπελθόντος τῷ πλουσίῳ. ⁶ Sic Comp. (cum τετραπλασίον), Codd. 82, 93, Chrysost. ibid. ⁷ Cod. 243. Ad Aquilam Parsonsii amanuensis minus probabiliter exscripsit ὁ π. ταῦτα. ⁸ Sic Comp. (om. εἰμι bis), Ald.,

Codd. 56, 64, 82 (ut Comp.), alii (inter quos 243, cum εἰ μὴ pro εἰμι bis), Chrysost. Opp. T. V, p. 2 (ut Comp.), Vet. Lat. (idem).

⁹ Sic Comp. (cum ἐξελεξάμην), Codd. 19 (idem), 82, 93, 108 (ut Comp.), Chrysost. (cum ἐξειλόμην).

¹⁰ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Chrysost., Vet. Lat. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Chrysost., Vet. Lat. ¹² Sic Comp., Codd. 19 (cum καθὼς καὶ τ.), 82, 93, 108, Chrysost.

¹³ Cod. 243, teste Parsonsii amanuensi; Montef. vero ea quae uncis inclusimus exhibet, fortasse rectius. ¹⁴ Cod. 243. Sic in textu Comp. (cum τὸν λόγον κυρίου), Codd. 19 (om. τι), 82, 93, 108 (cum ἐφαύλισας in marg.), Chrysost. (cum ἐξαρθή

ἐνώπιόν μου), Vet. Lat. ¹⁵ Idem (cum ἀποστήσεται (sic), teste Parsonsii amanuensi, qui mox ἕνεκα exscripsit). Sic in textu Comp. (cum εἰς τὸν αἰῶνα), 19 (cum εἰς αἰῶνα), 82, 93, 108 (ut Comp., cum ἀποστήσεται in marg.).

12. פִּי אַתָּה עָשִׂיתָ בְּסִתְּרֵי וְאֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת־הַדְּבָרִים. הָיָה נֶגֶד כָּל־יִשְׂרָאֵל וְנֶגֶד הַשָּׁמַיִם. *O.* ὅτι σὺ ἐποίησας κρυβῆ, καὶ γὰρ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέναντι τοῦ ἡλίου τούτου. *Θ.* ὅτι σὺ ἐποίησας ἐν κρυπτῷ, ἐγὼ δὲ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐνώπιον παντὸς τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἐνώπιον τοῦ ἡλίου.¹⁶

13. הֶעֱבִיר. *O.* παρεβίβασε. *Alia exempl.* ἀφείλε.¹⁷

14. סָפֵן כִּי־נִינְאֵץ נֶאֱמַר אֶת־אֵיבֵי יְהוָה בַּדְּבָרִים הָאֵלֶּים. *O.* πλὴν ὅτι παροργίζων παρώργισας (*Aliter*: *O.* παροξύνων παρώξυνας¹⁸) τοὺς ἐχθροὺς κυρίου ἐν τῷ ῥήματι τούτῳ. *A.* ὅτι διασύρων διέσυρας τοὺς ἐχθροὺς κυρίου. *Σ.* πλὴν ὅτι βλασφημῆσαι ἐποίησας τοὺς ἐχθροὺς κυρίου διὰ τοῦ πράγματος τούτου. *Θ.* πλὴν ὅτι παροργίζων παρώργισας τοῖς ἐναντίοις κυρίου.¹⁹

15. וַיִּגָּז. *O.* καὶ ἔθραυσε (*Σ.* ἐπάταξεν²⁰).

16. וַיִּבְקֶשׂ. *O.* καὶ ἐζήτησε (*Alia exempl.* ἠξίου²¹).

וַיִּשְׁכַּב. *O.* Vacat. *Alia exempl.* καὶ ἐκοιμήθη; *Alia*, ἐν σάκκῳ; *Alia*, καὶ ἐκοιμήθη ἐν σάκκῳ.²²

17. וַיִּקְמוּ... עָלָיו. *O.* καὶ ἀνέστησαν ἐπ' αὐτόν... *Alia exempl.* καὶ προσήλθον... πρὸς αὐτόν.²³

17. וְלֹא אָבָה. *O.* καὶ οὐκ ἠθέλησε (*Alia exempl.* ἐβούλετο²⁴).

וְלֹא־בָרָה אֶת־הָאֲרָטִים. *O.* καὶ οὐ συνέφαγεν αὐτοῖς ἄρτον. *Alia exempl.* οὐδὲ συνεδείπνησεν ἄρτον μετ' αὐτῶν.²⁵

18. הֲיֵה בְּהִיּוֹת הַיָּלֶד הַזֶּה. *O.* ἰδοὺ ἐν τῷ παιδάριον ἔτι ζῆν. *Alia exempl.* ὅτι ἔτι τοῦ παιδίου ζῶντος.²⁶

19. וַיִּרְא. *O.* καὶ συνῆκε (*Alia exempl.* εἶδε²⁷).

וַיִּבֶן. *O.* καὶ ἐνόησε (*Alia exempl.* ἤσθετο²⁸).

20. וַיִּסָּף. *O.* καὶ ἠλείψατο (*Alia exempl.* ἐχρισατο²⁹).

וַיִּמְלֹתוּ. *O.* τὰ ἱμάτια (*Alia exempl.* τὸν ἱματισμὸν³⁰) αὐτοῦ.

21. בְּעֵבֹר הַיָּלֶד הַזֶּה. *Propter puerum dum vivus erat.* *O.* ἔνεκα τοῦ παιδαρίου; ἔτι ζῶντος. *Alia exempl.* ἔτι γὰρ τοῦ παιδίου ζῶντος.³¹

25. וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁמוֹ יְדִידִיָּה בְּעֵבֹר יְהוָה. *O.* καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰεδδεδι, ἔνεκεν κυρίου (*Alia exempl.* ἐν λόγῳ κυρίου³²). *A.* καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰεδιδία, ἔνεκεν κυρίου. *Σ.* καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἀγαπητὸν κυρίου, ἔνεκεν κυρίου. *Θ.* καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰεδιδία, ἐν λόγῳ κυρίου.³³

¹⁶ Cod. 243. Sic in textu (cum τοῦ ἡλίου τούτου) Comp., Codd. 82, 93, 108, Chrysost. (cum ἐγὼ δὲ ποιήσω ἐν φανερωῖ, καὶ ἐνώπιον). ¹⁷ Sic Comp. (cum ἀφείλετο), Codd. 19

(idem), 82, 93, 108 (ut Comp., cum παρεβίβασε in marg.), 247, Vet. Lat. Cod. 108 in marg.: "Ἄλλη γραφή ἀφῆρηκεν, ἦτοι παρώδευεν (παρωδεύειν) ἐποίησεν, ἀντὶ τοῦ, οὐκ ἀναιρείτε (fort. ἀναιρεί σε). ¹⁸ Cod. 243 in marg.: *O.* πλὴν ὅτι παροξύνων παρώξυνας κ. τ. ε. Sic in textu Ald., Codd. II, III, 44

(om. παροξύνων), 52 (idem), 55, 74, alii, Arm. 1. Parum probabiliter Theodoret. Quaest. XXIV in 2 Reg. p. 428: Ἀκύλας σαφέστερον, παρώξυνας, φησὶν, τοὺς ἐχθροὺς κυρίου, enarrans: γυμνωθεὶς γὰρ τῆς θείας κηδεμονίας, παρεσκεύασε τοὺς ἀλλοφύλους νικᾶν, καὶ μέγα φρονεῖν κατὰ τοῦ τῶν ὄλων θεοῦ.

¹⁹ Cod. 243. Ad Aquilam, ne cum Montefalconio voci διέσυρας notionem causativam, convitiari fecisti, tribuas, cf. Hex. ad Deut. xxxi. 20. 1 Reg. ii. 17. Psal. ix. 24. Symmachum imitatus est Hieron., vertens: Verumtamen quoniam blasphemare fecisti inimicos Domini propter verbum hoc. Theodotionis versionem in textu habent Codd. 71, 243, et (cum τοῖς ἐν. κύριον) Codd. XI, 29, 56, 246. Comp.

vero, et Codd. 19, 82 (cum τὸν κ. ἐν τοῖς ὑπ.), 93, 108, Theodoret. ibid.: πλὴν ὅτι παροργίζων παρώργισας ἐν τοῖς ὑπεναντίοις τὸν κύριον ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ. Certe constructio τοῦ παροργίσει cum tertio casu probari non potest. ²⁰ Cod. Reg. Sic in textu (cum ὁ θεός) Comp., Codd. 19, 82 (cum κύριος), 93, 108 (cum ἔθραυσε in marg.). ²¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg.

²² Prior lectio est in Codd. III, 144; altera in Codd. XI, 29, 55, 56, aliis (inter quos 243); posterior in Codd. 44, 52, 74, aliis. ²³ Sic Codd. 19, 82, 93 (cum εἰς αὐτόν), 108, Reg. ²⁴ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg.

²⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁷ Idem. Montef. e Regio male exscripsit: "Ἄλλος· καὶ εἶδε. ²⁸ Idem. ²⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ³⁰ Idem. ³¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

³² Sic Comp., Ald., Codd. XI, 19, 29, 55, alii (inter quos 243). ³³ Cod. 243, cum notula: Θεοδ. [Theodoret. ibid.] τὸ Ἰεδιδδι (sic) ὁ Ἀκύλας ἔνεκεν κυρίου ἠρμήνευσεν· ὁ δὲ Σύμμαχος, εἰς βασιλεία ἀφωρισμένον. Eadem habet Procop. p. 132, quae plane nihili esse nemo non videt; Cod.

28. **הַעֲתִיר הָעֵץ**. *O.* τὸ κατάλοιπον (alia exempl. τὸ περισσὸν³⁴) τοῦ λαοῦ.
31. **וַיִּשָׁם בַּמַּגֵּרָה**. *Et posuit in serra.* *O.* καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ πρίονι. Alia exempl. καὶ διέπρισεν (**וַיִּשָׂר**) ἐν πρίοισιν.³⁵
- וַיַּבְמַגְזְרוּת**. *Et in securibus.* *O.* καὶ ὑποτομεῦσι (alia exempl. σκεπάρνοισ³⁶).
- וַיַּעֲבִיר אֹתָם בַּמַּלְכָן**. *Et traduxit eos per Malchan.* *O.* καὶ διήγαγεν αὐτοὺς διὰ τοῦ πλινθίου (**בַּמַּלְכָן ק**). Alia exempl. καὶ περιήγαγεν αὐτοὺς ἐν Μαδεββά.³⁷

CAP. XIII.

2. **וַיִּפְּלֵא בְעֵינַי אֲמֹנֹן**. *Et perdifficile videbatur Ammoni.* *O.* καὶ ὑπέρογκον ἐν ὀφθαλμοῖς Ἀμνών. Alia exempl. καὶ ἡδυνάτει ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ Ἀμνών.¹
3. **אִישׁ חָכָם**. *O.* ἀνὴρ σοφός. Alia exempl. ἦν φρόνιμος.²
4. **דָּל**. *Macer es.* *O.* ἀσθενής. Alia exempl. συντέτηκας.³
5. **שָׁכַב**. *O.* κοιμήθητι. Alia exempl. κατακλίθητι.⁴
- וַיִּתְחַל**. *Et aegrotum te simula.* *O.* καὶ μαλα-

- κίσθητι. Alia exempl. καὶ προσποιῶ ἐνοχλείσθαι.⁵
5. **לִרְאוֹתָהּ**. *O.* τοῦ ἰδεῖν σε. Alia exempl. ἐπισκέψασθαί σε.⁶
6. **שְׁתֵּי לֶבְבוֹת**. *Duas placentas* (in sartagine cocatas). *O.* δύο κολλυρίδας. *Σ.* δύο μαζία.⁷
7. **הַבְּרִיָּה**. *Cibum.* *O.* βρῶμα. Alia exempl. δειπνον.⁸
8. **שָׁכַב**. *O.* κοιμώμενος. Alia exempl. ἐκάθευδε.⁹
- מַסַּת הַבַּצֵּקָה**. *Massam farinaceam.* *O.* τὸ σταῖς (alia exempl. στέαρ¹⁰).
9. **מַסַּת הַמְּשֵׁרֶת**. *Sartaginem.* *O.* τὸ τήγανον. Alia exempl. εἰς δ ἀποχέουσι.¹¹
- וַיִּתְּצֵהָ**. *Et effudit.* *O.* καὶ κατεκένωσεν (alia exempl. ἀπέχεεν¹²).
12. **מַסַּת הַנְּבִלָה**. *O.* τὴν ἀφροσύνην (alia exempl. ἀκαθαρσίαν¹³).
15. *O.* ὅτι μείζων ἢ κακία ἢ ἐσχάτη ἢ ἡ πρώτη.¹⁴
- לָכֵן**. *O.* καὶ πορεύου. Alia exempl. καὶ ἀπότρεχε.¹⁵
16. **לֹא-תִדְאָגוּ הַגְּדֹלָה הַזֹּאת מֵאֲחֵרָתָהּ**. *O.* περὶ (תִּדְאָגוּ-לָהּ, s. תִּדְאָגוּ-לָעַ) τῆς κακίας τῆς μεγάλης ταύτης ὑπὲρ ἑτέραν. Alia exempl. μὴ, ἀδελφὲ (**וַיִּתְּצֵהָ**), ὅτι μεγάλη ἢ κακία ἢ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην.¹⁶

158 tamen in textu pro Ἰεδδεδὶ, εἰς βασιλέα ἀφωρισμένος Ἰεδεδὴ venditat. Veram Symmachi lectionem expressit Hieron.: *Et vocavit nomen ejus, Amabilis Domino*; falsa nescio an ad **מַלְכָן** (v. 30) vel **בַּמַּלְכָן** (v. 31) pertineat. ³⁴ Sic Codd. 19 (cum τὸν λαὸν τὸν π.), 82 (cum τὸν π.), 93, 108. ³⁵ Sic Codd. 19 (cum πρίοισιν), 82, 93 (cum διέπρισεν), 108 (cum ἐμπρίοισιν), 158 (cum τῷ πρίονι), 245 (cum τριώσι), Reg. Cf. 1 Paral. xx. 3. Deinde haec, καὶ ἐν τοῖς τριβάλοις τοῖς σιδηροῖς, desunt in Codd. 93, 245, Reg. ³⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἐν σκ.), 93, 108, 158, 245, Reg. ³⁷ Sic Codd. 19 (cum Μαδεμμά), 82 (cum Μαδεββάν), 93 (ut 19), 108, 245 (cum Μαδεββά), Reg. (cum Μαδδεββάς).

CAP. XIII. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ² Idem. ³ Idem. Hieron.: *attenuaris macie.* ⁴ Idem. ⁵ Idem (et v. 6). Hieron.: *et languorem simula.* ⁶ Sic (et v. 6) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (praem. τοῦ).

⁷ Bar Hebraeus: **שְׁתֵּי לֶבְבוֹת**. Diminutivum posuit Hieron. vertens: *duas sorbitiunculas.* ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ⁹ Idem. ¹⁰ Sic Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108, Reg. ¹¹ Sic Comp., Ald. (cum duplici lectione τὸ τ. εἰς δ ἀποχέουσι), Codd. 19, 64 (ut Ald.), 82, 93 (om. εἰς), 108. ¹² Sic Comp. (cum ἐπ.), Codd. 19 (idem), 82, 93, 108 (cum ἐπίχεεν). ¹³ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁴ Haec desunt in Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 29, 55, 56, aliis. In Cod. II habentur (om. ὅτι) ante ὑπὲρ τὴν ἀγάπην ἢ ἡγ. αὐτήν. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. Hex. ad Jud. vii. 7. xix. 18. ¹⁶ Sic Comp. (om. μὴ ἀδελφὲ), Ald., Codd. XI, 29, 44, 52, 55, 56, alii (inter quos 243). Vet. Lat.: *Noli, frater, expellere me, quoniam major erit haec malitia novissima quam prior.* In Codd. 19, 108 pro μὴ, ἀδελφὲ, ὅτι μεγάλη legitur ὅτι (ἔτι 19) οὐ μεγάλη. Deinde πεποίηκας pro ἐποίησας est in Comp., Ald., Codd. XI, 19, 44, 71, aliis.

18. כְּתַנַּת פִּסִּים. Ο'. χιτών καρπωτός (alia exempl. ἀστραγαλωτός¹⁷). 'Α.. καρπωτός. Σ.. χειριδωτός.¹⁸
 מְעִילִים. Ο'. τοὺς ἐπενδύτας (alia exempl. ὑποδύτας¹⁹) αὐτῶν.
 20. הַחֲרִישִׁי. Ο'. κόφεισον. Alia exempl. σιώπησον.²⁰
 אֶל-תְּשִׁיתִי אֶת-לִבִּי. Ο'. μὴ θῆς τὴν καρδίαν σου. Alia exempl. μὴ προσποιῶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου.²¹
 וְשִׁמְמָה. Et desolata quidem. Ο'. χηρεύουσα. Alia exempl. χηρεύουσα καὶ ἐκψύχουσα.²²
 21. Ο'. (—) καὶ οὐκ ἐλύπησε—πρωτότοκος αὐτοῦ ἦν (4).²³
 22. עַל-דִּבְרֵי אִשָּׁר. Ο'. ἐπὶ λόγου οὗ. Alia exempl. ἀνθ' ὧν.²⁴
 23. לְשִׁנְתַּיִם יָמִים. Ο'. εἰς διητηρίδα (alia exempl. μετὰ δύο ἔτη²⁵) ἡμερῶν.
 אִשָּׁר עַם-אֶפְרַיִם. Ο'. τῇ ἐχόμενα (alia exempl. παρὰ²⁶) 'Εφραΐμ.
 24. עַם-עַבְדֶּךָ. Ο'. μετὰ τοῦ δούλου σου. Alia exempl. πρὸς τὸν δούλον αὐτοῦ.²⁷
 26. וְלֵא. Ο'. καὶ εἰ μή. Alia exempl. ἀλλά.²⁸
 27. Ο'. (—) καὶ ἐποίησεν—τοῦ βασιλέως (4).²⁹
 28. כְּטוֹב לֵב. Ο'. ὡς ἂν ἀγαθυνθῇ (alia exempl.

- ὅταν εὖ ἔχη³⁰) ἡ καρδία.
 28. וְהָיוּ לְבָנֵי-חַיִל. Ο'. ἀνδρίξεσθε, καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνάμεως. Alia exempl. κραταιοῦσθε, καὶ γίνεσθε εἰς ἄνδρας δυνατούς.³¹
 29. וַיִּרְכְּבוּ אִישׁ. Ο'. καὶ ἐπεκάθισαν ἄνῃρ. Alia exempl. καὶ ἐπέβησαν ἕκαστος.³²
 30. וַהֲשִׁמְעָה. Ο'. καὶ ἡ ἀκοή (alia exempl. ἀγγελία³³).
 הִכָּה. Ο'. ἐπάταξεν. Alia exempl. πέπαικεν.³⁴
 וְלֹא-נִוְתַר מִהֶם אֶחָד. Ο'. καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἰς. Alia exempl. καὶ οὐχ ὑπολείπεται ἐν αὐτοῖς ἕως ἐνός.³⁵
 31. וַיִּשְׁכַּב. Ο'. καὶ ἐκοιμήθη (alia exempl. ἐκάθισεν³⁶).
 נִצְּבִים קָרְעֵי. Ο'. οἱ περιεστῶτες αὐτῷ διέρρηξαν. Alia exempl. παρειστήκεισαν αὐτῷ διερρωγότες.³⁷
 32. בְּנֵי-הַמֶּלֶךְ הַמִּיתוּ. Ο'. τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως ἐθανάτωσεν. Alia exempl. οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως τεθνήκασιν.³⁸
 כִּי-עַל-פִּי אַבְשָׁלוֹם הִיָּתָה שִׁמְמָה. Nam in ore Absalomi hoc erat propositum. Ο'. ὅτι ἐπὶ στόματος 'Αβεσσαλώμ ἦν κείμενος. Alia exempl. ὅτι ἐν ὄργῃ ἦν αὐτῷ 'Αβεσσαλώμ.³⁹
 34. מִדְּרָךְ אַחֲרָיו מֵצֵד הָהָר. Ο'. ἐν τῇ ὁδῷ ὅπισθεν αὐτοῦ ('Αλλος ἐν τῇ ὁδῷ τῇ 'Ωράμ⁴⁰)

¹⁷ Sic (bis) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum τροχωτός (sic) in marg.), Procop., Theodoret. ¹⁸ Procop. p. 134: Χιτών ἀστραγαλωτός. Σύμμαχος, χειριδωτός. Ἀκύλας, καρπωτός, ἀντὶ τοῦ καρπούς ἐνφασμαμένους ἔχων [immo μέχρι τῶν καρπῶν διήκων]. οἱ νῦν δὲ αὐτὸν καλοῦσι πλουμαρικόν. Cf. Hex. ad Gen. xxxvii. 3. ¹⁹ Sic Codd. 19, 93, 108. Cf. Exod. xxxix. 21. Lev. viii. 7 in LXX. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ²¹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ²² Idem (cum ἐκψυχοῦσα). Pro χηρεύουσα Comp. habet ἐκψυχοῦσα (sic). ²³ Deest in Comp. solo. Vet. Lat.: Et noluit contristare spiritum Amnon filii sui, quoniam diligebat eum, quia primogenitus erat ei. ²⁴ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ²⁶ Sic Comp., et (cum τῇ παραγοφραΐμ (מִ'פְּרַיִם-דָּמָר)) Codd. 82, 93, 108. ²⁷ Sic Codd. 19, 82, 93, 108 (cum σου pro αὐτοῦ), Reg. ²⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

²⁹ Haec desunt in Comp., Codd. 98, 106, 158, invito Vet. Lat. ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ³¹ Sic Comp. (cum εἰς υἱοὺς δυνάμεως), Codd. 19, 82, 93, 108. ³² Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum πάντες ἕκ. pro ἕκ.), 93, 108, Reg. ³³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93. ³⁴ Idem. ³⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁶ Idem. ³⁷ Sic Comp. (cum παρειστήκασιν), 19 (cum διέρρηξαν?), 82, 93 (cum διερρωγότες), 108. ³⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (sine οἱ), 108, Reg. Statim διότι ἀλλ' ἡ Ἀμνὸν μόνον τέθηκε Comp. (om. διότι), Codd. 19 (cum μόνον), 82, 93, 108. ³⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Montef. e Regio edidit: 'Α. Σ. ὅτι ἐν ὄργῃ κ. τ. ε., parum probabiliter. ⁴⁰ Duplex, ut videtur, versio vocis וַיִּרְכְּבוּ, τῇ 'Ωράμ ὅπισθεν αὐτοῦ, est in Ald. (cum 'Ωράν), Codd. 44, 52 (cum 'Οράμ), 64 (ut Ald.), 74, aliis (inter quos 243). Pro his, ἐν τῇ ὁδῷ— πλευράς, Codd. 19, 82, 93, 108, habent τὴν ὁδὸν τὴν Σωραϊ

ἐκ πλευρᾶς τοῦ ὄρους (—) ἐν τῇ καταβάσει καὶ παρεγένετο—ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς Ὠρωνῆν (alia exempl. τῆς Ὠράμ⁴¹) ἐκ μέρους τοῦ ὄρους (4).⁴²

36. וָאֵל. Ο'. ἦλθον. Alia exempl. παραγεγόνασι; alia, παραγεγόνεισαν.⁴³

39. וְהַתְּבַל יְדֵי דָוִד הַמֶּלֶךְ. Et contabescere fecit (haec res) Davidem regem. Ο'. καὶ ἐκόπασεν ὁ βασιλεὺς Δαυίδ. Alia exempl. καὶ ἐκόπασεν τὸ πνεῦμα (רוּחַ) τοῦ βασιλέως.⁴⁴

עַל-אֲמֻנֹן בְּרִמָּתוֹ. Ο'. ἐπὶ Ἀμνὼν ὅτι ἀπέθανε. Alia exempl. ὑπὲρ Ἀμνὼν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ τεθνηκότος.⁴⁵

CAP. XIV.

1. עַל-אֲבִשָׁלוֹם. Ο'. ἐπὶ Ἀβεσσαλώμ. Alia exempl. παρεκλίθη ἐπὶ Ἀβεσσαλώμ.¹

2. וְהִכְזְמָה. Ο'. σοφὴν. Alia exempl. φρονίμην.²

4. וְהָתָמַר (ס' ר' וְהָתָמַר). Ο'. καὶ εἰσήλθεν (alia exempl. ἦλθεν; alia, παρεγένετο³).

5. וְנָבַל. Profecto. Ο'. καὶ μάλα. Alia exempl. ὄντως.⁴

6. וְאִין מְצִיל. Et non erat avellens (unum ab altero). Ο'. καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος (alia exempl. ὁ συλλύσων⁵).

7. וְכָבוּ אֶת-גַּתְּלִיתִי אֲשֶׁר נִשְׁאַרָה לְבִלְתִּי שׁוֹם-לִי. Ο'. καὶ σβέσουσι τὸν ἀνθρακά μου τὸν καταλειφθέντα, ὥστε μὴ θέσθαι τῷ ἀνδρὶ μου κατάλειμμα καὶ ὄνομα. Alia exempl. καὶ σβεσθήσεται ὁ σπινθὴρ ὁ ὑπολειμμένος μοι, τοῦ μὴ ὑπάρξαι τῷ ἀνδρὶ μου ὄνομα καὶ λείμμα.⁶

10. הַמְדַּבֵּר אֵלַי וְהִבֵּאתוּ אֵלַי וְלֹא-יִסִּיף עוֹד לְבַעַתְּךָ. Ο'. τίς ὁ λαλῶν πρὸς σέ, καὶ ἄξεις αὐτὸν πρὸς ἐμέ, καὶ οὐ προσθήσει ἔτι ἄψασθαι αὐτοῦ; Alia exempl. τὸν λαλοῦντα πρὸς σέ ῥῆμα, ἄγαγε αὐτὸν πρὸς μέ, καὶ οὐ μὴ προσθήσῃ ἄψασθαί σου.⁷

11. יִזְכַּר-נָא הַמֶּלֶךְ אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵי מִהְרָבִית. וְגַל הַדָּם לְשַׁחַת וְלֹא יִשְׁמְדוּ אֶת-בְּנֵי מְנַחֵם. Ο'. μνημονευσάτω δὴ ὁ βασιλεὺς τὸν κύριον θεὸν αὐτοῦ πληθυνθῆναι ἀγχιστέα τοῦ αἵματος τοῦ διαφθεῖραι, καὶ οὐ μὴ ἐξάρωσι τὸν υἱὸν μου. Alia exempl. μνησθήτω δὴ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τοῦ κυρίου θεοῦ ὅτι ἐὰν πληθύνωσιν οἱ ἀγχιστεύοντες τὸ αἷμα ἐν τοῖς γειώραις, καὶ οὐκ ἐξάξεις τὸν υἱὸν μου.⁸

13. וְלִמָּה הַשְּׁבִתָּה כּוֹזֵאת עַל-עַם אֱלֹהִים וּמְדַבֵּר הַמֶּלֶךְ הַדְּבָר הַזֶּה כְּאִשׁוֹם (tanquam reus est)

ἐκ μέρους, et mox Σωραίμ pro Ὠρωνῆν. ⁴¹ Sic Ald. (cum Ὠράν), Codd. XI (idem), 29 (idem), 44, 56 (ut Ald.), 64 (idem), 74, alii (inter quos 243, ut Ald.). ⁴² Haec, ἐν τῇ καταβάσει—τοῦ ὄρους, desunt in Comp. solo. ⁴³ Prior lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, aliis; posterior in Codd. XI (cum παρεγ.), 29, 56, aliis (inter quos 243).

⁴⁴ Sic Comp. (cum τοῦ β. Δαυίδ), Ald., Codd. 19 (ut Comp.), 29, 44, 52 (om. τοῦ), alii (inter quos 243). Cf. Wellhausen *Der Text der Bücher Samuelis*, pp. 191, 223. ⁴⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg.

CAP. XIV. ¹ Sic Comp. (cum παρεκλήθη), Codd. 19, 108 (ut Comp.). Hieron.: quod cor regis versum esset ad Absalom. (Vox παρακλίεσθαι in pejorem partem illustratione eget, quam praebet S. Chrysost. Opp. T. XI, p. 119 E: Ἡ γὰρ τοῦ καλοῦ κρίσις ἡμῖν, κἂν εἰς αὐτὸ τῆς κακίας τὸ βάραθρον ἔλθωμεν, ἀδέκαστος καθέστηκεν, οὐ παρακλινομένη. Ibid. p. 532 E: Στηρίξαι βεβαιώσαι, ὥστε μὴ σαλεύεσθαι, μηδὲ παρακλίεσθαι.) ² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108; qui mox περιβαλοῦ pro ἔνδυσαι, χρίση pro ἀλείψη, γενήθητι pro

ἔση, et similes mutationes paene infinitas venditant, e quibus pauculas tantum majoris momenti delibavimus.

³ Prior lectio est in Ald., Codd. XI, 44, 71, 74, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum ἐγένετο). ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. Hex. ad Gen. xlii. 21. 3 Reg. i. 43. 4 Reg. iv. 14. ⁵ Sic Codd. XI (cum συλλύσων), 29, 44 (cum συλήσων), 52 (idem), 74, 82 (cum συνλύσων), alii (inter quos 243). Mox ἐπάταξεν pro ἔπαισεν Comp., Codd. 82, 93, 108, Reg.

⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ὁ ἀνὴρ μου), 93, 108, Reg. ⁷ Sic Comp., Codd. 19 (cum οὐ προσθήσει), 82 (cum προσθήσει), 93 (cum τὸ ῥῆμα, et καὶ μὴ προσθήσει), 108, Reg. ⁸ Sic Comp. (cum μνησθήτω δὴ ὁ β. κυρίου τοῦ θεοῦ ὅτι—αἷμα τοῦ διαφθεῖραι, καὶ οὐκ ἐξάρωσι τ. υ. μ.), Codd. 19 (cum μνημονευσάτω δὴ ὁ β. τὸν κ. θ. αὐτοῦ ὅτι κ. τ. ε.), 82 (cum πληθυνθῶσιν et γιώραις), 93 (cum γιώραις), 108, Reg. Posteriora, ἐν τοῖς γειώραις (גִּיּוֹרַיִם) κ. τ. ε., quomodo cum Hebraeis concilianda sint, aut quem sensum commodum fundere possint, non videmus.

יְהִי־תָאֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. Ο'. *ινατι* *ελογισω* τοιουτο *επι* λαδν θεου; *η* εκ *στοματος* του βασιλεως ο *λογος* ουτος *ως* πλημμέλεια, του *μη* επιστρέψαι τον βασιλέα τον *εξωσμενον* αυτου; Σ. *και* δια *τι* ελογισω τοιουτο *κατα* λαου του θεου, *και* *λογιζεται* ο βασιλευς τον *λογισμον* τουτον *ως* πλημμέλειαν, *ινα* *μη* *αναστρέψη* ο βασιλευς, *και* τα *εξης*. Θ. *ινατι* ελογισθη ουτως *επι* λαδν θεου, *και* εκ του *παρελθειν* τον βασιλέα τον *λογον* τουτον, *και* *εγκρατεύσασθαι* του *μη* επιστρέψαι τον βασιλέα τον *απωσμενον*..⁹

14. תָּמוּתְךָ תָּמוּתְנוּ. Ο'. *οτι* *θανατω* *αποθανουμεθα*. Σ. *παντως* γαρ *θανατω* *αποθανουμεθα*. Θ. *οτι* *τεθνηκεν* ο *υιος* σου.¹⁰

וַיִּשְׁפֹּךְ אֱלֹהִים מַדְוָה עַל־הָאָרֶץ. Ο'. *και* *ωσπερ* το *υδωρ* το *καταφερομενον* *επι* της *γης*, *δ* ου *συναχθησεται*, *και* *ληψεται* (alia exempl. *ου* *ληψεται*¹¹) ο *θεος* *ψυχην*. Σ. *και* *ως* το *υδωρ* το *κατασυρομενον* *επι* *γην*, *δ* ου *συναχθησεται*, *και* ου *μη* *αρη* ο *θεος* *ψυχην*. Θ. *και* *ως* *υδωρ* το *εκχυνόμενον* *επι* *γην*, *δ* ου *συναχθησεται*, *και* ουκ *ελπιζει* *επ'* αυτων *ψυχη*.¹²

15. וְיָבִיאוּ אֵלֶיךָ אֲנָשִׁים. Ο'. *δ* ηλθον (alia exempl. *υπερ* *ων* ηκω¹³) *λαλησαι*.

וְיָבִיאוּ אֵלֶיךָ אֲנָשִׁים. Ο'. της *δουλης* (Θ. *παιδίσκης*¹⁴) *αυτου*.

16. וְיָבִיאוּ אֵלֶיךָ אֲנָשִׁים. Ο'. *οτι* *ακουσει* (alia exempl. *ακουσεται*¹⁵) ο *βασιλευς* *ρυσασθω* (alia exempl. *και* *εξελεϊται*¹⁶) την *δουλην* *αυτου*. Σ. *οτι* ηκουσεν ο *βασιλευς*, *ωστε* *εξελειν* την *δουλην* *αυτου*.¹⁷

וְיָבִיאוּ אֵלֶיךָ אֲנָשִׁים. Ο'. του *ζητουντος* *εξαραι* με *και* τον *υιον* μου *απο* *κληρονομιας* θεου (Θ. *κυριου*¹⁸). Alia exempl. του *ζητουντος* *εξολοθρευσαι* με *και* τον *υιον* μου *κατα* το *αυτο* εκ της *κληρονομιας* *κυριου*.¹⁹

17. וְיָבִיאוּ אֵלֶיךָ אֲנָשִׁים. Ο'. *και* *ειπεν* η *γυνη*. Alia exempl. *και* *ερει* η *δουλη* σου.²⁰

וְיָבִיאוּ אֵלֶיךָ אֲנָשִׁים. Ο'. *ει* ηδη (potior scriptura *ειη* δη). Alia exempl. *γενηθητω* δη.²¹

וְיָבִיאוּ ΑΙΛΕΙ. In solatium. Ο'. *eis* *θυσιας* (alia exempl. *θυσιαν*²²).

20. וְיָבִיאוּ ΑΙΛΕΙ. Ut superinduceret aliam speciem rei, fecit. Ο'. *ενεκεν* του *περιελθειν* το *προσωπον* του *ρηματος* τουτου, *δ* *εποιησεν*. Alia exempl. *δπως* *κυκλωση* το *προσωπον* του *λογου* τουτου, *δ* *εποιησεν*.²³ Σ. *υπερ* του *περιαγαγειν* την *προσωποποιαν* του *ρηματος* τουτου, *ευ* *εποιησεν*.²⁴

וְיָבִיאוּ ΑΙΛΕΙ. Ο'. *σοφος* *καθως* *σοφια*. Alia exempl. *φρονιμος* *κατα* την *φρονησιν*.²⁵

⁹ Cod. 243, teste Parsonsii amanuensi. Theodotionis versionem (cum κυριου pro θεου, του εγρ. pro και εγρ., et τον απ. απ' αυτου) in textu habent Comp. (cum εκ του λαλειν τον β. τον λ. τ. pro εκ του παρελθειν—εγκρατεύσασθαι), Codd. 19, 82, 93 (cum εγκιστεύσασθαι του μη επ. προς τον β.), Theodoret. (cum αποστρέψαι). ¹⁰ Idem. Posterior lectio est in Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. ¹¹ Sic Comp., Codd. XI (om. ο θεος), 29 (idem), 56, 71, 98 (ut XI), alii (inter quos 243, ut XI, cum ληψεται ο θεος in marg.), Arm. 1, invito Bar Hebraeo. ¹² Cod. 243, teste Parsonsii amanuensi. (Pro επ' αυτων Montef. exscripsit επ' αυτω.) Paulo aliter Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret.: και ωσπερ το υδωρ το εκχεόμενον επι την γην, ου συναχθησεται, και ουκ ελπίζει (ελπειει Theodoret.) επ' αυτω (αυτο 82) ψυχη. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg., Theodoret. ¹⁴ Cod. 243. Sic in textu Comp., Codd. 82, 93, 108, Theodoret. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 29, 44, 55,

56, alii (inter quos 243), Theodoret. ¹⁶ Sic Comp., Codd. XI, 29, 44, 52, 56, alii (inter quos 243), Theodoret. ¹⁷ Cod. 243, teste Montef. (Parsonsii amanuensis nil habet.) Hieron.: Et audivit rex, ut liberaret ancillam suam. ¹⁸ Cod. 243. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, Theodoret. ²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 29, 44, 52, 55, alii (inter quos 243, qui in marg. habet: Ο. και ειπεν η γυνη), Theodoret. ²¹ Idem. ²² Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 29, 44, 52, 56, alii (inter quos 243), Theodoret. ²³ Sic Comp., Codd. 19 (cum κυκλωσει), 82, 93 (cum κωλύση), 108 (ut 19), Reg., Theodoret. Cod. 243 in marg.: ΑΛΛΩΣ. δπως, φησι, κυκλωται το προσωπον του λογου τουτου δ εποιησεν ο δουλος σου Ιωαβ τον λογον τουτον. ²⁴ Cod. 243, teste Montef. Parsonsii amanuensis exscripsit tantum: υπερ του περιαγαγειν προσ. του ρ. τ. ²⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg.

25. **הַיְהוּדִים שִׁפְּרוּ.** Ο'. οὐκ ἦν ἀνὴρ (alia exempl. ἀνὴρ καλός²⁶).
26. **מִקֵּץ.** Ο'. ἀπ' ἀρχῆς. Alia exempl. ἀπὸ τέλους.²⁷
- מִתְּחִלָּה שָׁקְלוּ בְּמִשְׁכָּל הַמִּלְחָמָה.** Ο'. διακοσίους σίκλους ἐν τῷ σίκλῳ τῷ βασιλικῷ. Alia exempl. καὶ ἦν ἑκατὸν σίκλων ἐν τῷ σταθμῷ τῷ βασιλικῷ.²⁸
27. **יִפְתַּ מִרְאָה.** Ο'. καλὴ σφόδρα. Alia exempl. καλὴ τῷ εἶδει σφόδρα.²⁹
- Ο'. (—) καὶ γίνεται—τὸν Ἀβιά (4).³⁰
30. Ο'. (—) καὶ παραγίνονται—τὴν μερίδα ἐν πυρί (4).³¹
32. **וַיַּעֲתָה אֶרְצָהּ פְּנֵי הַמִּלְחָמָה.** Ο'. καὶ νῦν ἰδοὺ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδον. Alia exempl. καὶ νῦν ὄψομαι δὴ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως.³²

CAP. XV.

2. **וַיַּעֲמֵד עַל-יַד דְּרָךְ.** Ο'. καὶ ἔστη ἀνὰ χεῖρα τῆς ὁδοῦ. Alia exempl. καὶ ἐφίστατο ἐπὶ τῆς ὁδοῦ.¹
3. **טוֹבִים וְיָשָׁרִים.** *Bona et recta.* Ο'. ἀγαθοὶ καὶ εὐκόλοι. Alia exempl. καλοὶ καὶ κατευθύνοντες.²
5. **בְּקִרְבֵּי אִישׁ.** Ο'. ἐν τῷ ἐγγίξειν ἀνδρα. Alia exempl. ἐπὶ τὸ προσάγειν τὸν ἀνδρα.³

7. **מִקֵּץ אַרְבָּעִים שָׁנָה.** Ο'. ἀπὸ τέλους τεσσαράκοντα ἐτῶν. Alia exempl. μετὰ τέσσερα ἔτη.⁴ Schol. Ἐν τῷ ἑξαπλῷ τεσσαράκοντα κείται παρὰ πᾶσιν ἐν δὲ τῷ Ἑβραϊῷ, ἀρβαείμ.⁵
8. **בְּשִׁבְתִּי.** Ο'. ἐν τῷ οἰκεῖν με. Alia exempl. ὅτε ἐκαθήμην.⁶
9. **לֵךְ בְּשָׁלוֹם.** Ο'. βάδιζε εἰς εἰρήνην. Alia exempl. πορεύου ὑγιαίνων.⁷
11. **וַיְהִי לָהֶם אֵלֶּיךָ.** Ο'. καὶ πορευόμενοι τῇ ἀπλότητι αὐτῶν. Alia exempl. καὶ ἐπορεύοντο ἀπλάστως.⁸
12. **וַיִּשְׁלַח אֶת-שָׁלוֹם אֶת-הַיְהוּדִים.** Ο'. καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεσσαλὼμ τῷ Ἀχιτόφελ. Alia exempl. καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ ἐκάλεσε τὸν Ἀχιτόφελ.⁹
- וַיְהִי גִלְוָה.** Ο'. τῷ Θεκωνί. Alia exempl. τῷ Γιλωναίῳ; alia, τὸν Γωλαμωναῖον.¹⁰
- וַיִּהְיֶה קִשְׁרָה וְהָיָה הַקִּשְׁרָה חֲזָקָה.** *Et facta est conjuratio valida, et populus magis magisque crescebat.* Ο'. καὶ ἐγένετο σύντριμμα (potior scriptura σύστρεμμα¹¹) ἰσχυρὸν, καὶ ὁ λαὸς [ὁ] πορευόμενος καὶ πολὺς. Alia exempl. καὶ ἦν τὸ διαβούλιον πορευόμενον καὶ στερεούμενον, καὶ ὁ λαὸς ἐπορεύετο καὶ ἐπληθύνετο.¹²
14. **מַהְרָה לָלֶכֶת.** Ο'. ταχύνατε τοῦ πορευθῆναι. Alia exempl. σπεύσατε ἀπελθεῖν.¹³

²⁶ Sic Comp., Codd. III, 19, 82, 93, 108, 123, 247, Arm. I. ²⁷ Sic Comp., Codd. XI, 29, 44, 52, alii (inter quos 243). Mox pro ὡς ἂν ἐκείρετο, ὅταν ἐκείρετο habent Comp. (cum ὅτ' ἀνεκείρετο), Codd. 82, 93, 108; quam lectionem ad ἐν τῷ κείρεσθαι αὐτὸν male retrahit Montef. ²⁸ Sic Comp., Codd. 19 (cum σίκλων ἑκατὸν et τοῦ βασιλέως), 82, 93, 108, Reg. Montef. e Coisliniano scholium affert: Μααθαείμ ἔχει τὸ Ἑβραϊκόν, ὃ ἐστὶ σ. ²⁹ Sic Ald., Codd. XI, 29, 44, 52, 56, alii (inter quos 243), Arm. I. ³⁰ Clausula deest in Comp. solo. ³¹ Deest in Comp., Codd. 71, 106. ³² Sic Comp. (om. τὸ), Codd. 19, 82, 93, 108.

CAP. XV. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ² Idem. ³ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἐπὶ τοῦ), 93 (cum ἐν τῷ), 108 (cum ἐπὶ τῷ). ⁴ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Theodoret. Quaest. XXVIII in 2 Reg. p. 433: τεσσαρῶν διεληλυθῶτων ἐτῶν. Joseph. Antiq. VII, 9, 1: μετὰ δὲ τὴν

τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καταλλαγὴν τεσσαρῶν ἐτῶν ἤδη διεληλυθῶτων. ⁵ Cod. 243 in marg. (cum ἀρβαείμ). ⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁷ Idem. ⁸ Sic Comp. (cum ἀπλότητι pro ἀπλάστως), Codd. 19, 82, 93, 108. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 29 (cum Ἀχιτόφελ), 44 (om. τὸν), 52, 56, 64, alii (inter quos 243), Arm. I. ¹⁰ Prior scriptura est in Comp. (cum τὸν Γελωναῖον), Codd. III, 247 (cum Σελωναίῳ); posterior in Ald. (cum Γαλαμ.), Codd. XI, 29, 44, 52 (cum Γολαμον.), 55 (ut Ald.), 56 (cum Γωλαμον.), alii (inter quos 243, ut 56). Mox ἐκ τῆς Γωλαμωνά Codd. XI (om. τῆς), 29, 52 (cum Γαλ.), 56, alii (inter quos 243, cum Γωλαμονά). ¹¹ Sic Ald., Codd. III, XI, 29, 44, 52, 55, alii (inter quos 243). Cf. Hex. ad Ezech. xxii. 25. Mox [ὁ] reprobant Ald., Codd. III, XI, 29, 44, 71, alii. ¹² Sic Comp. (cum ἰσχυρὸν pro πορ. καὶ στερ.), Codd. 82, 93, 108, Reg. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

16. בְּרִגְלָיו. *In comitatu ejus.* Ο'. τοῖς ποσὶν αὐτῶν. *Alia exempl. πεζοί.*¹⁴
17. בֵּית הַמְּרֻקָּק. *Ad domum remotissimum.* Ο'. ἐν οἴκῳ τῷ μακράν. *Alia exempl. ἐπὶ τῆς ἐλαίας ἐν τῇ ἐρήμῳ (בְּיַת הַמְּדֻבָּר).*¹⁵
18. Ο'. καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῆς ἐλαίας ἐν τῇ ἐρήμῳ— καὶ πᾶς ὁ Φελεθί.¹⁶
- 19, 20. וְגַם-גִּלְגָּל אֲתָדָה לְמִקְוָמָה : תְּמוּל בּוֹאָהּ. *Ο'. καὶ ὅτι μετῴκηκας σὺ ἐκ τοῦ τόπου σου (מִמְקוֹמָה). εἰ ἐχθὲς παραγέγονας, καὶ σήμερον κινήσω σε μεθ' ἡμῶν (πορευθῆναι); [καίγε μεταναστήσεις τὸν τόπον σου. χθὲς ἢ ἐξέλευσίς σου, καὶ σήμερον μετακινήσω σε μεθ' ἡμῶν τοῦ πορευθῆναι;]*¹⁷
21. חִי-יְהִי הָיָה יְחִי אֲדָנִי הַמֶּלֶךְ. *Ο'. ζῆ κύριος, καὶ ζῆ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς. Σ. ζῆ κύριος, καὶ νῆ τὴν ζωὴν τῆς ψυχῆς σου, κύριέ μου βασιλεῦ.¹⁸ Θ. ζῆ γὰρ, φησὶ, κύριος, καὶ ζῆ ἡ ψυχὴ σου, κύριέ μου βασιλεῦ.¹⁹*
23. עַל-פְּנֵי דָרְךָ אֶת-הַמְּדֻבָּר. *Ο'. ἐπὶ πρόσωπον ὁδοῦ τὴν ἔρημον. Alia exempl. πρὸ προσώπου αὐτοῦ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς ἐλαίας τῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ.²⁰*
24. צִדּוֹק. *Ο'. Σαδώκ. Alia exempl. Σαδώκ ὁ ἱερεύς.²¹*
- עַד-תָּם כָּל-הָעַם לְעֵבוֹר. *Ο'. ἕως ἐπαύσατο*
25. הָעִיר. *Ο'. εἰς τὴν πόλιν. Alia exempl. εἰς τὴν πόλιν, καὶ καθισάτω εἰς τὸν τόπον αὐτῆς.²³*
- יְהוָה בְּעֵינַי יְהוָה. *Ο'. ἐν ὀφθαλμοῖς (alia exempl. ἐνώπιον²⁴) κυρίου.*
- וְהִרְאֵנִי אֹתָהּ. *Ο'. καὶ δείξει μοι αὐτήν. Alia exempl. ὄψομαι αὐτήν.²⁵*
- וְהָאֵם פֹּה יֹאמַר לֹא הִפְצַתִּי בְּךָ הַנְּנִי יַעֲשֶׂה-לִּי. *Ο'. καὶ ἐὰν εἶπη οὕτως· οὐκ ἠθέληκα ἐν σοὶ, ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι, ποιείτω μοι κατὰ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἐὰν εἶπη μοι οὐ τεθέληκά σε, ἰδοὺ ἐγὼ, (Θ.) ποιείτω μοι τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ.²⁶*
27. הֲרָוִאָה אֲתָהּ שָׁבָה. *Nonne videns es tu? Revertere.* Ο'. ἴδετε, σὺ ἐπιστρέφεις. *Alia exempl. βλέπε σὺ, ἀνάστρεφε.²⁷*
28. מִתְמַהֵמָה. *Morabor.* Ο'. στρατεύομαι (fort. στραγεύομαι²⁸). *Alia exempl. ἀυλίζομαι.²⁹ 'Α. μέλλω. Σ. κρυβήσομαι. Θ. προσδέχομαι ὑμᾶς.³⁰*
- (בְּעֵבְרוֹת) בְּעֵבְרוֹת. *In transitibus.* Ο'. ἐν ἀραβώθ. *Alia exempl. ἐπὶ τῆς ἐλαίας.³¹ Σ. ἐν ταῖς πεδιάσι.³²*
31. בְּקִשְׁרִים. *Ο'. ἐν τοῖς συστρεφομένοις (alia exempl. συγκειμένοις³³).*

¹⁴ Sic Comp. (cum πεζοὶ τοῖς π. αὐτῶν), Codd. 19, 82, 93, 108, 158 (cum τοῖς π. αὐτῶν πεζοί), Reg. ¹⁵ Sic Codd. 29, 44, 52, 56, alii (inter quos 243), Arm. I. ¹⁶ Haec desunt in Comp., Ald., Codd. III, XI (?), 29, 44, 64, aliis (inter quos 243), Arm. I. ¹⁷ Duplex versio deest in Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 29, 52, 56, aliis (inter quos 243), qui omnes post μεθ' ἡμῶν add. πορευθῆναι vel τοῦ πορευθῆναι. ¹⁸ Cod. 243 (cum νῆ τὴν ψυχὴν ζωὴν τῆς ψ. σου, teste Parsonsii amanuensi). ¹⁹ Idem. Sic in textu (cum ζῆ κύριος) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Vet. Lat. ²⁰ Sic Codd. 19 (cum καὶ pro κατὰ), 82, 93, 108, Reg. ²¹ Sic Ald., Codd. 44, 52, 92, alii (inter quos 243). ²² Sic Codd. 19, 82, 93 (cum ὡς ἐξέλειπεν), 108 (cum πορευόμενος). ²³ Sic Comp., Codd. III (cum αὐτοῦ), 19, 82, 93, 108, 247, Chrysost. Opp. T. VII, p. 43 C (ut ante nos ebebatur). ²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 243 (in marg.), Chry-

sost. ²⁵ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Chrysost. (cum ὄψομαι τὴν εὐπρέπειαν αὐτῆς). ²⁶ Sic Comp. (cum οὐτε ἠθέληκά σε), Codd. 82, 93, 108 (cum με pro σε), Reg. (cum ὅτι οὐ), Chrysost. (cum ἂν δὲ εἶπη). Cod. 243 affert: Θ. ποιείτω μοι—αὐτοῦ. ²⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum β. συνανάστρεφε), 108, Reg. ²⁸ Cf. Hex. ad Gen. xix. 16. Jud. xix. 8. (Scripturam utramque, στραγεύομαι et στραγεύομαι, Atticis probatam esse, ut στραγγεύομαι a στραγγέ, et στραγεύομαι a στραξ derivetur, exemplis allatis declaravit F. V. Fritzche ad Aristoph. Thesm. 616.) ²⁹ Sic Ald., Codd. 44 (om. εἰμι), 52 (cum ἀυλίζόμενος), 74, alii (inter quos 243 in marg.). ³⁰ Cod. 243. Theodotionis versio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³¹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ³² Coislin. I, teste Montef. ³³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. Hex. ad I Reg. xxii. 8.

31. סָכַל. *Stultum (irritum) fac.* Ο'. διασκέδασον. 'Α. κακοφρόνισον (s. ἀφρόνισον). Σ. ἀσύνητον ποίησον. Θ. ματαίωσον.³⁴
32. שְׁנָרְהָעַ. *Usque ad verticem (montis).* Ο'. ἕως τοῦ 'Ρῶς. 'Α. ἕως τῆς ἄκρας. Σ. εἰς τὴν ἄκραν.³⁵
33. נִשְׁמַל. Ο'. εἰς βάσταγμα ('Α. φορτίον. Σ. βάρος³⁶).

CAP. XVI.

1. שְׁנָרְהָעַ מַעַץ. Ο'. βραχύ τι ἀπὸ τῆς 'Ρῶς. 'Α. Σ. ὀλίγον ἀπὸ τῆς ἄκρας.¹
- וַיִּמְנָה וַיִּמְנָה וַיִּמְנָה. *Et centum uvae passae, et centum palathae ficuum.* Ο'. καὶ ἑκατὸν σταφίδες, καὶ ἑκατὸν φοίνικες. Alia exempl. καὶ οἰφὶ σταφίδος, καὶ οἰφὶ παλαθῶν.² Alia: καὶ οἰφὶ σταφίδων, καὶ διακόσιαι παλάθαι.³
2. לְרֵב לְבֵית־הַמֶּלֶךְ לְרֵב. Ο'. τὰ ὑποζύγια τῆ οἰκία τοῦ βασιλέως τοῦ ἐπικαθῆσθαι. Alia exempl. οἱ ὄνοι οἱ σεσαγμένοι τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως ἐπιβαίνειν.⁴
- וַיִּקְרָא. Ο'. καὶ οἱ φοίνικες. Alia exempl. καὶ αἰ παλάθαι; alia, καὶ αἰ παλάθαι καὶ αἰ σταφίδες.⁵

4. הִשְׁתַּחֲוִיתִי. Ο'. προσκυνήσας. Alia exempl. προσκεκύννηκα.⁶
- 5, 6. וַיִּמְקַלְל: וַיִּמְקַלְל. Ο'. καὶ καταρώμενος, καὶ λιθάζων ἐν λίθοις τὸν Δαβὶδ. Alia exempl. καὶ κακολογῶν, καὶ βάλλον λίθοις ἐπὶ τὸν Δαβὶδ.⁷
8. וַיִּהְיֶה בְרַעְיָה. *Et ecce! tu es in calamitate tua.* Ο'. καὶ ἰδὸν σὺ ἐν τῇ κακίᾳ σου. Alia exempl. καὶ ἔδειξέ σοι τὴν κακίαν σου.⁸
9. הַכְּלָב הַמַּת. Ο'. ὁ κύων ὁ τεθνηκώς (Θ. ὁ ἐπι-κατάρατος⁹).
10. וַיִּקְלַל (כָּה) בִּי. *Si maledixerit.* Ο'. καὶ οὕτως καταράσθω. Θ. διότι καταράται με.¹⁰
11. וַיִּהְיֶה בֶן־הַיְמִינִי. *Quanto magis nunc hic Benjaminita.* Ο'. καὶ προσέτι νῦν ὁ υἱὸς τοῦ 'Ιεμενί. Alia exempl. ἴδε καὶ νῦν ὁ υἱὸς τοῦ 'Ιεμινάου.¹¹ Alia: εἰ δὲ καὶ νῦν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ 'Ιεμινάου.¹² 'Α. καίγε ὅτι νῦν ὁ υἱὸς τοῦ 'Ιεμινάου. Σ. πόσῳ μᾶλλον νῦν ὁ υἱὸς τοῦ 'Ιεμινάου.¹³
12. וַיִּשֵׁב יְהוָה לִי טוֹבָה. Ο'. καὶ ἐπιστρέψει μοι ἀγαθά. Alia exempl. καὶ ἀνταποδώσει μοι κύριος ἀγαθά.¹⁴
13. בְּצֵלַע הַר. *In latere montis.* Ο'. ἐκ πλευρᾶς (alia exempl. κατὰ τὸ κλίτος¹⁵) τοῦ ὄρους.

³⁴ Cod. 243 (cum κακοφρόνησον). Theodoret. Quaest. XXIX in 2 Reg. p. 435 (enarrans textum qui est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108: κύριε ὁ θεός μου, ματαίωσον δὴ τὴν βουλήν 'Αχ.): τὸ δὲ, ματαίωσον, ὁ 'Ακ. ἀφρόνησον (sic) εἴρηκεν, ἀντὶ τοῦ, δείξον ἀφρονα καὶ ἀσύνητον. ³⁵ Euseb. in Onomastico, p. 310: 'Ρῶς, ἔνθα ἦλθε Δαβὶδ. 'Ακύλας, Σύμμαχος τὴν ἄκραν. Ad ἕως 'Ρῶς (sic) Cod. 243 affert: Σ. εἰς τὴν ἄκραν. Cf. ad Cap. xvi. 1. ³⁶ Coislin. 1. Ut suum cuique tribuatur, nota hexaplaris sic refingenda videtur: 'Α. ἄρμα. Σ. βάρος. Θ. φορτίον; quo facto cum Theodotione, ut solent, concinunt Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

CAP. XVI. ¹ Coislin. 1. ² Sic Ald. (qui post οἴνου add. καὶ ἑκατὸν φοίνικες), Codd. XI (cum αἰφὶ bis), 29 (ut Ald.), 44, 52 (cum ὑφὶ bis), 56, alii (inter quos 243). Hieron.: et centum alligaturis [cf. Hex. ad 1 Reg. xxv. 18] uvae passae, et centum massis palatharum. ³ Sic Comp. (cum ἑκατὸν pro διακόσιαι), Codd. 19, 82 (cum διακόσιαι), 93, 108. ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 82, 93

(cum ἐπισσεσ.), 108, Reg. ⁵ Prior lectio est in Ald., Codd. XI, 29 (cum παλάθαι), 56, 64, aliis (inter quos 243); posterior in Comp. (om. αἰ ante σταφ.), Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ⁶ Sic Comp. (cum προσκυνῶ), Codd. 82, 93, 108. ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Chrysost. Opp. T. I, p. 216 C. Montef. e Regio pravam scripturam μοι pro σοι edidit, quod fraudi fuit Schleusnero in *Nov. Thes. s. v. δείκνυμι*. ⁹ Cod. 243. Sic in textu Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. ¹⁰ Idem. Sic in textu (cum μοι), Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. ¹¹ Sic Codd. XI, 29, 52, 56 (cum εἰ δὲ), alii (inter quos 243 in textu; in marg. autem: Ο'. καὶ προσέτι νῦν ὁ υἱὸς τοῦ 'Ιεμινάου). ¹² Sic Comp., Codd. 19 (cum εἰ δὲ), 93 (cum εἶδε), 108, Theodoret. ¹³ Cod. 243. Cf. ad Cap. iv. 11. ¹⁴ Sic Comp. (cum ἀνταποδώσει), Codd. 19, 82 (cum ἀνταποδώσει μοι ὁ κ.), 93 (cum ὁ κ.), 108, Theodoret. Cod. 243 affert: Θ. ἀνταποδώσει ἀγαθά. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108.

14. וַיִּנְפְּשׁוּ. Ο'. καὶ ἀνέψυξαν (alia exempl. ἀνεπαύσαντο¹⁶).
16. הָאֲרִיזָה רָעָה. Ο'. ὁ ἀρχιεταῖρος. Potior scriptura ὁ Ἄρχι ἑταῖρος.¹⁷
20. הָבּוּ לָכֶם עֵצָה. Ο'. φέρετε (alia exempl. δότε¹⁸) ἑαυτοῖς βουλήν.
21. וַיִּחְזְקוּ. Ο'. καὶ ἐνισχύσουσιν (alia exempl. κρατήσουσιν¹⁹).

CAP. XVII.

2. וַיִּרְפָּה. *Et remissus.* Ο'. καὶ ἐκκελυμένος (alia exempl. ἐκκελυμένος ἐργαζόμενος¹).
4. וַיִּישֵׁר. Ο'. καὶ εὐθύς (s. εὐθύς). Alia exempl. καὶ ἤρεσεν.²
6. וַיִּבֵּא. Ο'. καὶ εἰσήλθε. Alia exempl. καὶ παρεγένετο.³
- וַיִּסְתֵּר אֶת־פָּנָיו. Ο'. εἰ δὲ μὴ, σὺ λάλησον. Alia exempl. ἢ πῶς σὺ λέγεις.⁴
7. בַּפְּעַם הַזֶּה. Ο'. τὸ ἅπαξ τοῦτο. Alia exempl. νυνὶ ταύτην.⁵
8. וַיִּהְיֶה כְּדֹב שֶׁנִּלְכַּד בְּשָׂדֵה. Ο'. ὡς ἄρκος ἠτεκνωμένη ἐν ἀγρῶ, καὶ ὡς ὕς τραχεῖα ἐν τῷ πεδίῳ.⁶ Alia exempl. καὶ εἰσὶν ὥσπερ ἄρκοι παροιστρῶσαι ἐν τῷ πεδίῳ.⁷
9. הַפְּתָיִם. *Fovearum.* Ο'. τῶν βουνῶν. Alia exempl. τῶν αὐλώνων.⁸

9. הִיָּתָה מִגַּפָּה. Ο'. ἐγενήθη θραῦσις. Alia exempl. γέγονε πτώσις.⁹
10. הַמָּדָם יָמָּה. Ο'. τηκομένη τακήσεται. Alia exempl. θραυομένη θραυσθήσεται.¹⁰
12. וַיִּנְחֵנוּ עָלָיו. *Et demittemus nos super eum.* Ο'. καὶ παρεμβαλοῦμεν ἐπ' αὐτόν. Alia exempl. καὶ ἐκθαμβήσομεν αὐτόν.¹¹
13. וַיִּסְחָבְנוּ. Ο'. καὶ συροῦμεν (alia exempl. ἐπισπάσσονται¹²).
- (lapillus) לֹא-נִמְצָא שָׁם צִרְיֹן. Ο'. μὴ καταλειφθῆ ἐκεῖ μηδὲ λίθος. Alia exempl. μὴ εὔρεθῆ ἐκεῖ συστροφή.¹³
14. הַטּוֹבָה. Ο'. τὴν ἀγαθὴν. Σ. τὴν συμφέρουσαν.¹⁴
16. אֶל-תֵּל הַלְיָהּ בְּעֵבְרֹת (בְּעֵרְבוֹת ק) הַמְדָּבָר וְגַם עֵבֹר תֵּעָבֹר פְּוִי-יִבְלַע לַמָּלְאָךְ וְלִכְלֵל-הָעַם וְאֶשֶׁר אִתָּהּ. Ο'. μὴ ἀυλισθῆς τὴν νύκτα ἐν ἀραβῶθ τῆς ἐρήμου, καίγε διαβαίνων σπεῦσον, μήποτε καταπίση (potior scriptura καταπίη¹⁵) τὸν βασιλέα, καὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ. Alia exempl. μὴ πορεύου τὴν νύκτα κατὰ δυσμὰς τῆς ἐρήμου, ἀλλὰ διαβαίνων διάβηθι τὰ ὕδατα, ὅπως μὴ καταποθῆ ὁ βασιλεὺς, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ.¹⁶
19. תְּגֻמָּתָהּ. *Tegumentum.* Ο'. τὸ ἐπικάλυμμα. Alia exempl. τὸν ρίπον.¹⁷

¹⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁷ Sic Comp., Cod. 29 (cum ὁ ἀραχὶ ἕτερος). ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁹ Idem.

CAP. XVII. ¹ Sic Codd. 29, 98, 243, 244. ² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. (Potior scriptura εὐθύς est in Ald., Codd. II, III, aliis.) ³ Idem. ⁴ Sic Codd. 19, 82, 93 (cum ὅπως), 108, Reg. (cum λαλεῖς?). ⁵ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, Reg. Paulo ante αὐτὴ deest in iisdem et Hebraeo. ⁶ Haec, καὶ ὡς ὕς—πεδίῳ, desunt in Comp., Codd. III, XI, 19, 71, 82, aliis. ⁷ Sic Comp. (cum ἄρκος ἠτεκνωμένη pro ἄρκοι π.), Codd. 19 (cum ἄρκος παροιστρῶσα, om. καὶ εἰσὶν), 82 (cum παροιστρῶσαι), 93, 108 (cum ὡς ἄρκος ἠτ. ἐν ἀγρῶ in marg.). Montef. e Regio affert: Ἄλλος ὡς ἄρκοι παροιστρῶσαι ἐν ἀγρῶ. ⁸ Sic Comp., Codd. XI, 19, 29, 56, alii (inter quos 243, cum βουνῶν in marg.). Joseph. Antiq. VII, 9, 6: ἀλλὰ κατὰ τὴν

ἐσπέραν ἀπολιπὼν τοὺς ἰδίους, ἢ εἰς τινα τῶν αὐλώνων αὐτὸν ἀποκρύψει, ἢ πρὸς πέτρα τινὶ λοχήσει. ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum πτώσεις). Cf. ad Cap. xxiv. 21. ¹⁰ Idem. Cf. Hex. ad Ezech. xxi. 7. ¹¹ Sic Codd. 19 (cum -σωμεν), 82, 93, 108 (cum altera lectione in marg.). ¹² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹³ Sic Codd. 19, 82, 93 (cum μηδὲ λίθος?), 108. ¹⁴ Codd. Reg., 243. ¹⁵ Sic Codd. III, XI, 29, 119, 121, 158, 245. ¹⁶ Sic Comp. (cum μὴ ἀυλισθῆς, et om. τὰ ὕδατα), Codd. 19 (cum κατὰ δυσμῶν), 82 (cum καὶ pro ἀλλά), 93 (idem), 108, Reg. (cum μὴ ἀυλισθῆς, et καίγε pro ἀλλά). Versio κατὰ δυσμὰς pro τῷ-עֵבֹר Theodotionem interpretem arguit. ¹⁷ Sic Codd. 19, 82 (cum ρίπον), 93 (cum τὸ ῥ.), 108. (Forma ρίπος, pro notiore ῥίψ, crates, storea, apud Dioscoridem satis frequens, ubi ρίπος pingitur. E nostris Cod. 108 ρίπον pingit; de ceteris non habemus dicere.) Statim pro

19. תִּרְפוֹת. *Ptisanam* (hordeum pistum et a cortice purgatum). O'. ἀραφῶθ. 'A. Σ. πτισάνας.¹⁸ Θ. παλάθας.¹⁹
20. עָבְרוּ מִיַּנְל הַמַּיִם. *Transierunt rivulum* (?) *aquarum*. O'. παρήλθαν μικρὸν τοῦ ὕδατος. Alia exempl. διεληλύθασιν σπεύδοντες.²⁰
22. עַד-וֹר הַבֶּקֶר. O'. ἕως τοῦ φωτὸς τοῦ πρωῆ. Alia exempl. ἕως διέφρασε τὸ πρωῆ.²¹
- עַד-וֹר הַבֶּקֶר לֹא-עָבַר. O'. ἕως ἐνδὸς οὐκ ἔλαθεν δὲ οὐ διήλθε. Alia exempl. ἕως τοῦ μὴ ἀποκαλυφθῆναι τὸν λόγον· οὕτως διέβησαν.²²
24. מַחְנֵימָא. O'. εἰς Μαναίμ. 'A. Θ. (εἰς) παρεμβολάς.²³
25. עַל-הַצֵּבֶא. O'. ἐπὶ τῆς δυνάμεως. Alia exempl. ἐπὶ τὴν στρατιάν.²⁴
- הַיִּשְׂרָאֵלִי. O'. ὁ Ἰεζραηλίτης. Alia exempl. ὁ Ἰσραηλίτης; alia, ὁ Ἰσραηλίτης.²⁵
- נָחַשׁ. O'. Νάας. Alia exempl. Ἰεσσαί.²⁶
28. מִשְׁכָּב. *Cubilia*. O'. ἤνεγκαν δέκα κοίτας ἀμφιτάπους. Σ. ὑποστρώματα.²⁷

28. וְקָלִי (in priore loco). *Et spicas tostas*. O'. καὶ ἄλφιτον ('A. Σ. φρυκτόν²⁸).
- וְקָלִי (in posteriore loco). O'. Vacat. Alia exempl. καὶ ἄλφιτα.²⁹
29. וְשֵׁפֹת בֶּקֶר. *Et caseos boum*. O'. καὶ σαφῶθ (s. σαπφῶθ, s. σαφφῶθ³⁰) βοῶν. Θ. (καὶ) γαλαθηνὰ μοσχάρια.³¹

CAP. XVIII.

2. וַיִּשְׁלֵחַ. O'. καὶ ἀπέστειλε (alia exempl. ἐτρίσσευσεν¹).
- הַמֶּלֶךְ. O'. Δαβίδ. Alia exempl. ὁ βασιλεύς.²
3. וַיֹּאמְרוּ הָעָם. O'. καὶ εἶπον. Alia exempl. καὶ εἶπεν ὁ λαός.³
- לֵאמֹר אֵלֵינוּ לֵב. (in priore loco). O'. οὐ θήσουσιν ἐφ' ἡμᾶς καρδίαν. Alia exempl. οὐ στήσεται ἐν ἡμῖν καρδία.⁴
- בְּיָמֵינוּ עָרְפָה (בְּמַס' עָרְפָה). *Tu enim vales nostrum decem millia*. O'. ὅτι σὺ ὡς ἡμεῖς δέκα χιλιάδες. 'A. ὅτι νῦν ὁμοιος

ἐπὶ πρόσωπον in iisdem et Comp. est ἐπὶ τοῦ στόματος, invito Hebraeo. ¹⁸ Procop. p. 146. Coislin. i uni Symmacho tribuit. Hieron. *ptisanas*. Cf. Hex. ad Prov. xxvii. 22. ¹⁹ Coislin. i. Bar Hebraeus: $\text{לֹא-עָבַר מִיַּנְל הַמַּיִם}$ (παλάθας) עַל-הַצֵּבֶא . Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum παλλάθας), 108, 245 (cum ἀραφῶθ παλάθας), Reg. Cod. 56 in marg.: παλάθας, ἦτοι μάζας σύκων. ²⁰ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. Hieron.: *Transierunt festinanter, gustata paululum aquae*, unde Complutenses extuderunt: παρήλθον γευσάμενοι μικρὸν τοῦ ὕδατος. In loco vexato non spernendus est Arm. i, interprete Altero: παρήλθον εἰς τὸ ἐκεῖνο μέρος (הַמָּקוֹם) τοῦ ὕδατος; cui aliquatenus favet Syrus interpres, priora quidem vertens: *Transierunt istinc* ($\text{לֹא-עָבַר מִיַּנְל הַמַּיִם}$); sed minus recte pergens: *aquam enim quaesierunt, et non invenerunt*. ²¹ Sic Codd. 82, 93 (cum διέφρασε), 108, Reg. ²² Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. Vet. Lat.: *donec diluisceret, et antequam denudaretur verbum...* ²³ Cod. 243. Nobil. affert: Θ. παρεμβολάς. Sic in textu (bis) Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Arm. i. Cf. Hex. ad 3 Reg. ii. 8. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. (cum τῆς στρατιᾶς). ²⁵ Prior lectio est in Ald. (cum Ἰσραηλ.), Codd. II (cum -λείτης), XI, 29, 44, aliis (inter quos 243); posterior

in Codd. III (cum -λείτης), 55. Cf. i Paral. ii. 17. ²⁶ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 19, 29, 44, alii (inter quos 243), Arm. i. ²⁷ Codd. 243 (ad κοίτας), Reg. (cum ὑποστρώματα). ²⁸ Codd. 243, Reg. (cum 'A. pro 'A. Σ.). Cf. Hex. ad i Reg. xxv. 18. ²⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, qui omnes, praeter Cod. 19, in priore loco vacant. ³⁰ Prior scriptura est in Codd. 29, 56 (cum γάλα in marg.), 121, aliis (inter quos 243); posterior in Ald., Codd. II, III, 55, 64, aliis, et Bar Hebraeo (ut infra). ³¹ Cod. 243, Procop. in Cat. Niceph. T. II, p. 588 (uterque cum γαλαθινά). Sic in textu Comp. (cum γαλαθινά), Codd. 19 (idem), 82, 93, 108 (cum γαλαθινά), 158, Reg. Cf. Hex. ad i Reg. xxviii. 24. Bar Hebraeus (Addit. MSS. 21,580): $\text{לֹא-עָבַר מִיַּנְל הַמַּיִם}$ (marg. $\text{לֹא-עָבַר מִיַּנְל הַמַּיִם}$) עַל-הַצֵּבֶא . (Pro לֹא-עָבַר in altero codice rectius exaratum לֹא-עָבַר , absente tamen interpretis nomine.)

CAP. XVIII. ¹ Sic Codd. 19 (cum ἐτρίσσευσεν), 82, 93, 108, Reg. ² Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. Μοχ ἐκπορευόμενος ἐκπορεύομαι Comp., Codd. 19, 82 (cum ἐκπορεύομαι), 93 (idem), 108. ³ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἡ καρδία), 93, 108, Reg., Procop. p. 146, qui enarrat: Κατ' ἐρώτησιν, ἐὰν ζῆς, φησὶν, οὐκ ἐσόμεθα πάντες εὐψυχοι; Εἰ δὲ κατὰ ἀπόφασιν, ἐὰν ἀπο-

- ἡμῖν δέκα χιλιάδας. Σ. σὺ γὰρ χιλιοπλασίων ἡμῶν. Θ. καὶ νῦν ἀφαιρεθήσεται ἐξ ἡμῶν ἡ γῆ δέκα χιλιάσιν.⁵
3. וְעַתָּה כִּי־תִהְיֶה־לָנוּ מַעֲרֹךְ לַעֲזָרָה. Ο'. καὶ νῦν ἀγαθὸν, ὅτι ἔσθ' ἡμῖν ἐν τῇ πόλει βοήθεια τοῦ βοηθεῖν (alia exempl. ἐν τῇ πόλει εἰς βοήθον⁶). Alia exempl. καὶ νῦν καλὸν ἔστιν ἡμῖν, τοῦ εἶναί σε ἐν τῇ πόλει εἰς βοήθον ἡμῶν.⁷
4. וְשָׂרֵי־יָמֶיךָ בְּעֵינֶיךָ. Ο'. δ' εἰς ἀρέσθ' ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν (ὕμῶν). Alia exempl. τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον ὑμῶν.⁸
- וְלֵאמֹר. Ο'. ἀνὰ χεῖρα. Alia exempl. παρὰ τὸ κλίτος.⁹
6. הַשָּׂדֶה. Ο'. εἰς τὸν δρυμόν. Alia exempl. εἰς τὸ πεδῖον.¹⁰
7. וַיִּנְגַפוּ. Ο'. καὶ ἔπταισεν ('Α. ἐθραύσθη¹¹).
וְהִמְגִיפָה. Ο'. ἡ θραῦσις. Alia exempl. πληγή.¹²
8. כָּל־הָאֲרָץ. Ο'. πάσης τῆς γῆς. Alia exempl. ὄλου τοῦ δρυμοῦ.¹³
9. וַיִּקְרָא. Et obviam factus est. Ο'. καὶ συνήντησεν. Alia exempl. καὶ ἦν μέγας.¹⁴
- וַתַּחַת שְׁבֻבָה הָאֵלֶּה הַגְּדֹלָה. Sub ramos perplexos terebinthi magna. Ο'. ὑπὸ τὸ δάσος τῆς δρυὸς τῆς μεγάλης. Alia exempl. ὑπὸ φυτὸν δένδρου μέγα.¹⁵
9. וַיִּתֵּן. Et positus erat. Ο'. καὶ ἐκρεμάσθη. Alia exempl. καὶ ἀνεκρεμάσθη ἐν τῷ δένδρῳ.¹⁶
11. וְעֶשְׂרֵה כֶּסֶף. Ο'. δέκα ἀργυρίου. Alia exempl. πεντήκοντα σίκλους ἀργυρίου.¹⁷
12. וְלֵא (וְלֵי ק') אֲנִי שָׂקֵל. Ο'. καὶ ἐγὼ εἰμι ἴστημι. Alia exempl. καὶ εἰς σὺ παριστᾶς.¹⁸
וְשָׂמְרוּ־מִי. Custodite quisquis vestrum. Ο'. φυλάξατέ (alia exempl. προσέχετε¹⁹) μοι.
13. וְאִם־עָשִׂיתִי בְּנַפְשִׁי (בְּנַפְשִׁי ק') שָׂקָר. Aut si fecissem vitae ejus fraudem. Ο'. μὴ ποιῆσαι ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἄδικον. Alia exempl. καὶ πῶς ποιήσω ἐν τῇ ψυχῇ μου ἄδικον;²⁰
- וְלֵא־יִכְתֹּב. Ο'. οὐ λήσεται (alia exempl. κρυβήσεται²¹).
14. לֹא־כֵן אֶחְוֶלָה. Non ita exspectabo. Ο'. τοῦτο ἐγὼ ἀρξομαι, οὐχ οὕτως μενῶ. Alia exempl. διὰ τοῦτο ἐγὼ ἀρξομαι.²²
- וְשָׁלֹשׁ שְׁבָטִים. Tres hastas. Ο'. τρία βέλη. Alia exempl. τρεῖς ἀκίδας.²³
17. וְלֵא־הַפַּחַת הַגְּדֹלָה. Ο'. εἰς χάσμα μέγα... εἰς τὸν βόθυνον τὸν μέγαν.²⁴
- וַיִּצְבֹּב. Ο'. καὶ ἐστήλωσεν (alia exempl. ἐπέστησεν²⁵).
18. וְתִמְצַבֵּת אֶשֶׁר בְּעַמְקָהּ. Ο'. τὴν στήλην ἐν ᾗ ἐλήφθη, καὶ ἐστήλωσεν αὐτὴν λαβεῖν τὴν

θάνης, δηλον ὅτι ἀθυμήσομεν. ⁵ Cod. 243. Minus probabiliter Theodoret. Quaest. XXXIII in 2 Reg. p. 439: ταύτην γὰρ τὴν ἔννοιαν ὁ Σύμμαχος τέθεικεν· καὶ σὺ ὡς ἡμεῖς δέκα χιλιάσιν. Theodotionis lectionem (cum ὅτι καὶ νῦν) in textu venditant Codd. 19 (cum χιλιάδες), 82, 93, 108, 245 (cum ὅτι νῦν et χιλιάδες), Reg. ⁶ Sic Codd. XI, 29, 56, alii (inter quos 243). ⁷ Sic Comp., Codd. 19 (om. σε), 82 (cum ἡμῖν pro ἡμῶν), 93 (idem), 108, Reg. (om. ἡμῶν, cum εἰς βοήθειαν ἡμῶν). ⁸ Sic Comp., Codd. XI, 19, 29, 44, alii (inter quos 243). ⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum κατὰ τὸ κλ.), 93, 108, 245. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ¹¹ Cod. 243. ¹² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. Mox iidem ante εἴκοσι inferunt καὶ πίπτουσι. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 29, 44, alii (inter quos 243). Mox ῥομφαία pro μάχαιρα Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 245. ¹⁴ Sic Codd. XI, 19, 29, 93, alii (inter quos 243, cum altera lectione in marg.). ¹⁵ Sic Comp.,

Codd. 19 (cum μέγαν), 82, 93, 108. Mox ἐν τῷ δένδρῳ pro ἐν τῇ δρυὶ Comp., Codd. 82, 93, 108. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108, Reg. (ut videtur; non, ut Montef., pro κρεμάμενον ἐν τῇ δρυὶ (v. 10)). ¹⁷ Sic Comp. (cum δέκα σ. ἄ.), Ald., Codd. XI (om. σίκλους), 19, 29, 44, alii (inter quos 243), Arm. 1 (ut Comp.). ¹⁸ Sic Comp. (cum καὶ εἰς σὺ παριστᾶς σὺ), Ald., Codd. XI, 19 (cum καὶ εἰς παριστᾶς σὺ), 29, 44 (om. καὶ), 52, alii (inter quos 243); qui inter ἐπὶ τὰς χεῖρας, εἰς τὰς χεῖρας, et ἐν ταῖς χερσὶ dividuntur. Arm. 1, vertente Altero: καὶ εἰ μισθῶ λάβοιμι δὴ ἐκ χειρός σου. Hieron.: Si appenderes in manibus meis. ¹⁹ Sic Codd. 82, 93, 245. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, 245. ²¹ Idem. ²² Sic Comp. (om. ἐγὼ), Codd. III (om. διὰ), 19, 82, 93. ²³ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁴ Posterior versio deest in Codd. 29, 44, 52, aliis (inter quos 243), Arm. 1. ²⁵ Sic Comp. (cum ἔστησαν), Codd. XI, 19 (cum ἔστησεν), 29, 44, 52, alii (inter quos 243).

- στήλην τὴν ἐν τῇ κοιλάδι. Alia exempl. στήλην τὴν ἐν τῇ κοιλάδι.²⁶ Alia: στήλην ἐν ᾗ ἐλήφθη ἐν τῇ κοιλάδι.²⁷
18. לְהַקְרִיא אֶת-יְהוָה. O. Vacat. (X) ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσεν αὐτήν (4).²⁸
20. בְּשָׂרָה. O. εὐαγγελίας. Alia exempl. εὐαγγελισμοῦ.²⁹
21. וַיֵּרָא. O. καὶ ἐξῆλθε (alia exempl. ἔδραμε³⁰).
- 22, 23. (bis) הַיּוֹדֵי הַמֶּלֶךְ הַזֶּה. Et quicquid est curram. O. καὶ ἔστω ὅτι δράμω... τί γὰρ ἔαν δράμω. Alia exempl. (bis) καὶ τί ἔσται ἔαν δράμω.³¹
23. דְּרַךְ הַכְּנָר. Per viam planitiei. O. τὴν ὁδὸν τὴν τοῦ κεχάρ. Alia exempl. κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν διατεταγμένην.³² Oί Γ'. τὴν διατέμνουσαν.³³
- וַיַּעֲבֹר. O. καὶ ὑπερέβη (alia exempl. παρήλθε³⁴).
27. וַיִּקְרָא יְהוָה אֶת-יְהוֹשָׁפָט בְּשֵׁם-יְהוָה. O. καί γε εἰς εὐαγγελίαν ἀγαθὴν ἐλεύσεται. Alia exempl. ὑπὲρ εὐαγγελίων ἀγαθῶν οἴσει.³⁵
28. וַיִּקְרָא. O. καὶ ἐβόησεν. Alia exempl. καὶ προσῆλθεν (וַיִּקְרָב).³⁶
- וַיִּשְׁרֹט-נַפְשׁוֹ אֶת-יָדָיו בְּאֹזְנֵי הַמֶּלֶךְ. O. τοὺς ἐπαραμένους (alia exempl. ἀντάραντας³⁷) τὴν χεῖρα αὐτῶν ἐν τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ.

- Alia exempl. τοὺς μισούντας τὴν ἰσχὺν τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως.³⁸
29. לֹדוּ הַגְּדוֹל הַזֶּה. Vidi tumultum magnum. O. εἶδον τὸ πλῆθος τὸ μέγα (alia exempl. add. εὐφραινόμενον³⁹). Alia exempl. ἤκουσα ἦχον μέγαν ὀπίσω μου.⁴⁰
- מָה. O. τί ἐκεῖ. Alia exempl. τὰ ἐκεῖ.⁴¹
30. מִדְּבַר וַיֵּצֵא הַיָּדָיו. O. ἐπίστρεψον, στηλώθητι ὧδε καὶ ἐπεστράφη, καὶ ἔστη. Alia exempl. ἐπίστρεψον, καὶ παράστηθι ὧδε καὶ ἀπεστράφη ὀπίσω αὐτοῦ.⁴² Alia: παρέλθε, καὶ παράστηθι ὧδε καὶ παρήλθε, καὶ ἔστη ὀπίσω αὐτοῦ.⁴³
31. וַיִּתְּבַשֵּׁר אֶת-יְהוָה. O. εὐαγγελισθήτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεύς. Alia exempl. εὐαγγέλια, κύριέ μου βασιλεῦ.⁴⁴
- וַיִּשְׁפָּט. O. ἔκρινέ (alia exempl. ἐδίκασε⁴⁵) σοι.
- וַיִּשְׁפָּט. O. τῶν ἐπεχειρομένων ἐπὶ σέ. Alia exempl. τῶν ἀνθεστηκότων σοι.⁴⁶
32. וַיִּשְׁלֹם לְנַעַר. O. εἰ εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ. Alia exempl. ὑγιαίνει τὸ παιδάριον.⁴⁷
- 33 (Hebr. xix. 1). וַיִּרְגַּז. Et commotus est. O. καὶ ἐταράχθη ('A. ἐκλονήθη.⁴⁸ Θ. ἐδάκρυσεν⁴⁹).
- וַיִּבְלָתוּ. O. ἐν τῷ πορεύεσθαι (alia exempl. κλαίειν⁵⁰) αὐτόν.

²⁶ Sic Comp. (om. τὴν), Codd. 19 (cum τὴν στ. pro στ. τὴν), 56, 82, alii. ²⁷ Sic Ald., Codd. 64, 74, 98, alii (inter quos 243, cum χεῖρα in marg. ad στήλην). ²⁸ Sic Comp. (cum ἐπέκαλεσαν), Ald., Codd. III (cum τὴν στήλην pro αὐτήν), XI, 19 (ut Comp.), 29, 52, 56, alii (inter quos 243, cum χεῖρα pro χεῖρ), Arm. 1, invito Bar Hebraeo. Ad haec, καὶ Ἀβουσαλὼμ κ. τ. ε., asteriscus est in marg. Cod. 120. ²⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³² Sic Codd. 19 (cum τὴν ὁδὸν τὴν δ. τοῦ κεχάρ), 82, 93 (cum διατεταγμένην), 108 (cum τὴν δ. τοῦ κεχάρ), Reg. ³³ Cod. Reg., ut videtur. Hieron.: per viam compendii. Cf. Schleusner. in Nov. Thes. s. v. ³⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ³⁵ Sic Codd. 19, 82, 93, 108 (cum εὐαγγελίαν). ³⁶ Idem. ³⁷ Sic Codd. III, 123. ³⁸ Sic Cod. 247. Pro τοὺς ἐπαραμένους,

τοὺς μισούντας (וַיִּשְׁרֹט-נַפְשׁוֹ) habent Codd. II, 55. Duplicem autem versionem, τοὺς μισούντας σε οἱ ἐπῆρον, ex Arm. ed. excitavit Alterus. ³⁹ Sic Comp., Ald., Codd. 29, 44, 52, alii (inter quos 243). ⁴⁰ Sic Codd. 19 (add. εὐφραινόμενον in fine), 82 (cum μέγα), 93 (idem), 108 (cum altera lectione in marg.), Reg. ⁴¹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁴² Sic Codd. XI, 29 (cum ἐπίστρ. παράστηθι, et ἐπεστρ.), 44 (cum ἐπίστρ. παράστηθι), 52, alii (inter quos 243, ut 29). ⁴³ Sic Comp., Codd. 19 (om. παρέλθε καὶ), 82, 93, 108. ⁴⁴ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ⁴⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum ἐδίκασε). ⁴⁶ Idem. ⁴⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum εἰ ὑγ.), 93 (idem), 108, Reg. (ut 82). ⁴⁸ Codd. 243, Reg. ⁴⁹ Cod. 243. Sic in textu Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ⁵⁰ Sic Comp., Ald., Codd. 19, 29, 52, alii (inter quos 243), Arm. 1.

CAP. XIX.

- 2 (Hebr. 3). נַעֲצַב. Ο'. λυπείται. Alia exempl. ὀδυνᾶται.¹
- 3 (4). וַיִּתְגַּבֵּב. *Et furtim agebant.* Ο'. καὶ διεκλέπτετο (alia exempl. ὑπεστέλλετο²). Schol. ἀντὶ τοῦ, ἐκρύπτετο αἰδούμενος.³
- כָּאֲשֶׁר יִתְגַּבֵּב הָעַם הַנִּכְלָמִים בְּנוֹסִם בְּמִלְחָמָה. Ο'. καθὼς διακλέπτεται ὁ λαὸς οἱ αἰσχυρόμενοι ἐν τῷ αὐτοῦ φεύγειν ἐν τῷ πολέμῳ. Alia exempl. καθὼς ὑποστέλλεται ὁ λαὸς ὁ ἠττημένος καὶ ἠτιμωμένος ἐν τῇ φυγῇ αὐτῶν.⁴
- 4 (5). טָלַט. *Obvolvit.* Ο'. ἔκρυψε. Alia exempl. παρεκάλυπτε.⁵
- 5 (6). הַמְּלָטִים אֶת־נַפְשָׁם. Ο'. τῶν ἐξαιρουμένων σε (alia exempl. τὴν ψυχὴν σου⁶). Alia exempl. τῶν διασωσάντων τὴν ψυχὴν σου.⁷
- 6 (7). כִּי יִדְעַתִּי הַיּוֹם כִּי לֹא (לוֹ ק) אֶבְשָׁלוֹם חַי וְכַלְנוּ הַיּוֹם מֵאִזּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּעֵינֶיהָ. Ο'. ὅτι ἔγνωκα σήμερον, ὅτι εἰ Ἀβεσσαλὼμ ἔζη, πάντες (s. καὶ πάντες⁸) ἡμεῖς σήμερον νεκροί, ὅτι τότε τὸ (s. ὅτι τοῦτο⁸) εὐθὲς ἦν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. Alia exempl. ὅτι οἶδας ὅτι Ἀβεσσαλὼμ εἰ ἔζη, σήμερον πάντες ἂν ἡμεῖς ἀπεθάνομεν, ὅτι ἐκεῖνος ἤρεσκεν ἐνώπιόν σου.⁹
- 7 (8). בִּיהָדָה נִשְׁבַּעְתִּי. Ο'. ἐν κυρίῳ ὤμοσα. Alia exempl. κατὰ τοῦ κυρίου ὀμωμόκασιν.¹⁰

- 7 (8). כִּי־אֵינָהּ יוֹצֵא. Ο'. ὅτι εἰ μὴ ἐκπορεύσῃ σήμερον. Alia exempl. ὅτι εἰ μὴ σὺ ἐξελεύσῃ εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ.¹¹
- אִם־יָלִין אִישׁ. Ο'. εἰ ἀυλισθήσεται ἀνὴρ. Alia exempl. εἰ ὑπνώσει τις; alia, οὐ μὴ μείνῃ ἢ ὑπνώσῃ τις.¹²
- וְרָעָה לְךָ זֹאת. Ο'. καὶ ἐπίγνωθι σεαυτῷ, καὶ (s. ὅτι) κακόν σοι τοῦτο. Alia exempl. καὶ ἐπίγνωθι τοῦτο σεαυτῷ, ὅτι χεῖρόν σοι ἔσται τοῦτο.¹³
- 8 (9). וְלִכְלֹה־הָעַם הַגִּידוּ. Ο'. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀνήγγειλαν. Alia exempl. καὶ ἀπηγγέλη παντὶ τῷ λαῷ.¹⁴
- 9 (10). נִדֹן. *Disceptans.* Ο'. κρινόμενος. Alia exempl. διακρινόμενος; alia, γογγύζοντες.¹⁵
- הֲצִילָנוּ מִכַּף. Ο'. ἐρρύσατο ἡμᾶς ἀπὸ πάντων. Alia exempl. ἐξήρηται ἡμᾶς ἐκ χειρὸς πάντων.¹⁶
- מִלְטָנוּ. Ο'. ἐξείλετο (alia exempl. ἐρρύσατο¹⁷) ἡμᾶς.
- 10 (11). עָלִינוּ מֵת. Ο'. ἐφ' ἡμῶν, ἀπέθανεν. Alia exempl. ἐφ' ἑαυτοῦ εἰς βασιλέα, τέθνηκεν.¹⁸
- אַתֶּם מַחֲרִשִׁים. *Vos tam segnes estis.* Ο'. ὑμεῖς κωφεύετε. Alia exempl. σιωπᾶτε ὑμεῖς.¹⁹
- 13 (14). שָׂר־צָבָא. Ο'. ἄρχων δυνάμεως. Alia exempl. ἀρχιστράτηγος.²⁰
- 16 (17). וַיִּמְדוּ. Ο'. καὶ ἐτάχυνε (alia exempl. ἔσπευσε²¹).

CAP. XIX. ¹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ² Ibidem. Montef. e Regio affert: "Ἄλλος καὶ διεστέλλετο, librarii an editoris errore incertum. ³ Cod. 243 in marg. ⁴ Sic Codd. 19 (cum ὑπεστέλλετο, add. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ post ἠτιμωμένος), 82, 93, 108 (cum ὑπεστέλλετο), Reg. (cum ὑποστ. λαὸς ἠττημ. ἠτιμ.). Cf. Scharfenb. in *Animadv.* T. II, p. 147. ⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum περιεκ.), 82, 93, 108. Ibidem mox ἀνεβόα pro ἔκραξεν, et τέκνον ἐμὸν pro υἱέ μου venditant. ⁶ Sic Codd. XI, 44 (om. τὴν), 52 (idem), 56, alii (inter quos 243). ⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁸ Sic Ald., Codd. XI, 29, 44, 55, alii (inter quos 243). ⁹ Sic Comp. (cum οἶδα . . . σήμερον καὶ πάντες . . . ὅτι τότε ἤρεσκεν), Codd. 19, 82 (cum εἰ Ἀβ. pro Ἀβ. εἰ), 93 (cum εἰ Ἀβ. ζῆ), 108. ¹⁰ Sic Comp., Codd. 19 (cum ὀμωμ.), 82, 93, 108. ¹¹ Sic Comp. (om. εἰς ἀπ. τ. λ.), Codd. 19 (cum ἐξέλθῃς pro

σὺ ἐξελεύσῃ), 82, 93, 108, Reg. ¹² Prior lectio est in Codd. 82, 93, Reg.; posterior in Comp. (om. ἢ ὑπνώσῃ), Codd. 19 (cum μείνοι), 108 (cum μένη ἢ ὑπνώσει). ¹³ Sic Comp. (cum σταντῷ), Codd. 19 (cum καὶ εἶπεν ἐπίγνωθι τ. σταντῷ), 82, 93, 108 (cum καὶ εἶπεν ἐπίγνωθι, et om. ἔσται), Reg. (cum ἐπίγνώσῃ). Statim ἐκ πάντων τῶν κακῶν τῶν ἐπεληλυθόντων σοι Comp. (cum ἐπὶ σέ pro σοι), Codd. 19, 82 (ut Comp.), 93 (cum ἐκ π. τούτων τῶν κ., et ἐπὶ σέ), 108. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁵ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. XI, 29, 44, 55, alii (inter quos 243); posterior in Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. (cum γογγύζων). ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁷ Ibidem. ¹⁸ Sic Codd. 19, 82, 93 (cum ἑαυτοῖς pro ἐφ' ἑαυτοῦ), 108. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 19 (cum ὑμεῖς σ.), 82, 93 (cum ἡμεῖς), 108. ²⁰ Ibidem. Cf. ad Cap. x. 16. ²¹ Ibidem.

17 (18). וַיַּצְלִחוּ הַיִּרְדֵּן. *Et trajecerunt Jordanem.*
 O'. και κατεύθυναν τὸν Ἰορδάνην. Alia exempl. και ἀποστέλλουσιν ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην.²²

18 (19). וַיַּעְבְּרוּ הָעֶבְרָה לְעֵבִיר אֶת-בֵּית הַמֶּלֶךְ.
Et transierat ratis, ut traduceret familiam regis. O'. και ἐλειτούργησαν τὴν λειτουργίαν (ἡ ἐβְרָה) τοῦ διαβιβάσαι τὸν βασιλέα, και διέβη ἢ διάβασις τοῦ ἐξεγείραι τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως.²³

19 (20). עֵין. O'. ἀνομίαν. Alia exempl. ἀδικίαν.²⁴

22 (23). לְשָׁטָן. O'. εἰς ἐπίβουλον. Alia exempl. εἰς σατάν.²⁵

24 (25). וּמִפְּשֵׁת. O'. και Μεμφιβοσθέ ("Ἄλλος Μεμφιβάαλ²⁶).

וְלֹא-עָשָׂה שְׂפָמוֹ. O'. (—) οὐδὲ ὠνυχίσατο (4), οὐδὲ ἐποίησε (Σ. ἐκείρατο²⁷) τὸν μύστακα αὐτοῦ.

26 (27). רָמַי. *Decerit me.* O'. παρελογίσατό (alia exempl. ἀπέρριψε²⁸) με.

27 (28). וַיִּרְגַּל בְּעַבְדֶּךָ. *Et calumniatus est servum tuum.* O'. και μεθώδευσεν ἐν τῷ δούλῳ σου. Alia exempl. και κατηγορήκε τοῦ δούλου σου.²⁹

28 (29). וַיִּמְהַיֵּשׁ-לִּי עוֹד צַדִּיקָה וְלֹעֵק. O'. και τί ἐστι μοι ἔτι δικαίωμα, και τοῦ κεκραγέμαι με. Alia exempl. και ἐκ χειρὸς τίνος ἐστὶ μοι ἔτι δικαιοσύνη; και ἐβόησεν.³⁰

29 (30). הַדְּבַר עוֹד דְּבָרֶיךָ. O'. λαλεῖς (alia exempl. πληθύνεις³¹) ἔτι τοὺς λόγους σου.

32 (33). וַהֲוֵא-נִלְכַּל אֶת-הַמֶּלֶךְ. O'. και αὐτὸς διέθρεψε τὸν βασιλέα. Alia exempl. οὗτος ἐχορήγησε τῷ βασιλεῖ.³²

בְּשִׁיבְחוֹ בְּמַחְנֵים. O'. ἐν τῷ οἰκεῖν αὐτὸν ἐν Μαναῖμ. Alia exempl. ἐν τῷ καθῆσθαι αὐτὸν ἐν παρεμβολαῖς.³³

36 (37). כְּמַעַט. O'. ὡς βραχύ. Alia exempl. ὅτι ὀλίγον.³⁴

37 (38). וַיִּשְׁבַּנָּה. O'. καθισάτω (alia exempl. ἀποστρεψάτω³⁵) δῆ.

כְּמָהָם. O'. Χαμαάμ. Alia exempl. Χαμαὰμ ὁ υἱὸς μου.³⁶

38 (39). וְכֹל אֲשֶׁר-תְּבַחַר עָלַי. O'. και πάντα ὅσα ἂν ἐκλέξῃ ἐπ' ἐμοί. Alia exempl. και ὁ ἂν ἐπιτάξῃς μοι.³⁷

39 (40). עָבַר. O'. διέβη. Alia exempl. εἰστήκει.³⁸

40 (41). וַיַּעְבְּרוּ אֶת-הַמֶּלֶךְ (הָעֶבְרִי) (ק). O'. διαβαίνοντες μετὰ τοῦ βασιλέως. Alia exempl. διεβίβασαν αὐτόν.³⁹

42 (43). אִם-נִשְׂאָתָא לָנוּ. *An exemptio (munus) exempta est nobis?* O'. ἢ δόμα ἔδωκεν (alia exempl. δέδωκεν ἡμῖν⁴⁰), ἢ ἄρσιν ("Ἄλλος προσφύγιον⁴¹) ἤρεν ἡμῖν;

43 (44). וְגַם-בְּדוֹד אֲנִי מִמָּךְ. O'. και πρωτότοκος (בְּכוֹר) ἐγὼ ἢ σὺ, καίγε ἐν τῷ Δαυίδ εἶμι ὑπὲρ σέ.⁴²

הַקְלָתָנִי. O'. ὑβρισάς (alia exempl. ἡτίμακας⁴³) με.

²² Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ²³ Hic duae versiones coaluerunt, quarum prior abest a Comp. (cum διαβιβάσαι pro ἐξεγείραι), posterior autem a Codd. 82, 93.

²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁵ Sic Codd. XI, 29, 71 (cum σατανᾶν), 98, alii (inter quos 243). Cf. Hex. ad 1 Reg. xxix. 4. ²⁶ Cod. 243 in marg. sine nom.

²⁷ Codd. Reg., 243. Haec, οὐδὲ ὠνυχίσατο, desunt in Comp. solo. ²⁸ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Montef. e Regio oscitanter, ut videtur, exscripsit: "Ἄλλος και κατηγορήκασι τὸν δούλόν σου.

³⁰ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ³¹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ³² Idem. ³³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. (om. αὐτόν?). ³⁴ Idem. ³⁵ Idem. ³⁶ Sic

Comp. (cum Χιμαᾶν), Ald., Codd. XI, 19 (cum Ἀχιμαᾶν), 29, 52, 56, alii (inter quos 243). Joseph. Antiq. VII, 11, 4: Σὲ μὲν, εἶπεν, ἀπολύω, τὸν δὲ υἱὸν Ἀχιμανὸν ἄφες μοι. ³⁷ Sic

Comp. (cum ἂν), Codd. 19 (cum ἐπιτάξεις), 82, 93 (ut Comp.), 108, Reg. (ut Comp.). ³⁸ Sic Comp., Codd. XI, 19, 29 (cum ἰστήκει), 44, 52, alii (inter quos 243). ³⁹ Sic

Comp., Codd. 82, 93, 108. ⁴⁰ Sic Comp., Codd. 82, 93, Arm. 1. Duplex versio ἢ ἄρσιν ἤρεν ἡμῖν, quae Aquilam sapit, deest in Comp. ⁴¹ Cod. Reg. "Si sana est

lectio, confudit verba מָן, fugit, et נָשָׂא, quod h. l. quidem significat donavit."—Scharfenb. ⁴² En duae versiones, quarum prior deest in Comp., invitis libris. ⁴³ Sic

Codd. 19, 82, 93, 108.

43 (44). וְלֹא־הָיָה דְבָרִי רָשׁוֹן לִי לְהָשִׁיב. O'.
καὶ οὐκ ἐλογίσθη ὁ λόγος μου πρῶτός μου τοῦ
'Ιούδα ἐπιστρέψαι. Alia exempl. καὶ οὐκ ἐγένετο
τὸ ῥῆμά μου πρότερον τοῦ ἐπιστρέψαι.⁴⁴

CAP. XX.

1. וְשָׁם נִקְרָא אִישׁ בְּלִיעֵל. Et ibi forte erat vir
nequam. O'. καὶ ἐκεῖ ἐπικαλούμενος υἱὸς παράνομος.
Alia exempl. καὶ ἐκεῖ ἀπήντα ἀνὴρ υἱὸς λοιμός.¹
יְמִינִי. O'. ὁ 'Ιεμινί (potior scriptura 'Ιεμενεί).
Alia exempl. 'Αραχί, s. 'Αραχεί.²
2. וְאִישׁ יְהוּדָה דְּבָקוּ בְּמַלְכָם. O'. καὶ ἀνὴρ 'Ιούδα
ἐκολλήθη τῷ βασιλεῖ αὐτῶν. Alia exempl. οἱ
δὲ ἄνδρες 'Ιούδα προσεχώρησαν πρὸς τὸν βασιλέα
αὐτῶν.³
3. הֲנִיחַ. O'. ἀφήκε. Alia exempl. κατέλιπε.⁴
4. הֲזַעֲקֵנִי אֶת-אִישׁ. O'. βόησόν μοι τὸν ἄνδρα.
Alia exempl. παράγγειλόν μοι τοῖς ἀνδράσιν.⁵
פָּה. O'. αὐτοῦ. Alia exempl. ἐνταῦθα.⁶
5. וַיִּתֵּר מִן־הַמּוֹעֵד אֲשֶׁר יָעַדוּ. O'. καὶ ἐχρόνισεν
ἀπὸ τοῦ καιροῦ οὗ ἐτάξατο (alia exempl. καὶ
ὑστέρησε τῆς διατάξεως ἧς διέταξεν⁷) αὐτῷ
Δαυίδ.
6. אֶל־אֲבִישִׁי. O'. πρὸς 'Αμεσσαί (alia exempl.
'Αβεσσά⁸).
וְהֲצִיל עֵינָנוּ. Et eruat oculum nostrum (effugiat
nos? summa injuria nos afficiat?). O'. καὶ

- σκιάσει (וְהֲצִיל) τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν. Alia
exempl. καὶ σκεπασθῆ ἀφ' ἡμῶν.⁹
8. בְּנַבְעוֹן. O'. ἐν Γαβαών. Alia exempl. ἐπὶ τοῦ
βουνοῦ.¹⁰
  9. קָגוּר. O'. περιεζωσμένος. Alia exempl. περιέ-
κειτο.¹¹
  10. קָרַב מִצְמַדָּת. Gladius alligatus. O'. μάχαιραν
ἐξευγμένην (alia exempl. ἀμφήκη¹²).
  9. הִתְקַוָּה. O'. καὶ ἐκράτησεν (alia exempl. κατέ-
σχεν¹³).
  10. שָׁלַחְתָּהּ. O'. εἰς τὴν ψόαν. Alia exempl.
ἐπὶ τὴν λαγόνα.¹⁴
  - וַיִּשְׁפֹּךְ מַעְיָו. O'. καὶ ἐξεχύθη ἡ κοιλία αὐτοῦ.
Alia exempl. καὶ ἐξέχεε τὰ ἔντερα αὐτοῦ.¹⁵
  11. מִי אֲשֶׁר הָפַץ בְּיוֹאָב וּמִי אֲשֶׁר לָדָוִד. O'. τίς
ὁ βουλόμενος 'Ιωάβ, καὶ τίς τοῦ Δαυίδ. Alia
exempl. τίς αἰρείται τῷ 'Ιωάβ, καὶ τίς τῷ
Δαυίδ.¹⁶
  13. כִּנְאֵשֶׁר הָקָה. Postquam amotus est. O'. ἠνίκα
δὲ ἔφθασεν. Alia exempl. καὶ ἐγένετο ὅτε
μετέστη; alia, καὶ ἐγένετο ὅτε μετέστησε τὸν
'Αμεσσά.¹⁷
  15. וַיִּצְרוּ עָלָיו. O'. καὶ ἐπολιόρκουν ἐπ' αὐτόν.
Alia exempl. καὶ περιεκάθισαν αὐτόν.¹⁸
  - וַיִּשְׁפְּכוּ סִלְלָהָהּ אֶל־הָעִיר. O'. καὶ ἐξέχεαν
πρόσχωμα πρὸς τὴν πόλιν. Alia exempl. καὶ
ἔβαλον χάρακα ἐπὶ τὴν πόλιν.¹⁹
  16. מִן־הָעִיר. O'. ἐκ τοῦ τείχους. Alia exempl.
ἐκ τῆς πόλεως.²⁰

⁴⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. (om. τό).
CAP. XX. ¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (om. ἀνὴρ),
Reg. ² Sic Codd. 19, 82, 93 (cum δέξι in marg.), 108.
³ Sic Comp. (cum προσεκολλήθησαν), Codd. 19, 82, 93, 108,
Reg. ⁴ Sic Comp., Codd. 82, 93 (cum κατέλιπε), 108.
⁵ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ⁶ Sic Comp., Codd. 19,
82, 93, 108. ⁷ Sic Codd. 19 (cum καὶ οὐχ ὑστ.), 82 (cum
ὑστερήσαι), 93, 108 (ut 19), Reg. (cum διέταξατο). ⁸ Sic
Comp., Codd. III (cum 'Αβισαί), XI, 44, 64, alii (inter
quos 243). ⁹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ¹⁰ Sic
Codd. 19, 82, 93 (cum ἐπὶ τὸν β.), 108, Reg. ¹¹ Sic
Codd. 19, 82, 93, 108. ¹² Sic Comp., Codd. 19, 82, 93
(cum ἀμφήκη), 108, Reg. (cum ἀμφιμήκη). Post μάχαιραν
Cod. 158 infert δύστομον (sic) ἀμφήκη. ¹³ Sic Comp.,

Ald., Codd. XI, 19, 29, 44, alii (inter quos 243). ¹⁴ Sic
Codd. 19, 82, 93, 108, 158 (cum εἰς τὴν λ.). Cf. ad Cap.
iii. 27. ¹⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁶ Sic
Codd. 19 (cum ἐρείτε), 82 (cum ἐρείται), 93 (cum αἰρείτε),
108 (ut 82). Scripturam αἰρείται defendit locus 1 Reg.
xix. 2 in LXX, quae tamen vox hic cum tertio casu inso-
lentius construitur. ¹⁷ Prior lectio est in Ald., Codd.
XI (cum ὅτι), 29, 52, aliis (inter quos 243); posterior in
Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum αὐτόν pro τὸν), 108 (cum
'Αβεσσά). ¹⁸ Sic Comp. (cum περιεκάθησαν), Codd. 82,
93, 108, Reg. ¹⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82 (cum ἔβαλλον),
93 (cum ἔλαβον), 108, Reg. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82,
108.

18. וְשָׂאוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּאֵבֶל וְכֵן הִתְמוּ. *Interrogando interrogant in Abel; et sic perficiebant rem.* Ο'. ἠρωτημένος ἠρωτήθη ἐν τῇ Ἀβέλ καὶ ἐν Δὰν (וְכֵן) εἰ ἐξέλιπον (הִתְמוּ) ἃ ἔθεντο οἱ πιστοὶ τοῦ Ἰσραήλ· ἐρωτῶντες ἐπερωτήσουσιν ἐν Ἀβέλ, καὶ οὕτως εἰ ἐξέλιπον.²¹

19. אֲנִי שְׁלָמִי אֶמְוִנִי יִשְׂרָאֵל. *Ego sum (ex urbi-bus) pacificis et fidelibus Israelis.* Ο'. ἐγὼ εἰμι εἰρηνικὰ τῶν στηριγμάτων Ἰσραήλ. Ἄλλος· ἃ ἔθεντο (וְשָׂאוּ) οἱ πιστοὶ τοῦ Ἰσραήλ.²²

לִמָּה תִבְלֵעַ. *Cur devoras.* Ο'. ἵνατί καταποντίζεις. *Alia exempl. τί καταπίνεις.*²³

20. הֲלִילָהּ לִי אֶם-אֲבִלֵעַ. Ο'. ἰλεώς μοι ἰλεώς μοι εἰ καταποντιῶ. *Alia exempl. μή μοι γένοιτο εἰ καταπίομαι.*²⁴

21. נִשְׁאָ יָדוֹ. Ο'. καὶ ἐπῆρε (*alia exempl. ἀντήρε*²⁵) τὴν χεῖρα αὐτοῦ.

22. בְּחַכְמָתָהּ. Ο'. ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτῆς. *Alia exempl. κατὰ τὴν φρόνησιν αὐτῆς.*²⁶

23. אֶל כָּל-הַצָּבָא. Ο'. πρὸς πάσῃ τῇ δυνάμει. *Alia exempl. ἦν ἐπὶ πάσης τῆς στρατιᾶς.*²⁷

עַל-הַכְּרִי (הַכְּרִי ק) וְעַל-הַפְּלִתִי. Ο'. ἐπὶ τοῦ Χερεθί, καὶ ἐπὶ τοῦ Φελεθί. *Alia exempl. ἐπὶ τοῦ πλινθίου, καὶ ἐπὶ τοὺς δυνάστας.*²⁸ Ἀ. ἐπὶ τοῦ Χερηθί, καὶ ἐπὶ τοῦ Φεληθί. Σ. ἐπὶ τῶν Χερηθαίων, καὶ ἐπὶ τῶν Φεληθαίων. Θ. ἐπὶ τοῦ πλινθίου, καὶ ἐπὶ τοὺς δυνατούς.²⁹

24. הַמְזִכִּיר. Ο'. ἀναμνησκῶν. *Alia exempl. ὑπομνησκῶν.*³⁰

26. וְגַם עִירָא הַיְאִרִי הָיָה לְדָוִד. Ο'. καίγε Ἰρὰς ὁ Ἰαρὶν ἦν ἱερεὺς τῷ Δαυίδ. Σ. Εἶρας δὲ ὁ Εἰλαρίτης ἦν ἱερεὺς τῷ Δαυίδ.³¹ Ἄλλος· καὶ Ἰωδαὲ ὁ Ἰέθερ ἦν ἱερεὺς τῷ Δαυίδ.³²

CAP. XXI.

1. וַיִּבְקֶשׂ דָּוִד אֶת-פָּנָיו יְהוָה. Ο'. καὶ ἐζήτησε Δαυίδ τὸ πρόσωπον κυρίου. *Alia exempl. καὶ ῥῆμα ἐζήτει Δαυίδ παρὰ κυρίου.*¹

2. לֹא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָמָּה כִּי אֶם-מִיִּתְרֵי הַמְּאֹרִי. Ο'. οὐχ υἱοὶ Ἰσραήλ εἰσιν, ὅτι ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ ἐλλείματος (*alia exempl. αἵματος*²) τοῦ Ἀμορραίου. *Alia exempl. οὐκ ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, ὅτι ἀπὸ τῶν καταλοίπων τῶν Ἀμορραίων ἦσαν.*³

וַיִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נְשָׁבְעוּ לָהֶם וַיִּבְקֶשׂ שָׂאוּ לְהַפְּתֵם וַיְהוּדָה בְּקִנְיָתוֹ לְבְנֵי-יִשְׂרָאֵל וַיְהוּדָה. Ο'. καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ ὤμοσαν αὐτοῖς (*alia exempl. add. μὴ ἀπολέσαι αὐτούς*⁴), καὶ ἐζήτησε Σαοὺλ πατάξαι αὐτούς ἐν τῷ ζηλῶσαι αὐτὸν τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ καὶ Ἰούδα. Ἀ... καὶ ἐζήτησε Σαοὺλ τοῦ πλήξαι αὐτούς ἐν τῷ ζηλῶσαι αὐτὸν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ καὶ Ἰούδα. Σ. τῶν δὲ υἱῶν Ἰσραήλ ὁμοσάντων αὐτοῖς, ἐπεχείρησε Σαοὺλ πατάξαι αὐτούς, ζηλώσας ὑπὲρ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ καὶ Ἰούδα. Θ... καὶ ἔστησε Σαοὺλ συντελέσαι αὐτούς ἐν τῷ ζηλῶσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ καὶ τοῦ Ἰούδα.⁵

²¹ Duplex versio, ἐρωτῶντες—Ἰσραήλ (v. 19), desideratur in Codd. XI, 56, 71, 119, 121 (in textu), 158, 245; qua retenta, reliqua, ἠρωτημένος—τοῦ Ἰσραήλ, reprobatur Comp. Haec autem, ἃ ἔθεντο οἱ πιστοὶ τοῦ Ἰσραήλ, pertinent ad v. 19. ²² Vid. not. praeced. ²³ Sic Comp., Codd. 82 (cum καταπίνης), 93 (cum καταπίνεις), 108. ²⁴ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁵ Idem (om. καί). Cf. ad Cap. xviii. 28. ²⁶ Idem. ²⁷ Sic Comp., Codd. 19 (cum στρατείας), 82, 93, 108, Reg. (cum ἐπὶ πᾶσαν τὴν στρατηγίαν). ²⁸ Sic Codd. 19, 82 (cum πλινθίου), 93 (idem), 108, Reg. ²⁹ Cod. 243 (cum πλινθίου). Montef. e Coislin. i exscripsit: Θ. ἐπὶ τῶν δυνατῶν. Theodotionis lectionem enarrat Theodoret. Quaest. XL in 2 Reg. p. 443:

Πλινθίον οἶμαι καλεῖσθαι, ὃ παρὰ τοῖς ἔξωθεν συγγραφεῦσι πλαισιον ὀνομάζεται. Εἶδος τοῦτο στρατιωτικῆς παρατάξεως, τετραγώνον ἐχούσης τὸ σχῆμα. ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³¹ Cod. 243. ³² Idem in marg. sine nom.

CAP. XXI. ¹ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ² Sic Ald., Codd. II, III, XI, 29, 44, 55, alii (inter quos 243), Arm. i. De confusione scripturarum ΑΙΜματος et ΑΙματος cf. Hex. ad Lev. xviii. 12. Jos. xiii. 12. ³ Sic Comp. (om. τῶν ante Ἀμορ.), Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. ⁴ Sic Codd. 19, 82, 93 (cum τοῦ μή). ⁵ Cod. 243. (Ad Theodotionem Montef. exscripsit ἐν τῷ ζ. υἱοὺς Ἰσρ. καὶ Ἰούδα, repugnante Parsonsii amanuensi.) Codd. 19, 82, 93, 108, in textu: καὶ ἔστησε Σαοὺλ τοῦ συντελέσαι αὐτούς ἐν

4. אֲמַרְיִם. Ο'. λέγετε. Alia exempl. θέλετε.⁶
 5. מִדְּתִיּוֹצֵב. Ut consistere non possimus. Ο'. τοῦ μὴ ἐστάναι αὐτόν. Alia exempl. τοῦ μὴ ἀντικαθίστασθαι.⁷
 6. יָנְתָן. Ο'. δότω. Alia exempl. καὶ δοθήτωσαν.⁸
 יְהוֹקֵעֵנוּם לַיהוָה. Et palo affigamus eos Iovae. Ο'. καὶ ἐξηλιάσωμεν αὐτούς (alia exempl. ἐξιλασόμεθα ἐν αὐτοῖς⁹) τῷ κυρίῳ. 'Α. καὶ ἀναπήξωμεν αὐτούς τῷ κυρίῳ. Σ. ἵνα κρεμάσωμεν αὐτούς ἐπὶ (coram) τοῦ κυρίου.¹⁰
 בְּגִבְעַת שָׂאוּל. Ο'. ἐν τῷ Γαβαὼν (alia exempl. ἐν τῷ βουνῷ¹¹) Σαούλ. 'Α. Σ. Ο'. ἐν Γαβαὼν Σαούλ.¹²
 7. וַיַּחַמְלֵהֶם עַל-מַפְיבֹשֶׁת. Ο'. καὶ ἐφείσατο ὁ βασιλεὺς ἐπὶ Μεμφιβοσθέ. Alia exempl. καὶ περιποιήσατο ὁ βασιλεὺς τὸν Μεμφιβάαλ.¹³
 9. וַיִּקְעֵם. Ο'. καὶ ἐξηλίασαν ('Α. ἀνέπηξαν¹⁴) αὐτούς.
 10. וַיַּתְרֹשֶׁהוּ. Ο'. καὶ ἔπηξεν. Alia exempl. καὶ διέστρωσεν αὐτόν.¹⁵
 נָתַתְּהָ לָנוּ... לְנוּהָ. Ο'. ἔδωκε . . . καταπαῦσαι. Alia exempl. ἀφῆκε . . . καθίσει.¹⁶

11. Ο'. καὶ ἐξελύθησαν—τῶν γιγάντων.¹⁷
 12. מִרְחֹב. Ο'. ἐκ τῆς πλατείας. Alia exempl. ἀπὸ τοῦ τείχους.¹⁸
 וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ שָׁם הַפְּלִשְׁתִּים. Ο'. ὅτι ἔστησαν αὐτούς ἐκεῖ οἱ ἀλλόφυλοι. Alia exempl. κρεμάσαντων αὐτούς ἐκεῖ τῶν ἀλλοφύλων.¹⁹
 14. וַיַּעֲרֹר אֱלֹהִים לְאַרְץ. Et exorari se passus est Deus a terra. Ο'. καὶ ἐπήκουσεν ὁ θεὸς τῇ γῆ. Alia exempl. καὶ ἐξιλάσατο ὁ θεὸς τὴν γῆν.²⁰
 15. וַיַּעַף דָּוִד. Ο'. καὶ ἐπορεύθη (potior scriptura ἐξελύθη²¹) Δαυίδ. Schol. πρεσβύτης γὰρ ἦν.²²
 16. וַיִּשְׁבוּ (וַיִּשְׁבִּי ק) בְּנֵי אֲשֶׁר בִּילְיָדֵי הַרְפָּה. Ο'. καὶ 'Ιεσβὶ (alia exempl. add. ἐν Νὸβ²³) ὅς ἦν ἐν τοῖς ἐκγόνοις τοῦ 'Ραφά. Alia exempl. καὶ 'Ιεσβὶ εἶς ἦν ἐκ τῶν ἀπογόνων τῶν γιγάντων.²⁴ Alia: καὶ Δαδὸν υἱὸς 'Ιωὰς ὅς ἦν ἐκ τῶν ἀπογόνων τῶν γιγάντων.²⁵
 וַיִּשְׁלַח מֵאוֹת. Ο'. τριακοσίων σίκλων ('Αλλοσσταθμῶν²⁶).
 וַיִּגְוֹר הַחֶדְשָׁה. Cinctus erat novo (gladio). Ο'. περιεζωσμένος κορύνην ('Α. καινήν. Σ. μάχαιραν. Θ. παραζώνην²⁷).

τῷ ζήλῳ 'Ισραὴλ (τοῦ 'Ισρ. 82, 93) καὶ 'Ιούδα (τοῦ 'Ιούδα 82; τῷ 'Ιούδα 93, 108). ⁶ Sic Comp., Codd. 19 (cum θ. ἡμεῖς pro ἡμεῖς θ.), 56, 82, 93, 108, 246. Hieron. *vultis*. ⁷ Sic Comp., Codd. 19 (cum καθίστασθαι αὐτόν), 82 (cum ἀντικαθίστασθαι), 93, 108, 243 (in marg.), Reg., Theodoret. (ut 19). ⁸ Sic Comp., Codd. 19 (om. καὶ), 82, 93, 108. ⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108, Theodoret. ¹⁰ Codd. Reg., 243. Coislin. 1 affert: Σ. ἵνα κρεμάσωμεν κ. τ. ε. Θ. καὶ ἐξηλιάσωμεν κ. τ. ε. Cf. Hex. ad Num. xxv. 4. ¹¹ Sic Comp., Codd. XI, 19, 29, 44 (om. τῷ), 52 (idem), alii (inter quos 243, superscripto Θ.). ¹² Cod. 243 in marg. Sic in textu Codd. II, III, 64, 123, 247. ¹³ Sic Codd. 19 (cum περιποιήσατο), 82, 93, 108 (cum περιπ. ὁ β. τοῦ M.), Reg. (cum Μεμφιβοσθέ?). ¹⁴ Theodoret. Quaest. XLII in 2 Reg. p. 446. Parum probabiliter Cod. 243 in marg.: 'Α. ἐξιλέωσαν, quae scriptura est in Comp., Cod. 108. ¹⁵ Sic Comp. (cum ἔστρωσεν), Ald., Codd. XI, 19 (ut Comp.), 29 (cum διέστρωσεν), 44, 52 (ut Comp.), alii (inter quos 243). Mox ἐπὶ τὴν πέτραν iidem. ¹⁶ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Reg. ¹⁷ Clausula, quae non huc, sed ad vv. 15, 16 pertinet, abest a Comp., Ald., Codd. XI, 29, 52, aliis (inter quos 243); in libris autem 19, 82, 93, 108 ante καὶ ἀπηγγέλη legitur. ¹⁸ Sic Comp., Codd. XI, 19, 29, 44,

56, alii (inter quos 243). ¹⁹ Idem. ²⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum ἐξιλάτο), 108. ²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, XI, 19, 29, 44, 52, ceteri fere omnes, Arm. 1. Pro altera lectione, librarii errore e v. 12 huc traducta, stant Codd. II, 55, 245 tantum. ²² Cod. 243, teste Parsonsii amanuensi. Montef. ex eodem oscitanter exscripsit: Σ. πρεσβύτης γὰρ ἦν; quae res fraudi fuit D. Abr. Geigero in *Symmachus* etc. p. 48. Scilicet scholiasta iste aut Theodoretum compilavit, qui in Quaest. XLIII in 2 Reg. p. 446 ita in h. l. commentatur: Πόθεν ὁ Δαυὶδ παραταττόμενος ἐξελύθη; Πρεσβύτης ἦν· ἐνίκα δὲ τῇ προθυμίᾳ τοῦ σώματος τὴν ἀσθένειαν κ. τ. ε.; aut Procopium, qui in Scholiis p. 150 ait: Καὶ ἐξελύθη Δαυὶδ] Πρεσβύτης γὰρ ὢν, καὶ πλείστα προμαχεσάμενος, ἀπέπειε τῷ σώματι. Cf. Scharfenb. in *Ani-madv*. T. II, p. 149. ²³ Sic Comp. (cum ἀπὸ Νὸβ), Codd. III, 247 (cum ἐννοβὸς pro ἐν Νὸβ ὅς). ²⁴ Sic Codd. XI (cum Δαδὸν pro 'Ιεσβὶ), 29, 52, 56 (ut XI), alii (inter quos 243). ²⁵ Sic Codd. 19, 82 (om. ὅς ἦν), 93 (idem), 108. Ex hac scriptura depravata esse videtur clausula posterior v. 11, quae vacat in Hebraeo: καὶ ἐξελύθησαν, καὶ κατέλαβεν αὐτούς Δὰν υἱὸς 'Ιωὰ ἐκ τῶν ἀπ. τῶν γ. ²⁶ Cod. 243 in marg. sine nom. ²⁷ Cod. 243 (cum 'Α. κενήν). Theodotionis παραζώνην, pugionem (?), in textu

17. וְלֹא תִכְבַּה אֶת-יָנֹר. Ο'. καὶ οὐ μὴ σβέσης τὸν λύχνον. Ἄλλος· καὶ οὐ μὴ σκεδάσης τὴν λυχνίαν.²⁸

18. בָּנָב. Ο'. ἐν Γέθ (alia exempl. Γαρζέλ; alia, Γαζέθ²⁹).

הַחֲשֵׁתִי. Ο'. ὁ Ἀστατωθί. Alia exempl. ὁ Ἀσωθί; alia, ὁ Χετταίος.³⁰

אֶת-סָרַף אֲשֶׁר בִּילְדֵי הַרְפָּה. Ο'. τὸν Σέφ ἐν τοῖς ἐγγόνοις (potior scriptura τὸν ἐν τοῖς ἐκγόνοις³¹) τοῦ Ῥαφά. Alia exempl. τοὺς ἐπισυνηγμένους ἀπογόνους τῶν γιγάντων.³²

19. בְּגֹב. Ο'. ἐν Ῥόμ (alia exempl. Ῥόβ; alia, Γόβ³³).

בֶּן-יַעִיר. Ο'. υἱὸς Ἀριωργίμ (alia exempl. Ἀρωρί³⁴).

20. אִישׁ מְדִין (מְדוֹן ק'). Vir procerae staturae. Ο'. ἀνὴρ μαδών (alia exempl. ἐκ μαδών³⁵). Ἀ. (ἀνὴρ) ἀντίδικος (s. ἀντιλογίας). Σ. (ἀνὴρ) πρόμετρος.³⁶

וַגַּם-הוּא יָלַד לְהַרְפָּה. Ο'. καίγε αὐτὸς ἐτέχθη τῷ Ῥαφά. Alia exempl. καὶ οὗτος ἀπόγονος Τιτάνων.³⁷

21. שְׁמַעִי (שְׁמַעֲא ק'). Ο'. Σεμεί. Alia exempl. Σαμά, s. Σαμαά.³⁸

22. וַיִּלְדוּ לְהַרְפָּה בָּנָת. Ο'. ἐτέχθησαν ἀπόγονοι

τῶν γιγάντων ἐν Γέθ τῷ Ῥαφά οἶκος. Alia exempl. ἐτέχθησαν τῷ Ῥαφά οἶκος ἐν Γέθ.³⁹

CAP. XXII.

2. יְהוָה סִלְעִי וּמִצְדָּתִי. Ο'. κύριε πέτρα μου, καὶ ὀχύρωμά μου. Alia exempl. κύριος στερεῶν με ἐκ θλίψεώς μου (מִצְרָתִי).¹

וּמִפְּלִטֵי-לִי. Ο'. καὶ ἐξαιρούμενός με ἐμοί. Alia exempl. καὶ διασώζων με.²

3. צוּרִי. Ο'. φύλαξ μου ἔσται μοι. Alia exempl. πλάστης μου.³

וְהִסְתַּבֵּוּ. Ο'. πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ. Alia exempl. σκεπασθήσομαι ἐν αὐτῷ.⁴

מִגְּבִי. Ο'. ὑπερασπιστής μου. Alia exempl. ὄπλον μου.⁵

מִשְׁגְּבִי. Refugium meum. Ο'. ἀντιλήπτωρ μου. Alia exempl. μονώτατος ἐμοί.⁶

מִשְׁעִי. Ο'. σωτηρίας μου. Alia exempl. καὶ σωτήρ μου.⁷

מִחַרְסִי. Ab injuria. Ο'. ἐξ ἀδίκου. Alia exempl. ἐξ ἀσεβῶν.⁸

5. מְשַׁבְּרֵי-מוֹת. Fluctus mortis. Ο'. συντριμμοὶ θανάτου (alia exempl. ὑδάτων⁹).

וְנַחְלֵי בְלִיעַל יַבְעֵתַנִּי. Ο'. χείμαρροι ἀνομίας

habent Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁸ Sic Montef. ex Regio, invitis libris nostris. ²⁹ Prior scriptura est in Codd. XI, 29, 44, 52 (cum Γαρζέρ), 56 (idem), aliis (inter quos 243); posterior in Codd. 82, 93, 108. Cf. 1 Paral. xx. 4 in Hebr. et LXX. ³⁰ Prior lectio est in Comp., Ald. (cum Ἀσωθί), Codd. XI, 29, 44 (cum Ἀσωνθί), 52 (idem), 56, aliis (inter quos 243, cum Ἀσωθί); posterior in Codd. 19, 82, 93, 108. ³¹ Sic Codd. II, III, 55. ³² Sic Comp. (cum τῶν ἀπογόνων pro ἀπογόνους), Ald., Codd. XI, 19 (ut Comp.), 29, 44 (om. ἀπογόνους), 52, 56, alii (inter quos 243). ³³ Prior scriptura est in Ald., Codd. XI, 29, 44, 56, aliis; posterior in Codd. III, 247. ³⁴ Sic Ald., Codd. XI, 29, 44, 52, alii (inter quos 243). Pro

עִיר Masora legi jubet עִירֵי-יָעִיר, unde Comp. effecit יַעִיר τῶν ὑφαιόντων. ³⁵ Sic Comp., Ald., Codd. XI, 29, 44, 55, alii (inter quos 243). ³⁶ Cod. 243: Ἀ. ἀντίδικος. Σ. πρόμετρος. Procop. p. 153: ἀνὴρ ἐκ Γάδης (sic) Ἄκ. ἀντί-

δικος, ἤγουν ἀντιλογίας· ὁ δὲ Σύμ. πρόμετρος. ³⁷ Sic Comp. (cum καίγε αὐτὸς), Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. ad Cap. v. 18. xxiii. 13. ³⁸ Prior scriptura est in Codd. XI, 29, 44, 52, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 19, 64, aliis, Arm. 1. ³⁹ Sic Codd. XI, 29, 71 (cum νίφ pro τῷ), 121, 158, 245. Integer versus sic habetur in Codd. 19, 82, 93, 108: τοὺς τέσσαρας (תְּשַׁבְּרֵי-מוֹת) τούτους τοὺς τεχθέντας ἀπογόνους τῶν γιγάντων ἐν (τῶν ἐν 82, 93) Γέθ τῷ οἴκῳ Ῥαφά κατέβαλεν Δαυὶδ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ.

CAP. XXII. ¹ Sic Codd. 19 (cum στερέωμά μου pro στερεῶν με), 82, 93, 108 (cum κύριε). ² Idem. Lectio Aquilam sapit, coll. Hex. ad Psal. xvii. 44. xxx. 2. xxxi. 7. xlii. 1. lv. 8. ³ Idem. Cf. Hex. ad Deut. xxxii. 4, 15, ubi Theodotioni tribuitur. ⁴ Idem. ⁵ Idem. Cf. ad v. 36. ⁶ Sic Codd. 19 (cum εἰμι pro ἐμοί), 82, 93, 108. ⁷ Sic Codd. 19, 82 (cum καὶ σωτηρία μου), 93, 108. ⁸ Idem. ⁹ Sic Codd. 82, 93, 108.

δικος, ἤγουν ἀντιλογίας· ὁ δὲ Σύμ. πρόμετρος. ³⁷ Sic Comp. (cum καίγε αὐτὸς), Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. ad Cap. v. 18. xxiii. 13. ³⁸ Prior scriptura est in Codd. XI, 29, 44, 52, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 19, 64, aliis, Arm. 1. ³⁹ Sic Codd. XI, 29, 71 (cum νίφ pro τῷ), 121, 158, 245. Integer versus sic habetur in Codd. 19, 82, 93, 108: τοὺς τέσσαρας (תְּשַׁבְּרֵי-מוֹת) τούτους τοὺς τεχθέντας ἀπογόνους τῶν γιγάντων ἐν (τῶν ἐν 82, 93) Γέθ τῷ οἴκῳ Ῥαφά κατέβαλεν Δαυὶδ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ.

CAP. XXII. ¹ Sic Codd. 19 (cum στερέωμά μου pro στερεῶν με), 82, 93, 108 (cum κύριε). ² Idem. Lectio Aquilam sapit, coll. Hex. ad Psal. xvii. 44. xxx. 2. xxxi. 7. xlii. 1. lv. 8. ³ Idem. Cf. Hex. ad Deut. xxxii. 4, 15, ubi Theodotioni tribuitur. ⁴ Idem. ⁵ Idem. Cf. ad v. 36. ⁶ Sic Codd. 19 (cum εἰμι pro ἐμοί), 82, 93, 108. ⁷ Sic Codd. 19, 82 (cum καὶ σωτηρία μου), 93, 108. ⁸ Idem. ⁹ Sic Codd. 82, 93, 108.

δικος, ἤγουν ἀντιλογίας· ὁ δὲ Σύμ. πρόμετρος. ³⁷ Sic Comp. (cum καίγε αὐτὸς), Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. ad Cap. v. 18. xxiii. 13. ³⁸ Prior scriptura est in Codd. XI, 29, 44, 52, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 19, 64, aliis, Arm. 1. ³⁹ Sic Codd. XI, 29, 71 (cum νίφ pro τῷ), 121, 158, 245. Integer versus sic habetur in Codd. 19, 82, 93, 108: τοὺς τέσσαρας (תְּשַׁבְּרֵי-מוֹת) τούτους τοὺς τεχθέντας ἀπογόνους τῶν γιγάντων ἐν (τῶν ἐν 82, 93) Γέθ τῷ οἴκῳ Ῥαφά κατέβαλεν Δαυὶδ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ.

- ἐθάμβησάν με. Alia exempl. χείμαρροι βίαιοι περιέπνιξάν με.¹⁰
6. לְשׂוֹלַת הַבְּלִי. O'. ὠδίνες θανάτου. Alia exempl. σχοινία ἄδου.¹¹
מִקְשֵׁי-מוֹת. O'. σκληρότητες (alia exempl. παγίδες¹²) θανάτου.
7. לְבִצְרָרְלִי. O'. ἐν τῷ θλίβεσθαί με. Alia exempl. ἐν θλίψει μου.¹³
8. וְהִתְגַּעַשׁ. O'. καὶ ἐταράχθη. Alia exempl. ἐπέβλεψε, καὶ ἐσείσθη.¹⁴
וַיִּתְגַּעַשׁוּ. O'. καὶ ἐσπαράχθησαν (alia exempl. ἐφώνησαν¹⁵).
9. מִפִּי. O'. ἐκ στόματος αὐτοῦ. Alia exempl. ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.¹⁶
תֵּאֱכַל. O'. κατέδεται. Alia exempl. κατέφαγεν γῆν.¹⁷
בְּעָרוּ מִמֶּנּוּ. O'. ἐξεκαύθησαν ἀπ' αὐτοῦ. Alia exempl. ἀνήφθησαν ἐξ αὐτοῦ.¹⁸
11. וַיִּרְכַּב. O'. καὶ ἐπεκάθισεν (alia exempl. ἐπέβη¹⁹).
12. הַשְּׂרֵת-מַיִם עָבִי שְׁחָקִים. Congregationem aquarum, nubes nubium. O'. σκότος ὑδάτων, ἐπάχυνεν ἐν νεφέλαις ἀέρος. Alia exempl. καὶ ἐφείσατο (שָׁחַק) ὑδάτων αὐτοῦ, νεφέλαι ἀέρος.²⁰
13. בְּעָרוּ גַחְלֵי-אֵשׁ. O'. ἐξεκαύθησαν ἄνθρακες πυρός. Alia exempl. διήλθον χάλασαι καὶ ἄνθρακες πυρός.²¹
15. הֲצִי. O'. βέλη. Alia exempl. πετροβόλους.²²
וַיִּהְיֶימָם. Et conturbavit eos. O'. καὶ ἐξέστησεν (alia exempl. ἐξήχησεν²³) αὐτούς.
16. וַיִּרְאוּ. O'. καὶ ὄφθησαν (alia exempl. ἐφοβήθησαν²⁴).
16. בְּגַעַרְתָּ. O'. ἐν τῇ ἐπιτιμῇσει. Alia exempl. ἀπὸ ἀπειλῆς.²⁵
מִנְשַׁמַּת רוּחַ אֵפוֹ. O'. ἀπὸ πνοῆς πνεύματος θυμοῦ αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ ἀπὸ πνεύματος ὀργῆς αὐτοῦ.²⁶
17. וַיִּמְשְׁנִי. O'. εἴλκυσέ με. Alia exempl. καὶ ἀνείλατό με.²⁷
18. וַיִּצְלֵנִי מֵאִיְבֵי עַץ. O'. ἐρρύσατό με ἐξ ἐχθρῶν μου ἰσχύος. Alia exempl. ἐξείλετό με ἐξ ἰσχύος ἐχθρῶν μου.²⁸
וַיִּצְחֹקוּ. O'. ἐκραταιώθησαν. Alia exempl. ἰσχυον.²⁹
19. בְּיוֹם אִידִי. O'. ἡμέραι (potior scriptura ἐν ἡμέρα) θλίψεώς μου. Alia exempl. ἐν ἡμέρα ἀπωλείας μου.³⁰
20. וַיִּחַלְצֵנִי. O'. καὶ ἐξείλετό (alia exempl. ἐξέσπασε³¹) με.
21. כָּבַר יָדַי. O'. καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου. Alia exempl. δόξαν (כְּבֹד) χειρῶν μου.³²
22. וְלֹא רָשַׁעְתִּי מִן-לְהוֹי. O'. καὶ οὐκ ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου. Alia exempl. καὶ οὐκ ἠνόμησα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ μου.³³
23. כִּי כָל-מִשְׁפָּטַי לִנְגֹדִי. O'. ὅτι πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ κατεναντίον μου. Alia exempl. ὅτι πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἀπέναντί μου.³⁴
וַיִּקְחֵנוּ לְאִסוּרֵי מִמֶּנָּה. O'. καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστην ἀπ' αὐτῶν. Alia exempl. καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ οὐκ ἀποστήσεται ἀπ' ἐμοῦ.³⁵
24. לֹא תָמִים לוֹ. O'. ἄμωμος αὐτῷ. Alia exempl. ὁσιος μετ' αὐτοῦ.³⁶

¹⁰ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ¹² Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Comp. habet πέδαι θανάτου, invitis libris. ¹³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁴ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁵ Sic Codd. 19, 93, 108. ¹⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. Hex. ad Psal. xvii. 9. ¹⁷ Idem. ¹⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ¹⁹ Idem. ²⁰ Sic Codd. 19 (cum πολλῶν pro αὐτοῦ), 82, 93, 108. ²¹ Idem. Cf. Hex. ad Ps. xvii. 13. ²² Idem. ²³ Idem. ²⁴ Idem. ²⁵ Idem.

dem. ²⁶ Sic Codd. 19 (cum τῆς ὀργῆς pro πν. ὀργῆς), 82, 108. ²⁷ Sic Codd. 19 (cum ἐνείλατο), 82 (om. καὶ), 93, 108. ²⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁹ Sic Comp., Codd. 82, 93 (cum ἰσχυεν), 108. ³⁰ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³¹ Idem. ³² Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ³³ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108. ³⁴ Sic Codd. 82, 93, 108. ³⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108.

25. כְּבָרִי. Ο'. καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου. *Ἄλλος* δοξασμός μου.³⁷
26. עַם-הַתְּהִיָּה. Ο'. μετὰ ὁσίου ὁσιωθήση. Alia exempl. μετὰ ἐλεήμονος ἔλεον ποιήσεις.³⁸
- עַם-גְּבוּרַת-הַתְּמִים. Ο'. καὶ μετὰ ἀνδρὸς τελείου τελειωθήση. Alia exempl. καὶ μετὰ ἀνδρὸς ὁσίου ὁσιωθήση.³⁹
27. עַם-נְבִיָּה. Ο'. καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔση. Alia exempl. μετὰ ἀθῶου ἀθῶος ἔση.⁴⁰
- תְּהִיָּה. Ο'. στρεβλωθήση. Alia exempl. διαστρέψεις.⁴¹
28. עַם-עֲנִי. Ο'. καὶ τὸν λαὸν τὸν πτωχόν. Alia exempl. ὅτι σὺ λαὸν ταπεινόν; alia, ὅτι σὺ τὸν λαὸν τὸν πρᾶον.⁴²
- עַל-רַמִּים. Ο'. ἐπὶ μετεώρων. Alia exempl. ὑπερηφάνων; alia, ὑψηλῶν.⁴³
29. אֶתְהַיָּרִי. Ο'. σὺ ὁ λύχνος μου. Alia exempl. σὺ φωτιεῖς λύχνον μου.⁴⁴
- יְהִיָּה יְגִיָּה קְשֵׁי. Ο'. καὶ κύριος ἐκλάμψει (alia exempl. ἀναλάμψει⁴⁵) μοι τὸ σκότος (alia exempl. ἐν σκότει⁴⁶) μου.
30. גְּדוּד. Ο'. μονόζωνος. Alia exempl. πεφραγμένος.⁴⁷
- אֶדְלֶג-שׁוֹר. Ο'. ὑπερβήσομαι τείχος. Alia exempl. ἐξαλοῦμαι ὡς μύσχος.⁴⁸

31. הָאֵל. Ο'. ὁ ἰσχυρός. Alia exempl. θεός.⁴⁹
- תְּמִים. Ο'. ἄμωμος. Alia exempl. ὁσία.⁵⁰
- צָרָה. Ο'. κραταῖον πεπυρωμένον. Alia exempl. πεπυρωμένον; alia, κραταῖον.⁵¹
- לְכָל-הַחֲסִים בּוֹ. Ο'. πᾶσι τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' αὐτόν. Alia exempl. πάντων τῶν εὐλαβουμένων αὐτόν.⁵²
33. מְעוּזִי חַיִּל. *Munimentum meum validum.* Ο'. ὁ κραταῖων με δυνάμει. Alia exempl. ὁ περιτιθείς μοι δύναμιν.⁵³
- וַיִּתֵּר תְּמִים דְּרָבּוֹ (דְּרָבּוֹ ק). *Et circumducit integrum viam ejus.* Ο'. καὶ ἐξετίναξεν (alia exempl. ἔθετο⁵⁴) ἄμωμον τὴν ὁδόν μου. Alia exempl. καὶ διδοὺς ὁσιότητα ταῖς ὁδοῖς μου.⁵⁵
34. מְשֻׁהָ. Ο'. τιθείς. Alia exempl. στηρίζων.⁵⁶
35. וַיִּנְחֲתוּ קֶשֶׁת-נְחוּשָׁה זְרַעְתִּי. *Et deprimunt (tendunt) arcum aeneum brachii mei.* Ο'. καὶ κατάξας τόξον χαλκοῦν ἐν βραχίονί μου. Alia exempl. καὶ οὐκ ἠσθένησε τόξον βραχίονός μου.⁵⁷
36. מִגֵּן. Ο'. ὑπερασπισμόν. Alia exempl. ὄπλον.⁵⁸
- וַיַּעֲנִתָּהּ תְּרַבְּנִי. *Et clementia tua multiplicavit me.* Ο'. καὶ ἡ ὑπακοή σου ἐπλήθυνέ με. Alia exempl. καὶ ταπεινώσεις ἐπλήθυνάν μοι. καὶ ἡ δεξιὰ σου ἀντελάβετό μου, καὶ ἡ παιδεία σου ἀνόρθωσε με.⁵⁹

³⁷ Post τῶν χ. μου add. δοξασμός μου Codd. 19, 82, 93. Cf. ad v. 21. ³⁸ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁹ Sic Codd. 19 (cum ἀνδρῶν ὁσίων), 82 (om. καὶ), 93 (idem), 108 (ut 19). Praeterea in fine add. καὶ μετὰ ἀνδρὸς ἀθῶου ἀθῶος ἔση Codd. 82, 93. ⁴⁰ Sic Codd. 19, 108. ⁴¹ Sic Codd. III, 19, 82, 93, 108, 247. ⁴² Prior lectio est in Codd. X, XI, 19, 29, 44, 52, aliis (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 82 (cum πρᾶνον), 93 (cum πρᾶν), 108. ⁴³ Prior scriptura est in Ald., Codd. 52, 55, 74, aliis; posterior in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108; utraque sine ἐπί. ⁴⁴ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 19, 29, 52, alii (inter quos 243). ⁴⁵ Sic Codd. 52, 74, 82 (cum ἀναλάμψει), 92, 93, alii. Montef. e Regio affert: *Ἄλλος* καὶ ὁ κύριός μου ἀναλάμψει μοι ἐν σκότει. ⁴⁶ Sic Comp., Codd. 52 (om. μου), 74 (idem), 82, 92 (ut 52), 93, alii. ⁴⁷ Sic Codd.

19 (cum πεφραγμένος), 82, 93, 108. ⁴⁸ Sic Comp. (cum ἐξ. τείχος), Codd. 19 (cum ἐξελοῦμαι), 82, 93, 108. ⁴⁹ Idem. ⁵⁰ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ⁵¹ Prior scriptura est in Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 29, 44, 52, aliis (inter quos 243); posterior in Codd. 82, 93, 108. ⁵² Sic Codd. 19, 82, 93 (cum αὐτῶν), 108. ⁵³ Idem. ⁵⁴ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 29, 44, 52, alii (inter quos 243). Cf. Psal. xviii (xvii). 33 in Hebr. et LXX. Ad ἐξετίναξεν cf. Dan. iv. 11 in Chald. et Theod. ⁵⁵ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ⁵⁶ Idem. ⁵⁷ Idem. Ad ἠσθένησε cf. 1 Reg. ii. 4 in Hebr. et LXX. ⁵⁸ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ⁵⁹ Sic Codd. 19 (cum καὶ ταπεινώσεις ἐπλήθυνάς μοι . . . ἀντιλάβοιτο . . . ἀνόρθωσαι), 82 (cum ἀνόρθωσε), 93 (cum ἡ παιδεία σου ἀνόρθωσε), 108. Cf. Hex. ad Psal. xvii. 36.

37. תַּרְחִיב צַעְדִי. Ο'. εἰς πλατυσμὸν εἰς τὰ διαβήματά μου. Alia exempl. πλατύνεις (s. καὶ ἐπλάτυνας) τὰ διαβήματά μου.⁶⁰

וְלֹא מַעְדוֹ קָרְסָלִי. Ο'. καὶ οὐκ ἐσαλεύθησαν τὰ σκέλη μου. Alia exempl. καὶ οὐκ ἠσθένησα ἐν τοῖς τρίβοις μου. ὀλιγότητες ἐξέστησάν με, καὶ οὐχ ὑπέστησάν με οἱ ὑπεναντίοι.⁶¹

38. אֲרִדְפָה אֵיבֵי וְאַשְׁמִידֵם. Ο'. διώξω ἐχθρούς μου, καὶ ἀφανιῶ αὐτούς. Alia exempl. κατέδραμον τοὺς ἐχθρούς μου, καὶ ἠφάνισα αὐτούς.⁶²

וְלֹא אֶשׁוּב עַד-כִּלְתֹם. Ο'. καὶ οὐκ ἀναστρέψω ἕως ἂν συντελέσω αὐτούς. Alia exempl. οὐκ ἀπέστρεψα ἕως οὗ ἐξέλιπον.⁶³

39. וְאַחַלְם וְאַחַחֲצֵם. Ο'. καὶ θλάσω αὐτούς. Alia exempl. καὶ συντελέσω αὐτούς. ἔθλασα αὐτούς.⁶⁴

40. וְתַזְרִנִי חֵיל לְמַלְחָמָה. Ο'. καὶ ἐνισχύσεις με δυνάμει εἰς πόλεμον. Alia exempl. περιέζωσάς με δύναμιν καὶ ἀγαλλίασιν τοῦ πολεμεῖν αὐτοῖς.⁶⁵

תַּכְרִיעַ. Ο'. κάμψεις. Alia exempl. καὶ συνέτριψας.⁶⁶

41. וְאַיְבֵי תַתָּה לִי עָרָה מִשְׁנֵאֵי וְאַצְמִיתֵם. Ο'. καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἔδωκάς μοι νῶτον, τοὺς μισοῦντάς με, καὶ ἐθανάτωσας αὐτούς. Alia exempl. καὶ οἱ ἐχθροί μου παρεδόθησάν μοι, αὐχένας μισούντων με κατεπάτησα.⁶⁷

42. וְאַל-יִהְיֶה וְאִין מוֹשִׁיעַ אֶל-יְהוָה. (circumspicient) וְשִׁיעַ. Ο'. βοήσονται (וְשִׁיעַ), καὶ οὐκ ἔστι βοηθός,

πρὸς κύριον. Alia exempl. ἀνεβόησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ σώζων, θεὸς κύριος.⁶⁸

43. וְצַר אֶפְרַיִם כְּעַפְרַיִם וְקָשָׁהּ. Ο'. καὶ ἐλέανα αὐτοὺς ὡς χουῦν (s. χνοῦν) γῆς. Alia exempl. διασκορπιῶ αὐτούς ὡς χνοῦν ἐπὶ πρόσωπον ἀνέμου.⁶⁹

וְאַרְקֵם אֲרָקֵם. Comminuam eos, conculcabo eos. Ο'. ἐλέπτυνα (alia exempl. λεανῶ⁷⁰) αὐτούς. (A.) . . στερεωματίσω αὐτούς.⁷¹

44. וְהַפְלִטֵנִי מִיַּד יְרִיבֵי עַמִּי. Ο'. καὶ ῥύση με ἐκ μάχης λαῶν. Alia exempl. ἐξείλου με ἐκ δυναστῶν λαοῦ.⁷²

וְהָרַגְתִּי לִּי גוֹיִם. Ο'. φυλάξεις με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν. Alia exempl. ἔθου με εἰς φῶς ἐθνῶν.⁷³

45. בְּנֵי נֶכֶר יִתְקַשְׁוּ-לִי לְשִׁמְעוֹתַי וְאִין יִשְׁמְעוּ לִי. Ο'. υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι, εἰς ἀκοὴν ὠτίου ἠκουσάν μου. Alia exempl. εἰς ἀκοὴν ὠτίου ὑπήκουσέ μου, υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι.⁷⁴ Alia : εἰς ἀκοὴν ὠτίου ὑπήκουσέ μοι. διεψεύσαντό με ἀκοαὶ ὠτίου, ἐματαιώθησάν μοι.⁷⁵

46. וַיִּבְלוּ וַיִּחַגְרוּ מִמַּסְגְּרוֹתָם. Marcescunt, et accincti prodeunt e claustris suis. Ο'. ἀπορριφίσονται, καὶ σφαλοῦσιν (וַיִּחַגְרוּ) ἐκ τῶν συγκλεισμῶν αὐτῶν. Alia exempl. ἔσωσάν με, ἐλυτρώθησαν ἐκ δεσμῶν αὐτῶν.⁷⁶

47. צִוִּי. Ο'. ὁ φύλαξ μου. Alia exempl. ὁ πλάσας με.⁷⁷

צִוִּי יִשְׁעִי. Ο'. ὁ φύλαξ τῆς σωτηρίας μου. Alia exempl. ὁ σωτήρ μου.⁷⁸

⁶⁰ Sic Comp. (cum καὶ ἐπλ.), Ald., Codd. X, XI, 19 (ut Comp.), 29, 44, 52, alii (inter quos 243). ⁶¹ Sic Codd. 19, 82 (cum ἠσθένησαν), 93, 108. ⁶² Sic Codd. 19 (cum ἠφάνισα), 82, 93 (ut 19), 108 (cum ἠφάνισαν). ⁶³ Idem. ⁶⁴ Sic Codd. 19 (cum καὶ θλάσω pro ἔθλασα), 82, 93, 108. ⁶⁵ Sic Codd. 19, 82 (om. αὐτοῖς), 93 (cum αὐτούς), 108. ⁶⁶ Sic Codd. 19, 82, 93 (om. καὶ), 108. ⁶⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum κατεπάτησαν), 108. ⁶⁸ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐκέκραξαν, καὶ οὐκ ἦν σώζων), 82, 93, 108. ⁶⁹ Sic Codd. 19 (cum ἀνέμων), 82, 93 (cum χουῦν ἀπὸ προσώπου), 108 (cum χουῦν). Cf. Psal. xviii (xvii). 43 in Hebr.

et LXX. ⁷⁰ Idem. ⁷¹ Cod. 247 in textu: ἐλέπτυνα αὐτούς, στερεωματίσω (sic) αὐτούς. Forma vocis Aquilam interpretem evidenter arguit. ⁷² Sic Codd. 19, 82, 93 (cum ἐξείλομαι), 108. ⁷³ Idem. ⁷⁴ Sic Comp. (cum ὑπ. μοι), Ald., Codd. X (ut Comp.), XI (cum ἠκουσέ μου), 29, 56, alii (inter quos 243), Theodoret. Cf. Psal. xviii (xvii). 45 in Hebr. et LXX. ⁷⁵ Sic Codd. 19 (cum ὠτίου μου ὑπ. μοι), 82 (cum ἀκοή pro ἀκοαί), 93 (idem), 108. ⁷⁶ Idem. ⁷⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. ad v. 3. ⁷⁸ Sic Comp., Codd. X, XI, 19, 29, 44, 52, alii (inter quos 243).

48. וּמְרִיד . . . הַנְּתִן. O'. ó διδούς . . . παιδεύων.
Alia exempl. óς ἔδωκεν . . . καὶ ἐταπείνωσε.⁷⁹
49. וּמוֹצִיָאֵי מֵאֵיבֵי. O'. καὶ ἐξάγων με ἐξ ἐχθρῶν
μου. Alia exempl. καὶ ἐξήγαγέ με ἐξ ὀργῆς
ἐχθρῶν.⁸⁰
- וּמִקְמֵי תְרוֹמֵמֵי. O'. καὶ ἐκ τῶν ἐπεγειρομέ-
νων μοι ὑψώσεις με. Alia exempl. καὶ ἐκ τοῦ
τόπου μου (מִמְקוֹמֵי) ἀνύψωσέ με.⁸¹
- מֵאִישׁ הַמְּסִים תַּצִּילֵנִי. O'. ἐξ ἀνδρὸς ἀδικη-
μάτων ῥύση με. Alia exempl. ἐξ ἀνδρῶν ἀσε-
βῶν διετήρησάς με.⁸²
50. וְלִשְׁמֵךְ אֲזַמֵּר. O'. καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου
ψαλῶ. Alia exempl. καὶ τὸ ὄνομα κυρίου
μνησθήσομαι.⁸³
51. לְדָוִד. O'. τῷ Δαυίδ. Alia exempl. τῷ Δαυίδ
εἰς γενεάν.⁸⁴

CAP. XXIII.

1. הַגִּבֹּר הַקָּם עַל מְשִׁיחַ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב. Viri qui
constitutus est in alto, uncti Dei Jacobi. O'.
ἀνὴρ ὃν ἀνέστησε κύριος ἐπὶ (עַל) χριστὸν
θεοῦ Ἰακώβ. Alia exempl. ἀνὴρ ὃν ἀνέστησεν
ὁ θεὸς (עַל), χριστὸν ὁ θεὸς Ἰακώβ.¹
- וַיִּנְעִים זְמֵרוֹת יִשְׂרָאֵל. Et jucundi in psalmis
Israelis. O'. καὶ εὐπρεπεῖς ψαλμοὶ Ἰσραήλ.
Alia exempl. καὶ ὠραῖος ὁ ψαλμὸς τοῦ Ἰσραήλ.²
3. לִי דְבַר צוֹר יִשְׂרָאֵל. O'. ἐμοὶ ἐλάλησε φύλαξ
ἐξ Ἰσραήλ (παραβολήν). Alia exempl. (εἶπεν
ὁ θεὸς Ἰακώβ) ἐν ἐμοὶ λαλῆσαι πλάστης Ἰσ-
ραήλ.³
- מוֹשֵׁל בְּאֲזָזִים צַדִּיק מוֹשֵׁל יִרְאֵת אֱלֹהִים. (Erit)

- dominator in homines, justus dominans in timore
Dei. O'. παραβολήν εἶπον ἐν ἀνθρώπῳ, πῶς
κραταιώσητε φόβον χριστοῦ (s. θεοῦ). Alia
exempl. ἄρξον ἐν ἀνθρώποις δικαίως, ἄρχε
φόβῳ θεοῦ.⁴
4. וּכְאֹר בְּקֶר יוֹרֵחַ-שֶׁמֶשׁ. Et sicut lux mane,
orientate sole. O'. καὶ ἐν φωτὶ θεοῦ πρωΐας;
ἀτατεῖλαι ἥλιος. Alia exempl. ὡς φῶς τὸ
πρωϊνόν, καὶ ἀνατελεῖ ἥλιος.⁵
- בְּקֶר לֹא עָבוֹת מְנַגַּה. Mane sine nubibus; a
splendore (solis). O'. τὸ πρωῖ, οὐ κύριος
παρῆλθεν (עָבַר) ἐκ φέγγους. Alia exempl.
τὸ πρωῖ, καὶ οὐ σκότασει ἀπὸ φέγγους.⁶
- מִמַּטֵּר דְּשֶׁנָּא מֵאַרְצָא. Post pluuiam herba de terra
(germinat). O'. καὶ ὡς ἐξ ὑετοῦ χλόης ἀπὸ γῆς.
Alia exempl. ὡς ὑετὸς ὡς βοτάνη ἐκ γῆς.⁷
5. עֲרוּכָה בְּכֹל וְשִׁמְרָה. Ordinatam in omnibus et
seruatam. O'. ἐτοίμην ἐν παντὶ καιρῷ πεφυ-
λαγμένην. Alia exempl. σῶσαί με ἕως ὧδε
(עַד-כֹּה) ἐν πᾶσι, καὶ φυλάξει αὐτήν.⁸
- כִּי-כֹל-יִשְׁעֵי וְכֹל-הַפֶּה. O'. ὅτι πᾶσα σωτηρία
μου, καὶ πᾶν θέλημα (alia exempl. add. ἐν
κυρίῳ⁹). Alia exempl. ὅτι πάντα τὸν ἀντί-
θετόν μου οὐ θελήσει.¹⁰
- 5, 6. כִּי-לֹא יִצְמִיחַ : וּבְלֵיעַל. O'. ὅτι οὐ μὴ βλα-
στήση ὁ παράνομος. Alia exempl. ὅτι πάντες
οἱ ἀνατέλλοντες ὡσπερ ἄκανθα . . .¹¹
6. וּבְלֵיעַל כְּקוֹץ מִנְדַּבְּלָהֶם. Scelerati autem sicut
spinae evellentur omnes. O'. ὁ παράνομος.
ὡσπερ ἄκανθα ἐξωσμένη πάντες οὗτοι. Alia
exempl. καὶ οἱ λοιποὶ (fort. λοιμοὶ) ὡς ἀπό-
μυγμα λύχνου πάντες.¹²

⁷⁹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 100. ⁸⁰ Sic Codd. 19
(cum ἐχθρῶν μου), 82, 93, 108. ⁸¹ Sic Codd. 19 (cum
ὑψωσε), 82, 93, 108. ⁸² Sic Codd. 19 (cum διετήρησε),
82, 93, 108 (ut 19). ⁸³ Sic Codd. 19, 82 (om. τὸ), 93
(idem), 108. ⁸⁴ Sic Codd. 82, 93, 108.

CAP. XXIII. ¹ Sic Comp., Codd. 19 (cum χριστός), 82,
93 (cum χρηστὸν), 108, Theodoret. Quaest. XLIII in
2 Reg. p. 447. ² Idem. ³ Idem. Theodoret. enar-
rat: εἰ δὲ . . . ὁ θεὸς Ἰακώβ εὐδόκησεν ἐν αὐτῷ λαλῆσαι. Ad
πλάστης cf. ad Cap. xxii. 3. ⁴ Sic Comp. (cum ἄρχων ἐν

ἀ. δίκαιος, ἄρχος φ. θ.), Codd. 19 (cum δικαίως, ἄρχαι), 82,
93, 108 (cum ἄρχαι pro ἄρχε). ⁵ Sic Comp. (cum καὶ ὡς
φ. τ. π. ἀνατελεῖ ἦ.), Codd. 19, 82, 93, 108. ⁶ Idem.
⁷ Sic Comp. (cum καὶ ἐξ ὑετοῦ pro ὡς ὑ.), Codd. 19, 82, 93,
108 (cum τῆς γῆς pro ἐκ γῆς). ⁸ Sic Codd. 19 (cum
αὐτὸν), 82, 93 (cum ὡς ὧδε), 108. ⁹ Sic Comp., Ald.,
Codd. X, 29 (cum θελ. μου), 56 (idem), alii (inter quos
243, ut 29), Arm. 1 (cum κύριος pro ἐν κ.). ¹⁰ Sic Codd.
19, 82, 93, 108. ¹¹ Sic Codd. 19, 82 (cum ἐξαν. pro οἱ
ἀν.), 93 (idem), 108. ¹² Sic Codd. 19, 82 (cum θέντες

6. כִּי־לֹא בְיַד יִקָּחוּ. Ο'. ὅτι οὐ χειρὶ ληφθήσονται. Alia exempl. διότι οὐκ ἐν χειρὶ λήψονται.¹³
7. וְאִישׁ יִגַּע בְּהֶם יִמְלֵא בְרוֹל וְעַץ הַנֵּיִת. Et vir qui tangit eas, armabitur ferro et ligno hastae. Ο'. καὶ ἀνὴρ οὐ κοπιᾷσει ἐν αὐτοῖς· καὶ πλήρες σιδήρου, καὶ ξύλον δόρατος. Alia exempl. καὶ ἀνὴρ ἐκλείψει (עֲיִי) ἐν αὐτοῖς, ἐὰν μὴ (חֶסֶל) σίδηρος καὶ ξύλα διακόψη αὐτούς.¹⁴
- וּבְאֵשׁ שָׂרוּף יִשְׂרְפוּ בְּשֵׁבֶת. Et igne combustione comburentur in sede sua. Ο'. καὶ ἐν πυρὶ καύσει, καὶ καυθήσονται αἰσχύνην (s. εἰς αἰσχύνην) αὐτῶν. Alia exempl. καὶ πάντες ἐν πυρὶ κατακαϊόμενοι κατακαυθήσονται ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν.¹⁵
8. יֵשֵׁב בְּשֵׁבֶת תְּחַכְּמֵנִי. Ο'. Ἰεβοσθὲ ὁ Χαναναῖος. Alia exempl. Ἰεσβάαλ υἱὸς Θεκεμανεί.¹⁶
- רֹאשׁ הַשְּׁלֵשִׁי הוּא. Ο'. ἄρχων τοῦ τρίτου ἐστίν. Θ. πρῶτος τῶν τριῶν οὗτος.¹⁷
- עֲדִינוּ הָעֵצָנִי. Ο'. Ἀδινῶν ὁ Ἀσωναῖος (הָעֵצָנִי) οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ. Alia exempl. (οὗτος) διεκόσμη τὴν διασκευὴν αὐτῶν.¹⁸
- עַל־שִׁמְנֵה מְאוֹת הָלָל. Ο'. ἐπὶ ὀκτακοσίους στρατιώτας. Alia exempl. ἐπὶ ἐννακοσίους τραυματίας.¹⁹
10. יָשְׁבוּ. Ο'. ἐκάθητο. Alia exempl. ἐπέστρεψεν.²⁰
10. וְאִישׁ לְפָשֵׁט. Ο'. πλὴν ἐκδιδύσκειν. Alia exempl. εἰς τὸ σκυλεύειν.²¹
11. לַחֲיָה. In agmen. Ο'. εἰς θηρία. Alia exempl. ἐπὶ σιαγόνα (לַחֲיָה).²²
12. וַיִּתְיַצַּב. Ο'. καὶ ἐστηλώθη (alia exempl. κατέστη²³).
13. מִהַשְּׁלֵשִׁים רֹאשׁ. Ο'. ἀπὸ τῶν τριάκοντα. Alia exempl. ἐκ τῶν τριάκοντα ἀρχῶν.²⁴
- וַיָּבֹאוּ אֶל־קִצְוִיר. Et venerunt tempore messis. Ο'. καὶ κατέβησαν εἰς Κασῶν (s. Κασωά). Alia exempl. καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πέτραν.²⁵
- רַפְּאִים. Ο'. Ῥαφαῖν. Alia exempl. τῶν Τιτάνων.²⁶
14. וַיִּמְצַב. Ο'. καὶ τὸ ὑπόστημα (alia exempl. σύστημα²⁷).
16. וַיִּבְקְעוּ שְׁלֹשָׁת הַגְּבָרִים. Ο'. καὶ διέρρηξαν οἱ τρεῖς δυνατοί. Alia exempl. καὶ διέκοψαν οἱ τρεῖς ἄνδρες.²⁸
17. הֲלִיָּה לִי יְהוָה. Ο'. Ἰλεῶς μοι, κύριε. Alia exempl. μὴ μοι γένοιτο παρὰ κυρίου.²⁹
18. הוּא רֹאשׁ הַשְּׁלֵשִׁי וְהוּא עוֹרֵר אֶת־הַנֵּיִתוֹ עַל־שֵׁלֶשׁ מְאוֹת. Ο'. αὐτὸς ἄρχων ἐν τοῖς τρισὶ, καὶ αὐτὸς ἐξήγειρε τὸ δόρυ αὐτοῦ ἐπὶ τριακοσίους. Alia exempl. πρῶτος τῶν τριῶν ὑφίστατο ἐν τῇ μάχῃ αὐτοῦ εἰς ἑξακοσίους.³⁰

pro πάντες), 93, 108 (cum λύχρον).¹³ Sic Codd. 19, 82 (cum κόψονται), 93, 108. ¹⁴ Sic Codd. 19 (cum διακόψει), 82 (cum ἐκθλίψ (sic), et om. σίδηρος), 93 (cum ἐκθλίψει), 108 (ut 19). ¹⁵ Sic Codd. 19 (cum κατακαϊόμενοι κατακαυθ.), 82, 93, 108. ¹⁶ Sic Comp. (cum Ἰεσβαῖβ υἱὸς Θεκεμανί), Codd. 19, 82 (cum Ἰεσμααλ), 93, 108. ¹⁷ Cod. X. Sic in textu Comp., Codd. 19 (cum τριῶν. οὗτος), 82, 93, 108 (ut 19). ¹⁸ Sic Codd. 19, 82, 93 (cum αὐτοῦ), 108. Hic non praetereunda est Hieronymi versio singularis: ipse est quasi tenerrimus [cf. יָרֵךְ, mollis, delicatus, Jesai. xlvii. 8] ligni vermiculus [τερηδών?]; quam Symmachi esse valde suspicamur. ¹⁹ Sic Codd. 19 (cum ἐννεακ.), 82, 93, 108. Idem v. 9 integrum in hunc modum transformant: καὶ μετ' αὐτὸν Ἐλεάζαρ υἱὸς Δουδὶ ἐν τοῖς τρισὶ τοῖς δυνατοῖς. οὗτος ἦν μετὰ Δαυὶδ ἐν Σερράν, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἐκεῖ συνήχθησαν εἰς πόλεμον, καὶ ἀνέβησαν ἄνδρες Ἰσραὴλ πρὸ προσώπου αὐτῶν. ²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. X, XI, 19,

29, 44, 52, alii (inter quos 243). ²¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108 (cum σκυλεύειν). Bar Hebraeus: $\overline{\text{ס}} \overline{\text{כ}} \overline{\text{פ}} \overline{\text{ש}}$, h. e. ἐκδιδύσκειν. Joseph. Antiq. VII, 12, 4: ἐπομένου δὲ τοῦ πλήθους, καὶ σκυλεύοντος τοὺς ἀναιρουμένους. ²² Sic Comp., Codd. X (in marg.), 19 (cum εἰς σ.), 56 (in marg.), 82, 93, 108, 246 (cum ἐπὶ σ. εἰς θηρία), Arm. 1. Joseph. ibid.: εἰς τόπον Σιαγόνα λεγόμενον. ²³ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁴ Sic Comp. (cum ἀρχόντων), Codd. X, XI, 29, 52 (cum ἀπὸ τ. τρ. ἀρχόντων), alii; necnon (cum τριῶν pro τριάκοντα) Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁵ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. Cf. 1 Paral. xi. 15 in Hebr. et LXX. ²⁶ Sic Comp., Codd. 19, 56, 82, 93, 108. Cf. ad Cap. v. 18. ²⁷ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93 (cum σύστημα), 108, Reg. (cum σύστημα). Cf. Hex. ad 1 Reg. xiv. 1. ²⁸ Sic Codd. 19 (cum δυνατοί), 82, 93, 108. ²⁹ Sic Comp., Codd. 19, 93, 108. ³⁰ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. Quaest. XLIV in 2 Reg. p. 448.

18, 19. מִן־הַשְּׁלֹשָׁה הַיְּמֵי נִכְבְּדָה : וְלֹא־שָׁם בְּשָׁלֹשׁ : וַיְהִי לָהֶם לְשָׁר וְעַד־הַשְּׁלֹשָׁה לְאַבְרָם. Ο'. και αὐτῷ ὄνομα ἐν τοῖς τρισίν, ἐκ τῶν τριῶν ἐκείνων ἔνδοξος, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα, καὶ ἕως τῶν τριῶν οὐκ ἦλθε. Alia exempl. οὗτος ἦν ὀνομαστός ἐν τοῖς τρισίν, ὑπὲρ τοὺς δύο ἔνδοξος, καὶ ἦν αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα, καὶ ἕως τῶν τριῶν οὐκ ἤρχετο.³¹ 'Α. καὶ αὐτῷ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶ παρὰ τοὺς τρεῖς, ὅτι ἔνδοξος· καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα, καὶ ἕως τῶν τριῶν οὐκ ἦλθεν. Σ. ἦν δὲ αὐτῷ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶ, τῶν τριῶν ὄντος ἔνδοξοτάτου, καὶ ἦν αὐτῶν ἄρχων· ἀλλ' ἕως τῶν τριῶν οὐκ ἦλθεν.³²

20. בֶּן־אִישׁ חָיִי רַב־פְּעֻלִים. *Filius viri fortis* (חַיִל ק) *multorum facinorum*. Ο'. ἀνὴρ αὐτοῦ πολλοστός ἔργοις. Alia exempl. υἱοῦ 'Ιεσσαί, πολλὰ ἔργα ἦν αὐτῷ.³³

21. בְּשִׁבְטֵי וַיִּגְזַל. Ο'. ἐν ράβδῳ, καὶ ἤρπασε. Alia exempl. ἐν τῷ δόρατι αὐτοῦ ὁ Αἰγύπτιος, καὶ ἀφείλε.³⁴

23. וַיְשִׁימְהוּ. Ο'. καὶ ἔταξεν (alia exempl. κατέστησεν³⁵) αὐτόν.

וְאֶל־מְשָׁמְתוֹ. Ο'. πρὸς τὰς ἀκοὰς αὐτοῦ. Alia exempl. ἐπὶ τὴν φυλακὴν αὐτοῦ (מְשָׁמְתוֹ).³⁶ 'Α. ἐπὶ ὑπακοὴν αὐτοῦ. Σ. ἐπὶ τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ.³⁷

24-39. וְשָׁלַשׁ לְאַשָׁחַל. Ο'. 'Ασαήλ

— τριάκοντα καὶ ἑπτὰ. Aliter:³⁸ 'Ασαήλ ἀδελφὸς 'Ιωάβ· οὗτος ἐν τοῖς τριάκοντα· 'Ελεανὰν υἱὸς πατραδέλφου αὐτοῦ ἐν Βηθλεέμ· (25) Σεμὼθ ὁ 'Αρωδί· 'Ελικὰ ὁ 'Αρωδί· (26) Χελλὴς ὁ Φαλλωνί· 'Ιρὰ υἱὸς 'Εκκῆς ὁ Θεκωίτης· (27) 'Αβιέζερ ὁ 'Αναθωθίτης· Σαβουχαί³⁹ ὁ 'Ασωθίτης· (28) 'Ελλῶν ὁ 'Αλωνίτης· Μοορέ ὁ Νετωφαθίτης· (29) 'Ελὰ υἱὸς Βαανὰ ὁ Νετωφαθίτης· 'Εθθὶ υἱὸς 'Ριβὰ ἐκ Γαβαὰ Βενιαμίν· (30) Βαναίας ὁ Φαραθωνίτης· Οὐρὶ ἐκ Ναχαλιγαίας·⁴⁰ (31) 'Αβιήλ υἱὸς τοῦ 'Αραβωθίτου· 'Αζμὼθ ὁ Βαρσαμίτης· (32) 'Ελεασὰ υἱὸς ὁ 'Αλαβωνίτης· Βασαὶ ὁ Γωννὶ, 'Ιωνάθαν· (33) υἱὸς Σαμὰ ὁ 'Αρωρίτης· 'Αχιὰν υἱὸς Σαραιὰ ὁ 'Αραθυρίτης· (34) 'Αλιφαλάτ υἱὸς τοῦ Μααχαθί· 'Αχὶ ὁ Μεθυραθί·⁴¹ 'Ελιὰβ υἱὸς 'Αχιτόφελ τοῦ Γελωνίτου· (35) 'Ασαραὶ ὁ Καρμήλιος τοῦ Οὐρέ υἱὸς 'Ασβί· (36) 'Ιγαὰλ υἱὸς Νάθαν· Μαβαὰν υἱὸς 'Αγαρί· (37) 'Ελλήχ ὁ 'Αμμανίτης· Γελωραὶ ὁ Βηρωθαῖος, ὁ αἴρων τὰ σκεύη 'Ιωάβ υἱοῦ Σαρουΐας· (38) 'Ιρὰς ὁ 'Ιεθιραῖος· Γαρήβ ὁ 'Ιεθιραῖος· (39) καὶ Οὐρίας ὁ Χετταῖος· οἱ πάντες τριάκοντα καὶ ἑπτὰ.

CAP. XXIV.

1. וַיִּשְׁרַחֵם הַיְּהוָה לְהַרְחִיקֵם מִיִּשְׂרָאֵל. Ο'. καὶ προσέθετο ὄργην κύριος (alia exempl. ὄργη κυρίου¹) ἐκκαῆναι ἐν 'Ισραήλ. Θ. καὶ προσέθετο ὄργη θεοῦ τοῦ θυμωθῆναι ἐν 'Ισραήλ.²

³¹ Idem. Cf. 1 Paral. xi. 20, 21. ³² Cod. 243, qui ad Sym. scribit τῶν τρ. ὄντος ἔνδοξοτάτου, pro quo Montef. tacite edidit τῶν τρ. ὄντος ἔνδοξοτάτου; non male, nisi quis praetulerit: (ὄνομα) τῶν τρ. ὄντος ἔνδοξοτάτου, ut ὄντως particulae וַיְשִׁימְהוּ vices gerat. ³³ Sic Comp. (cum ἀνδρὸς δυνατοῦ pro 'Ιεσσαί), Codd. 19 (cum π. ἦν αὐτῷ ἔργα), 82, 93, 108, Arm. 1 (ut Comp.). ³⁴ Sic Codd. 82, 93, 108. ³⁵ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93, 108. ³⁶ Sic Codd. X (in marg.), 19, 82 (cum κεφαλὴν), 93, 108, Theodoret. ³⁷ Cod. 243. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxii. 14. ³⁸ Nomina XXXVII Davidis heroum, quae in Ed. Rom. ab Hebraeo archetypo mirum in modum discedunt, nos e Cod. 243 (quocum ad summam amice conspirant Ald., Codd. X, XI, 29, 44, 52, alii) exceptis scripturae mendis fideliter descripsimus. ³⁹ Sic

(pro 'Αβουχαί) Ald., Codd. X, XI (cum Σαβουχέ), 52, 64, alii. In Hebraeo est וַיִּשְׁרַחֵם, Ο'. ἐκ τῶν υἱῶν. Sed cf. 2 Reg. xxi. 18. 1 Paral. xi. 29. ⁴⁰ Sic (pro Ναχαλιγαίας) emaculavimus ex Ald. (cum Ναχαλιγαίας), Codd. X, XI, 29, 44, 52, alii. Hebr. וַיִּשְׁרַחֵם, e vallibus Gaash, Ο'. ἀπὸ χειμάρρων Γαδ(αβιήλ). ⁴¹ Sic (pro Βεθυραθί) Codd. 44 (cum Μεθυραθί), 52, 74, 92, 98, 106, 120, 123, 134 (cum Μεθυραθί), 144, 236, 242 (cum Μεθυραθί), 244. In ceteris et in Hebraeo haec, 'Αχὶ ὁ Μεθυραθί, non habentur.

CAP. XXIV. ¹ Sic Comp., Codd. II (in marg.), III, XI, 55, 123, 158. ² Cod. 243. Sic in textu Codd. 19, 82, 93 (cum τοῦ θεοῦ), 108 (cum τὸ θυμ.), Theodoret. Quaest. XLV in 2 Reg. p. 449.

3. לָמָּה חָפֵץ בְּדַבַּר הַזֶּה. O'. *ινατί βούλεται ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ; Alia exempl. ινατί θέλει τὸ ῥῆμα τοῦτο;*³
4. וַיְחַזֵּק דְּבַר. O'. *καὶ ὑπερίσχυσεν ὁ λόγος. Alia exempl. καὶ κατεκράτησε τὸ ῥῆμα.*⁴
5. וַיַּחֲנוּ. O'. *καὶ παρενέβαλον. Alia exempl. καὶ ἤρξαντο (וַיַּחֲלוּ).*⁵
6. תַּחְתִּים חֲדָשִׁי. *Tahtim-hodshi (de quo nil constat). O'. Θαβασῶν, ἢ ἐστὶν Ἀδασαί. Alia exempl. Χεττιεὶμ Κάδης (חֲתִים קָדִישׁ).⁶ Σ. τὴν κατωτέρα ὁδόν.*⁷
7. מְבַצֵּר צֹר. *Ad munitionem Tyri. O'. εἰς Μάψαρ (alia exempl. Βοσσορὰν⁸) Τύρου. Ἀ. (εἰς) διάρμα Τύρου. Σ. (εἰς) ὀχύρωμα Τύρου.*⁹
- וַיַּחֲנוּ וְהַפְּנֵעֵי. O'. *τοῦ Εὐαίου καὶ τοῦ Χαναναίου. Alia exempl. τοῦ Εὐεὶ καὶ τοῦ Χανανεὶ.*¹⁰
8. וַיִּשְׁטוּ בְּכָל-הָאָרֶץ. O'. *καὶ περιώδευσαν ἐν πάσῃ τῇ γῆ. Alia exempl. καὶ περιῆλθον πᾶσαν τὴν γῆν.*¹¹
9. שְׁמֹנֶה מֵאוֹת. O'. *ὀκτακόσσιαι. Θ. ἑνακόσσιαι.*¹²
9. תִּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת. O'. *πεντακόσσιαι. Θ. τετρακόσσιαι.*¹³
10. וַיַּשְׂרֵף עֲשֵׂיתִי. O'. *ὁ ἐποίησα. Alia exempl. ποιήσας τὸ ῥῆμα τοῦτο.*¹⁴
- וַיַּעֲתָה יְהוָה הָעֶבְרָנָה אֶת-עֵינָיו. O'. *νῦν, κύριε παραβίβασον δὴ τὴν ἀνομίαν. Alia exempl. καὶ νῦν, κύριε, περίελε τὴν ἀδικίαν.*¹⁵
- וַיִּסְבְּלֵתִי. O'. *ἐμωράνθην. Alia exempl. ἐματαιώθην.*¹⁶
13. וְהוּא רִדְפָה. O'. *καὶ ἔσονται διώκοντές σε. Alia exempl. καὶ ἔσονται καταδιώκειν σε; alia, καὶ αὐτοὺς καταδιώκειν σε.*¹⁷
14. צָר-לִי מְאֹד. O'. *στενά μοι πάντοθεν σφόδρα ἐστίν. Alia exempl. στενά μοι πάντοθεν σφόδρα ἐστὶ καὶ τὰ τρία.¹⁸ Alia: στενά μοι σφόδρα ἐστὶν εἰς τὰ τρία.¹⁹*
16. וַיִּנְהָם. O'. *καὶ παρεκλήθη (Θ. μετεμελήθη. Ἀ. Σ. παρεκλήθη²⁰).*
- רַב עָתָה. O'. *πολὺ νῦν. Alia exempl. ἱκανὸν νῦν; alia, ἱκανόν.²¹*
17. וְאֲנִי הָעֵינִי וְאֲנִי הַטְּאָתִי. O'. *ἐγὼ εἶμι*

³ Sic Comp., Codd. 19 (cum *θέλη*), 82 (idem), 93, 108 (ut 19). ⁴ Idem. ⁵ Sic (cum *ἀπὸ Ἀροῆρ*) Codd. 19 (cum *ἤρξατο*), 82, 93, 108. ⁶ Sic Comp. (cum *Χεττιεὶμ Κάδης*), Codd. 19 (cum *Χεττιεὶνι*), 82 (cum *τὴν pro γῆν*), 93, 108 (om. *εἰς*). ⁷ Euseb. in Onomastico, p. 38: Ἀμειθὰ ἢ Ἀδασαί [Hieron.: *Aethon Adasaí*, fere ut in nostro loco Cod. III, qui scribit Ἐθαῶν Ἀδασαί]. Σὺμ. τὴν κατωτέρα ὁδόν. ⁸ Sic Codd. 82, 93 (cum *Βοσσορὰν*), 108. ⁹ Euseb. in Onomastico, p. 284: Μάψαρ Τύρου. Ἀκ. ἄρμα Τύρου. Σὺμ. ὀχύρωμα Τύρου; vel, vertente Hieronymo: "Mabsar Tyri: pro quo Aq. et Sym. interpretantur *munitionem Tyrum*." Montef. vero e Regio suo excitat: Ἀ. Σ. φράγμα (sic) Τύρου, unde apud Eusebium pro ἄρμα, φράγμα restituendum esse conjicit, probante Wesselingio in *Probabil.* p. 217. Nobis quidem Regii istius lectio valde suspecta est; tum quia vox φράγμα in Bibliis Graecis nusquam legitur, tum quia scripturae Eusebianae in longe faciliorem emendationem incidimus, scilicet *διάρμα*, quod pro eodem Hebraeo Aquilae vindicavimus in Hex. ad Jesai. xxxiv. 13. Etiam *διηρμέναι* pro *בְּצִירָתָם* posuit idem interpres ad Deut. iii. 5. Jesai. xxxvi. 1 (in *Auctario*). ¹⁰ Sic Codd. 82, 93, 108 (cum *Εὐεὶν et Χανανί*). ¹¹ Sic Comp., Codd. 19, 82, 93,

108, qui pergunt: καὶ παραγίνονται μετὰ ἔννεα μῆνας κ. τ. ε. ¹² Cod. 243 in marg.: Ὀκτακοσίας ἔχει ἐν τῷ ἐξαπλῶ παρα δὲ Θ. ἑνακοσίας. Sic in textu Codd. 19 (cum *έννεακ.*), 52 (cum *έννεακόσσιοι*), 82 (cum *έννακ.*), 93 (idem), 108 (idem), 236 (idem), 242, 246 (ut 82). ¹³ Cod. 243 in marg.: *πεντακόσσιαι κείται ἐν τῷ ἐξαπλῶ παρα μόνῳ δὲ Θ. τετρακόσσιαι*. Sic in textu Codd. 19, 52, 82 (cum *τρακόσσιαι*), 93, alii. ¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum *ὅτι ἐποίησα pro ποιήσας*), XI, 19, 29, 44, 52, alii (inter quos 243). ¹⁵ Sic Comp., Codd. XI, 19, 29, 44 (cum *καρδίαν pro ἀδικίαν*), 52 (cum *ἀνομίαν*), alii (inter quos 243, cum *ἀκακίαν* (sic) in marg.). ¹⁶ Sic Comp., Codd. XI (cum *ἐμαθαιώθην*), 19, 29, 44, 52, alii (inter quos 243, cum *ἐμωράνθην* in marg.). ¹⁷ Prior lectio est in Ald., Codd. III (cum *διώκειν*), 29, 44, 55 (ut III), 56, alii (inter quos 243); posterior in Comp., Codd. 19, 82 (cum *αὐτὸς*), 93, 108. ¹⁸ Sic Ald., Codd. XI, 29 (om. *καὶ*), 44, 52, 55 (ut 29), 56, alii (inter quos 243). ¹⁹ Sic Comp. (om. *εἰς*), Codd. 19, 82 (cum *καὶ pro εἰς*), 93 (idem), 108. Bar Hebraeus: *دورا* (dura) *سبع* *عنه*. ²⁰ Cod. 243. Theodotionis lectio est in Comp., Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret. ²¹ Prior lectio est in Comp., Codd. 44, 52 (cum *πολὺ ἱκ. νῦν*), 74,

- ἡδίκησα. Alia exempl. ἐγὼ ἡμάρτηκα, καὶ ἐγὼ εἶμι ὁ ποιμὴν ἐκακοποίησα.²²
17. **וְהָצִיחַ**. Ο'. τὰ πρόβατα. Alia exempl. τὸ ποίμνιον.²³
20. **עָבְרוּ עָלָיו**. Ο'. παραπορευομένους ἐπάνω αὐτοῦ. Alia exempl. διαπορευομένους ἐπ' αὐτόν.²⁴
21. **וְהִתְעַצַּר הַמֶּלֶךְ מֵעַל הָעָם**. Ο'. καὶ συσχεθῆ ἢ θραῦσις ἐπάνω τοῦ λαοῦ. Alia exempl. ὅπως ἐπίσχη ἢ πτώσις ἀπὸ τοῦ λαοῦ.²⁵
22. **וְהַמְרִיגִים**. *Et tribula.* Ο'. καὶ οἱ τροχοί. Alia exempl. καὶ τὰ ξύλα καὶ τὰ ἄροτρα.²⁶
23. **וְיָרָצָה**. Ο'. εὐλογῆσαι σε. Alia exempl. προσ-

δέξεται παρὰ σοῦ.²⁷

25. (÷) καὶ προσέθηκε—ἐν πρώτοις (4).²⁸

וַיִּיָּצֵץ. Ο'. καὶ ἐπήκουσε (alia exempl. ἴλεως ἐγένετο²⁹). Schol. Ἐν τῷ ἑξαπλῷ καὶ τοῖς ἀκριβεστέροις τῶν ἀντιγράφων ἢ μὲν δευτέρα τῶν Βασιλειῶν πληροῦται ἐν τῇ κατὰ τὴν θραῦσιν τοῦ λαοῦ διηγῆσει, καὶ τῇ τῆς ἄλω τοῦ Ὀρνᾶ διαπράσει ἢ δὲ τρίτη τῶν Βασιλειῶν ἀρχεται ἔκ τε τῆς κατὰ τὴν Ἀβισὰγ τὴν Σουμανίτιν ἱστορίας, καὶ ἐκ τῶν κατὰ τὸν Ἀδωνία καὶ τὴν αὐτοῦ τυραννίδα. Διόδωρος δὲ τῇ δευτέρᾳ τῶν Βασιλειῶν συνάπτει καὶ ταῦτα ἕως τῆς τοῦ Δαυὶδ τελευτῆς, ὁμοίως Θεοδωρήτῳ.³⁰

aliis (inter quos 243 in marg.); posterior in Codd. 19, 82, 93, 106, 108. Cf. Hex. ad Num. xvi. 3. ²² Sic Comp. (cum ἡμαρτον, et om. εἶμι), Ald. (cum ἐγὼ εἶμι ἡδίκησα, καί γε ἐγὼ εἶμι ὁ π. ἐκ.), Codd. III (cum ἐγὼ εἶμι ἡδίκησα, καὶ ἐγὼ ὁ π. ἐκ.), XI, 19 (ut Comp.), 29 (cum ἐγὼ εἶμι ἡμάρτηκα, καὶ ἐγὼ εἶμι ὁ π. ὁ κακοποίησας), 44 (om. εἶμι), 52 (cum ἐγὼ εἶμι ἡμάρτηκα), alii (inter quos 243, ut 29). ²³ Sic Codd. 19, 82, 93, 108, Theodoret., Chrysost. Opp. T. I, p. 217 D, et T. IX, p. 735 B. ²⁴ Sic Comp., Codd. 82, 93, 108.

²⁵ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἐπέσχη), 82, 93, 108. Mox v. 25 pro συνεσχέθη ἢ θρ. in iisdem est ἐπέσχεν ἢ πτώσις.

²⁶ Sic Codd. 19, 82, 93, 108. ²⁷ Sic Codd. 82, 93.

²⁸ Haec desunt in Comp. solo. ²⁹ Sic Comp., Codd. 19 (cum ἔλεγεν pro ἴλεως), 82, 93, 108. Cf. ad Cap. xxi. 14.

³⁰ Cod. 243, exscribente Montef. Cum Diodoro et Theodoretō faciunt Codd. 19, 82, 93, 108, 245, qui librum Regum tertium a Cap. ii. 12 incipiunt.